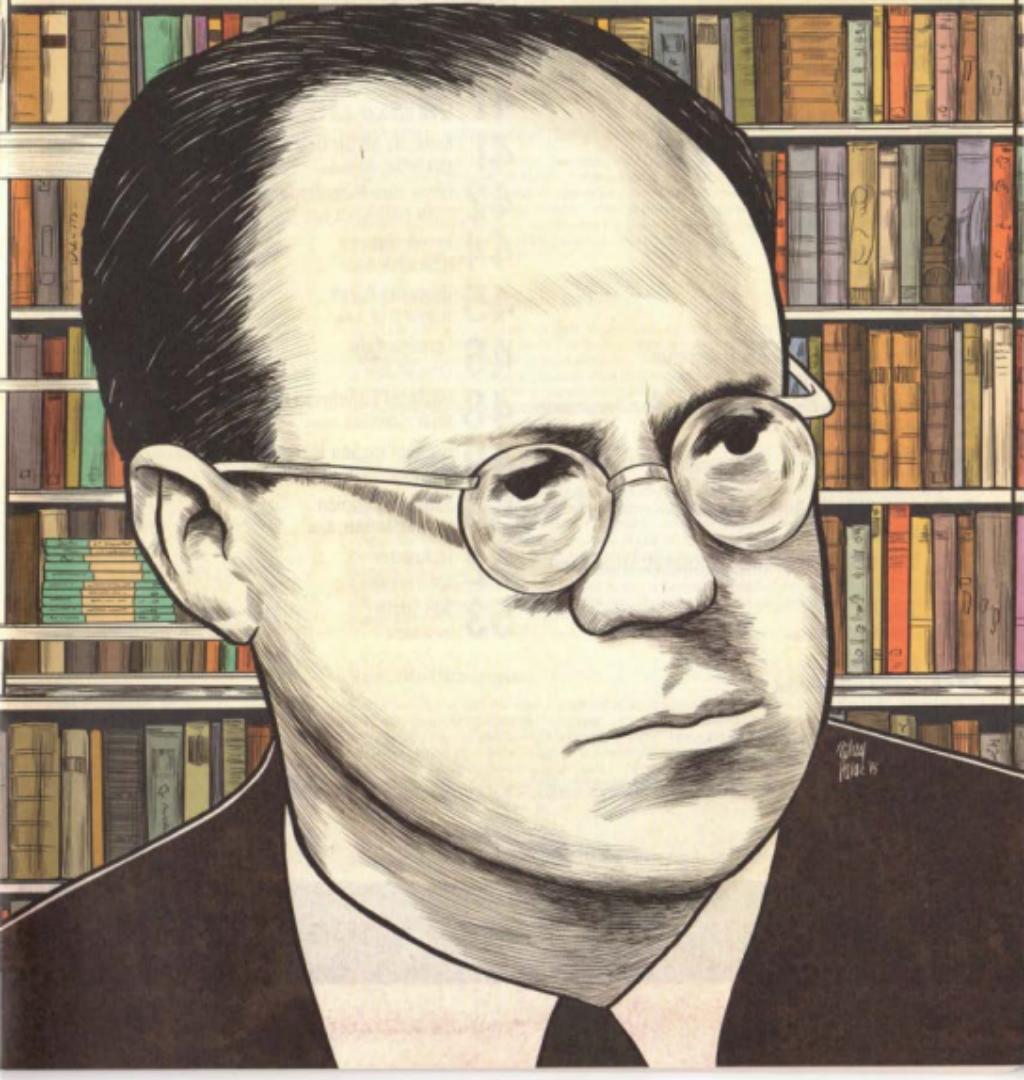

Fikir Sanat ve Edebiyat Dergisi

KAFKAOKUR*

İKİ AYLIK EDEBİYAT DERGİSİ - SAYI 9 - YIL 2 - OCAK-ŞUBAT 2016 · 8 TL

*...ben edebiyattan ibaretim.

2	Bana Hakikati Değil Kendini Ver	34	İskalamak
	MUSTAFA AYTAÇ, Cemil Meriç		CENK ÇALIŞIR, Öykü
8	Bu Ülke	37	Zaman Hiçti Vakit Hep
	CEMİL MERİÇ		FÜLYA ORDU, Şiir
10	Ümit Meriç, babası Cemil Meriç'i anlatıyor	38	Bir Sezgin Kaymaz Röportajı!
	SELÇUK ORHAN, Röportaj		NAZLI BERİYAN AK, Röportaj
12	Yatağına Dönen Irmak: Cemil Meriç	40	Katil Ülkeli
	ALPER ÇEKER, Anlat		SEYYA ÜZER, Şiir
13	Helva ile Koz	41	Katil
	CANSU CİNDORUK, Öykü		MERVE ÖZDOLAP, Anlat
14	Nazan Bekiroğlu ile söyleşi tadında...	41	Kendime Ait Bir Oda
	OKUR SORULARI		ESRA PULAK, Aforizmalar
17	Atla Git	42	Hayır, Ben Mizantropum
	SELCAN AYDIN, Deneme		ÖZLEM GEDİZLÜĞÜLÜ, Öykü
18	İki Kardeş	44	Aynılık Hatırası
	ERAY YASİN İŞIK, Öykü		FEYZA ALTUN, Öykü
20	Topal	45	Huzursuz Bacak
	EZGİ AYVALI, Öykü		YASEMIN OLUR, Anlat
21	Mutsuz İnsanlar, Mutlu Fotoğraflar	46	Camdan Kalp
	KAAN MURAT YANIK, Deneme		Cansu Tok, Öykü
22	Deniz Otobüsü, Müde Kasılmaları ve Birtakım Hesaplaşmalar	48	Gözlerini Kapاتırsan Hissedebilirsin
	NAZLI BAŞARAN, Anlat		ATILAY AŞKAROĞLU, Anlat
24	Aramızda Kalsın	49	İstanbul'un Son Macerası
	YUSUF ÇOPUR, Öykü		SİLAN DAĞDEVİREN, Anlat
26	ARİF, KARASU, BATUR, ANDAY	50	Şimdi-(ki) Zaman
	SÖZLER		KASIM HASAN ÜNAL, Öykü
28	Hölâ sürüyor 'cennetteki' yaşamım: Ercan Kesal	52	Instagram
	DİLEK ATLI, Röportaj		Sizden Gelənler
31	Sürgün	53	Son Şeyler
	GÖKHAN COŞKUN, Anlat		İçerik Adıma
33	Kemal Sunal		
	Seni asla unutmayacağız!		

Yazılannızı, çizimlerinizi ve çalışmalarınızı editor@kafkaokur.com adresinden bize ulaştırabilirsiniz.

KAFKA OKUR

Fikir Sanat ve Edebiyat Dergisi

Kafka • İki Aylık Edebiyat Dergisi
Sayı 9 • Ocak - Şubat 2016 • 8 TL

İmtiyaz Sahibi
Gökhan Demir

Yayın Yönetmeni
Gökhan Demir

Düzeltili
Fatih Cerrahoğlu

Kapak Resmi
Tülay Palaz
Filiz İrem (Arka Kapak)

İllüstrasyonlar
Songül Çolak
Filiz İrem
Aslı Babaoğlu
Atılay Aşkaroğlu

Katkıda Bulunanlar
Öğuzhan Civan

İletişim
editor@kafkaokur.com

Abonelik
kafkaokur.co
bilgi@kafkaokur.com

Yayın Türü
Yerel, Süreli Yayın

Baskı
Elma Basım Yayın ve İletişim
Hizmetleri San.Tic.Ltd.Şti.
Mabbaa Sertifika No:12058
Tevlifikbev Mah. Halkalı Cd.No:162/7
Sefaköy, Küçükçekmece / İstanbul
Tel: (0212) 697 30 30
Fax: (0212) 697 70 70
www.elmabasim.com

Dağıtım
Kültür Dergi Dağıtım
Tel: (216) 495 9044
Tel: (216) 495 9045

©Her hakkı saklıdır
Bu dergide yer alan yazı, makale, fotoğraf ve illüstrasyonlar elektronik ortamlar dadahı olmak üzere yazılı izin olmaksızın kullanılamaz.

“...ben edebiyattan ibaretim” Franz Kafka

BANA HAKİKATI DEĞİL, KENDİNİ VER

mustafa aytac sayfa 2

Istanbul acımasızdır... Yine kendisine yabancı insanlar, yabancı bırdünya. Üniversiteye giremediği için liseyi bitirmek üzere Pertevniyal Lisesinin 12. sınıfından devam eder. Hocalarınyne Cemil Meriç'ışahlandıracak niteliktedir. Felsefede İhsan Kongar, tarihte Reşat Ekrem Koçu, edebiyatta Kayise İdalı, Fransızcadı Nurullah Ataç'tır. Yanı açılan kaldoğı Kumaklı ve Kadırga öncüyortularının dili olsayıyinede Cemil Merickeşdar anlatırmazları içindebulundugudurumu.

Ümit Meriç, babası Cemil Meriç'i anlatıyor

selcuk orhan sayfa 10

Cemil Meriç'in zekası bir sol beyindir. Pek bilinmez ama çok başarılı bir matematikçi, matematiği çok severdi. Onun muhayilesi, rasyonelitesinin hapsindediydi daima. Belki de roman yazmayı, kendisine vüketesine vakit kaybetmeyecek niteliktedir. Roman okumayı çok severdi ama roman yazmayı benim bildiğim kadaryla hiç denemedi “Evlâdim, mösyo le Cont saat beşte kahvesini içmek için şemsiyesini alarak muhteşem konağından dışarı çıktı, diye yazamam ben” derdi.

Nazan Bekiroğlu ile söyleşi tadında...

ökr sorulan sayfa 14

Siznasıl okuyorsanız ben de öyle yazıyorum. Hattabirazdaha fazla. Çokdaha fazlabeledik. Geçen akşam ka fandı, hemşün bulanık birkaç roman kahramanıyla birlikte çıktım fakülteden. Yağmurlu, soğuk bir akşamdı. Henüz bütünüyle tanımadığım, günbegün taşış içindeki heykel gibi açığa çıkacak olan (tagınlırsavaya çatılarla çıkmakacak olan) bu kahramanlarla konuşmama ramakkalmıştı. Şaşırıldım. En azından kendipiyime, kafasında bırsürü kahramanla dolaşan birinin pekde tekin olmadığını kararverdim.

Hâlâ sürüyor "cenneteki" yaşamam: Ercan Kesal

dilek atlı sayfa 28

Okumak benim için önceleri kaçış ve sigınmayı, Yoksulluktan, birilerinin dayağından, aşağılanmaktan, açılıktan veya yetmezlikten kaçış. Sonraları, edebiyatınıçmakedikilham kapılanları açarak sönünsüz bir hayalgücüne de sağlamışımın laycabu uğraş aynı zamanda 'bir başkadını' da dönüştü. Pasif bir okurdan aktif bir yaza dönüştürdü beni. Ama her şey tabii ki önce okuyarak başladı. Okumak hayal dünyasının kapılanını açan bir şey. Yazmak sankıbir kearnadabekleyen duygularını ve önermelerimi yaşatıyor bir şey. Geçeyanları birşeyler okurken, daha önce hiç karşılaşmadığımı enibirseğ öğrendiğimde kalkar, odamda büyük ikramiye kazanmışım gibi bir süre dolanımın desem, inanırmısın!

Hayır, Ben Mizantropum

özlem gedizlioğlu sayfa 42

Rahatlamalı mıymış? Ah evet mağlubiyet benim değildi ama altıncının da değildi. Hele hele can çekirişmelerimizinkar olsadığını ilklerimekadar duyuşmadığım diğerden arkadaşılmazında galibiyeti almadığını ben dahasına işaret etmeden anlamış olmalısın. Baş dönmelerin, titremelerin ve düşünsizce soluk alıp vermektenitirdiğimokşisinin üzerimdeki hesimi hepimizi bayın düşmüştü. Ara ara yatak kalmaya çabalardan diğerlerinin gözlerimin önünde pekmez gibi ikişikan bir halde heba olduğunu görebiliyordum.

Camdan Kalp

cansu tok sayfa 46

Bardakların teslim günü geldiğinde, içimde onu görecek olmanın inanılmaz heyecanıyla gittim saraya. Padişahın bütün ustaların yaptığı bardakları çay sunuldu. Başımın önmüzdé, gözlerimiz yerdeki el emeği göz nuru, kırmızı üstünde diller yar alan Lâdik hissindedir. Padişah baktı bardakları onu bilemeyen bir halde. Gönülümüzdeki tek dua günlerde uğradığımız bardağımızın beğenilmesi, bu umutla bekledik öylece, kum tanelerinin saate nasıl aktığından bilaber.

Bütün gayretlerimizin ortak bir hedefi olmalı: Kendimizi 'ben'in diktatörlüğünden kurtarmak.

- CEMİL MERİÇ -

BANA HAKİKATİ DEĞİL, KENDİNİ VER

Yazan: Mustafa Aytaç

Bir hakikat avcısı... Kelime avcısı... Düşüncenin gökkuşağı... Düşünerin kütüphane yıldızı... Bulutlan delen kartal... Bir fikir içacı... Bir mabet bekçisi, savaşçısı, işçisi... Methiyeler... Methiyeler... Silah zorlu cicili bıçılı giydirilmiş kelimeleri, sıradan bir akdeniz akşamında, sahildeyakılmış gösterişli atesin önde gitar eşliğinde dans ettirmek. Son kullanmatarihine geçmiş ürünlerin caçaklı ambalajlarla tekrar paketlenmesi. Janjanlı işkân olan bir dükkan tabelası Habertekartekartıklansın diye hayret uyandıran bir manşet... Belki de haksızlık ediyorum veya alçaldım... Hatta çukura yuvarlandırmak, telefonum çekmiyor. -No signal- Kabahat telefona mı yoksa baz istasyonlarında mı bilmeyorum ama bu baz istasyonları yüzünden artikinekler sütveremez olmuş.

Cemil Meriç anlatmak için anlamak veya anladığını sanmak. Sokrates, "Bir şeyi en iyi anlayabilmenin yolu onu en iyi şekilde anlatıbmamaya çalışmaktır" dese de, eline aldığımda kalemleri eridi, önlümden duran boş sayfa firtına öncesi durgun bir denize dönüştü. Sonra kudretimin acızlığını dalga falezlerime çarptı. Bu yüzden, yıllar önce küçük boy çizgili bir defterden koparttığım sayfaya arkal önlü düşüpğüm notları hiç değiştirmeden paylaşmakla başlıyorum. "Cemil Meriç, meyvelerinin ağırlığından dalan sarkmış bir ağaçtır. Herkes boyuna göre bu meyvelerden faydalıdır. Öyle bir ağaç ki bu, bir dalında turuncular, bir dalında hurmalar, bir dalında tropi-

kal meyveler... Ben aç susuz dolaşırken rastladım bu ağaçca. Dibine düşmüş, kuşların, böceklerin artıjolan meyvele rinin battı. Bu kadan bile gözlerimin açılmasına, kalbimin hızlanmasıma yetti. Benim boyum şimdilik bu meyveleri dallandan koparmaya yetmemiyor. Fakat o ilk günden beri gölgесinde ziplayıp duruyorum." Kelimeleri kurusıkı tabancamla dans ettiremesem de, en azından ritim tutmaya zorladığım şu satırlarda bir masumiyet var. Masumiyeti görebilmek için illaki üstünden zaman geçmemi, hatta müzeye kaldırılması gerekiyorl疏.

Cemil Meriç, düşünce dünyasındaki en yakın arkadaşı Balzac'ı anlatırken, kendisinden bir şeylerbulduğu taraflan na selamakyokuру onun. Yazdıkları, ormanın izini kaybetmeyecek diye ağaçlara, otlara bıraktığı koku sanki. "Bir adam tanımak için düşüncelerini, aċılannı heyeçanlarını bilmemiz lazı̄m, hiç değilse. Hayatın maddi olaylarıyla anacak kronoloji yapılabilir. Kronoloji: aptallann tarifi." (Bu Ülke)

Bir adamı tanımak, bu uğurda her gün hedefe varan yoluń yansımı girmek... Ne zaman varacağımız muamma. Yine de onuna tanımak için bayramlıklarını giydim, limon kolonyası kokumla sayfa, satırsatı gezdimtiń eserlerini.

"Bana hakikati değil kendini ver. Kendini, yanı rüyayı. Olmak istedığın gibi görürün, olduğun gibi değil. Zaten nasıl olduğunu ne olduğunu biliyor musun? Her yalan bir yaratış." (Bu Ülke) Oluğığın gibi görünmek, malum temenniden öteye geçmemi. Kim kendini biliyor ki zaten. Halbuki "olmak istedığın gibi görünmek" statikten dinamiğe geçiş, yeni hedeflere sıçrayış, "olmak" halinden "oluşum" haline... Muradın kanatlanıyor... Ben de Cemil Meriç'i "görünmek istedig" haliyle, yanı "kendi" haliyle arayacağım

"Kimim ben? Hayatını, Türk irfanına adayan, münezzvi ve mütecessis bir fikir içacı." (Jurnal 1)

Bütün Bir Ömrün Muhasebesini Birkaç Sayfaya Sığdırmak

"Mahdumum Hüseyin Cemil, tarih-i ve-
laleti 1916, 12 Kanunuevvel, pazartesi,
saat 12. Eski bir Kur'an'ın kapağında
mürekkebi solan bırsatır. Doğum habe-
ninden çok mezartaşı kitabesini hatırla-
tan bir ifade. (...) Ve 12 Aralık'ta doğan
çocuk itilmiş, kakılmış, düşman birdır-
ında dostaşz bırakılmış. Daima başka,
dalma yabancı." (Jurnal 2)

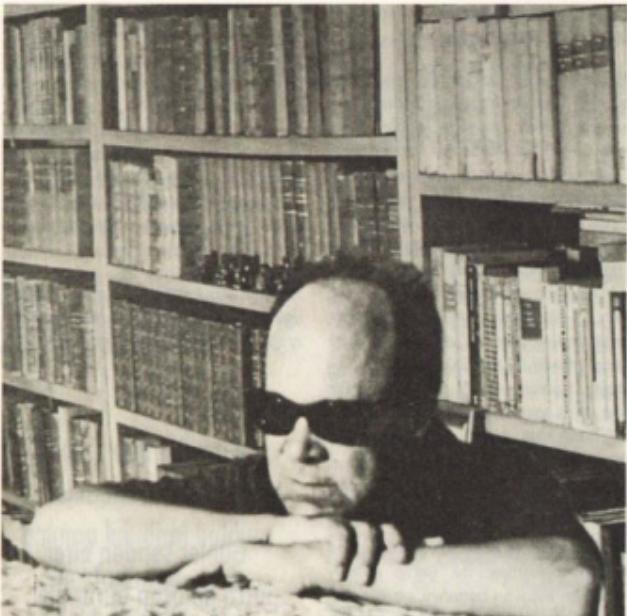
12 Aralık 1966 tarihinde kaleme alınan
bu satırlar, Balkan Savaşları sırasında
Hatay'a göç etmiş bir ailennin çocuğu
olarak Reyhanlı'da dünyaya gelen Hü-
seyin Cemil Meriç'in kaleminden. Önceleri
banka müdürü, sonra da mahkeme
reisi olan Mahmut Niyazi Bey'in en kü-
çük çocuğu

"Sekiz yaşama kadarki hayatım bulanık,
başsız sonsuz hâthrâlaryını. Babam az
konuşan, çatık kaşlı, hareketlerine akl
erdiremedim bir memur. Annem hast-
ta, sılık, memiz bir kadıncağız. Sonra
hayal gibi belirip kaybolan bir amca, iki
abla. Ve kitaplar: Türk Sazı, Musavver
Tarih-i Harbi-Yunan. Ötesinin hatırlamı-
yorum. Sonra Reyhanîye. Çerkeş ma-
hallesiindeki ev. Bahçe, dere, ağaçlar ve
mektep. Babam yine aksamları görevlili-
yorum. Ablam Antakya'da okuyor. Ben
yalnızım. Babam hep çatık kaşlı, annem
hep mızımız. Kasabanın çocukların hep
korkunç. Bol bol dayak yiyor, her çeşit
hakarete uğruyorum. Şikâyet edeceğim
kimse yok." (Jurnal 2)

Kilik kıyafeti ve o kavanoz dipli gözlik-
leriyle çevresindeki çocuklardan farklı-
dır. Çocuklar oyunlarına dahi kabul et-
mez onu. Düşman bir çevrede ister is-
temez kitaplara kaçar. Yani düşünceye
ve edebiyate. Yaşamak için kendine bir
dünya inşa etmek zorundadır. Edebiyat
dönüşümden ilk kılavuzu, bağıra çağrıcı
okumayı öğrendiği Türk Sazı dergisi.

"Kitap zekayı kibarlaştırır."

Cemil Meriç

Olimpos'a Açılan Paraşüt

İlkokul üçüncü sınıfından itibaren Fransız-
ca derslerinin okutulduğu Reyhanlı Rüştisinden mezun olduğunda artık
sıkış denizlere açılma vakti gelmiştir.
Elinde diploması "Le certificat d'études
primaires"... Ve Antakya Sultanisi.

Türkiye, Harf Devrimi'ni yaşarken, o,
anayurda 39'da kattılacak olan Antakya'da hâlâ Osmanlıdır. Fransız mandası
altındaki topraklarda iyi bir Fransızca
eğitim alarak hem Olimpos'a paraşüt açacak hem de Osmanlı kütüphanelerinden
beslenerek mâzi ile bağına koruya-
bilecekti. Mevsimi geldiğinde çağdaşla-
rından daha farklı çıçekler açısından
belki de en büyüğeceği buydu. Antakya
Sultanisi'nin farklı dilleri bilen, o dö-
nenin şartlarında doktorasını bitirmiş,
farklı milletlerden oluşan öğretmenler
odası Cemil Meriç'in fikir hayatı için bir
trambolin vazifesi görevectir. Ermenice,
Kürtçe, Fransızca, İngilizce, Osmanlıca

bilinir, konuşulur, okunur bu uluslararası
eğitmenstitüsünde.

Kaderinin önüne çıkardığı mecralarda
yazmaya başlar artık. Yenigün gazete-
sında F. Y. Yılmaz imzasıyla ilk yazısı çı-
kar: "Geç Kalmış Bir Muhasebe". Daha
şimdiden cebinden kirk aynasını çıkar-
mış, güyakendini seyreden. Sonra Tank
Mümtazın o dönemdeki çıkardığı Ka-
ragöz isimli dergide babasının da izniyle
"Fırat Yoksulu" mahlası ile şiirler yaz-
maya başlar. "Şoven milliyetçilik" döñe-
mi dediği bu dönemde belki bir grubu
dahil olmamışlığı ile Tank Mümtaz'dan
etkilenir, Fransız etkisi altındaki okulu-
nun hocalarını işaret ederek bir hicviye
kaleme alır. "Henüz talebeydim, sövüp
söylediğim adamlar da, beni en çok se-
ven, en çok koruyan hocalarındı... Gü-
ya kabaddalık yapıyor, sörmürgeye ve
sörmürcelere çatıryordum." (Jurnal 2)
Artık ağızıyla kuş tutsa bakaloryasını
alamaz, lise son sınıfı okuldan ayrılmak
zorunda kalır. Halbuki parlak bir

öğrencisi olduğu okulunu bitirebilseydi Mülkiye'ye gönderilecekti

Bir arkadaşına yazdığı şu mektuptaki satırlar kuantum olasılıklar kadar tekinsiz ve isabetli: "Ben de kendimi tahlil edeyim mi: ye Reyhaniye kahvelerinde ömrü çürütten, vaktiyle lisede okuyan ve çalışan fakat istidatı olmadığı için vazgeçen, basit, adı bir genç... Yine gözlerini, hayatını hakikat uğrına feda ederek nesli atı destanlarına bir zafer ve fedakârlık numunesi olacak hakiki bir insan..." (18 Temmuz 1935) Bu iki İtimalî örnek uzay, 38 yaşında gözlerini feda etmesiyle sahincilik alanına kırıcaktır. Sonrası yazdığı gibi malum, Bir kez daha "olmak istedigibi görünmenin" hakikate açılan kapı olduğunu ispatını yapar.

SahradeSerapKovalamacaları

Artık çöldedir vesusuzlukla gündengüne kendini hissettrecektir. Serap kovalamacaların susayan bedenin elbette diremeyecektir, aksine narahaların daha da gürleşeceğini. Ne zaman bir ümit ışığı görse koşacak ama karanlık hiç bitmeyecek. Kader gözkırıp kaybolan bir leyla... İstanbul'a da aynı ümit dolu hallerle koşacak, umduğunu bulamadan geri dönecek. Izdirabı artarak devam edecek. "Aç ve tek olmak. Gurbet ve açlık. Bu şehrin kaldırımlarında bir başka aç Cemil Meriç hiçbir zaman dolasmamıştır." (Jurnal 1)

İstanbul acımasızdır... Yine kendisine yabancı insanlar, yabancı bir dünya. Üniversiteye giremediği için liseyi bitirmek üzere Pertevniyal Lisesinin 12. sınıfından devam eder. Hocaları yine Cemil Meriç'i şahlandıracak niteliktedir. Felsefede İhsan Kongar, tarihde Reşat Ekrem Koçu, edebiyatta Kayise İdalı, Fransızcadada Nurullah Ataç'tır. Yan yan çok kaldığı Kumkapı ve Kadırga öğrencileri yurtlannı dili olsayıdı yine de Cemil Meriç kadar anlatamazlardı içinde bulunduğu durumu

Sosyalizm dönemine geçer. İstanbul entelijansiyasından Kerim Sadi ve Nâzım Hikmet'lede tanır. Hatta onlarıçın iki eser çevirir Türkiye'ye. Kerim Sadi'ye Gaston Jése'nin maliye ile ilgili kitabını, Nâzım Hikmet'inse Stalin'in Pratik ve Teori adlı kitabını. Kendi imzasını kullanmadığı bu eserler içi vaat ettikleri para-rayı da alamaz ve ilk kazığını yemiş olur. Onca göz nuru emek... Yine de sonraları bu olayı hiç konu etmez.

İstanbul kabul etmemiştir onu ve parası yoktur. "Ben düşünen, okuyan ve temsil ettiğim, temsil ettiğini sandığı beşeri kıy-

ışındı. Bir nevi meydanoğlu. O yalnızlık içinde bir şey olmak ihtiyacı." (26.01.1963, Jurnal 1) İki ay sonra beraat edecek, bir daha dönmemek üzere İstanbul'a tekrgarıdecekti

Arkadaşından Yabancı Diller Okulunun burslu öğrenci aldığı duyar duyumsınagır ve kabul edilir. İki yıl okuduktan sonra Fransa'yastaja gönderecektir ama dünya sanki ona mani olmak için birbirine girmiştir ve savaş sebebiyle gönderilmez. Dönemin sanatçı ve aydınlarının takıldıği Elit, Nisvaz gibi kahvelerde sesine yanık arar, Ve İstanbul'da ilk yazısızların dergisinde yayımlanır; "Onu okumasadıym romancı oldum" dediği Honoré de Balzac üzerine bir deneme

Açtır sevgye. Dalga geçmek için dahi kimse ona "seni seviyorum" dememişken coğrafiya öğretmeni Fevziye Hanım çikagelir. İlk tanımlarında Paris'ten açılırkonu. Fevziye Hanım hiç gitmediği Paris'e sevdaldı ve sokak sokak bılır bu şehri. Cemil Meriç beğenilme kaygıyla Paris'i anlatır ama Fevziye Hanım onun tariflerinden bu şehri pek de iyi bilmediğini anlar. Ancak çaktırız, o da onun gen's ahını beğenmiştir. Şimdiye kadarevlenmetekli ettiği bütün kadınlar güller reddetmiştir ama Fevziye Hanım kabul eder... O sığnabileceğî frintasız imanı olmuştur Cemil Meriç'in. Fakat yine istrıplanı tamamen dırnez, çünkü "Acılan dev aynasında büyütene rezil bir hassasiyeti vardır."

"Hayatım bir trajedidir. Birinci perde evleninceye kadar geçen zaman: yıldızsız, Allahsız, civiltisiz, katran gibi bir gece. Vicik vicik ıstırıp. Birkaç şehri fethe yeten bir enerji yel değirmenlerine saldırma harcanır. Ikinci perde izdihaça başlar. Daha büyük, daha derin, daha unutucular. Fakat vahalanın bir çol bu ve göğü yıldızlarla dolu: çocukların kitapları..." (Jurnal 2)

Fransızca öğretmeni olarak mecburi hizmetini yerine getirmek üzere Elazığ'a

"Güler senden birer parça götürüren haramiler, kırk haramiler, kırk bin haramiler!"

Jurnal 1

metleri lekelememek için aç kalmaya, açılıktan kıvrınmaya razı olan adam." (Jurnal 1) Ertesi yıl Mayıs ayında vapur-ja İskenderuna geçer. Geçimini sağlayacak işler bulup çalışmaya başlar. Ama yine bu huzur uzun sürmez. Bütün kitap ve dergilerine el koymalarak, Hatay hükümetini devirmeye çalışmak süsündan idam talebiyle yargılanır. Marksist'tir čunkü... Mahkemedde Marksist'ım dediği zaman sadece namusu olmak, "korktuğu için sustu" dedirtmemek istiyordu. "24 yıl önce mahkemedde Marksist olduğumu haykirdim. Bu, ümitsizlikten doğan bir

"Biterek ölmek güzel şey. Başlamadan ölmek korkunç." Cemil Meric

gider. Yine yabancı bir yerde kendini başka bir trajedinin içinde bulur. "29 Ekim 1942, Elazığ'dayım. Arkamda kırı, korkulu, karanlık yirmi beş sene. Attıla'nın atılımlarından daha zâlim yıllar, rüya-larının hepsi ni çığnemiş." Once sıkıntının içinde yazmaya devam eder. Yavaş yavaş yerini bular, Ayn Bibliyografyası adlı dergidetircümé tenkitleri yayımlamaya başlar. Elazığ'dayken ilk çeviri kitabı çıkar: Altın Gözlü Kız. 189 sayfalık kitabın 74 sayfası Balzac üzerine kendi yazdığı bir incelmedir. Yine parası yoktur. Aldığı maaş yetmez. Nasıl yetsin, iki yıl geçmesine rağmen öğretmenlikteki stajyerliği dahi kaldırılmayacaktır. Eşi Fevziye Hanım hamile kalır fakat aşırı soğuklardan dolayı iki kere düşük yaşar. "Yağmurlu bir kişi akşam. Kanım san oluyor. Kimseye tanıyorum her-nüz. Param yok. At ırsızına benzeyen sarhoş bir doktor kanma kürtaj yapıyor. Kanrevan içinde sedire bırakılan kadınla aynı yatağa uzanıyorum." (Jurnal 1) Eşi tekrar hamile kalınca istifa eder ve İstanbul'a döner. Ocağa koyduyu çay demlenmeye başlamıştır.

Ümitli Bir Babanın Son Kez Ebedi

Karanlığa Yuvarlanması

İstanbul kötü hatırlanıyla tekrarmerhaba der Cemil Meric'e. Ama hayatını değiştirebilecek bir ümit de belirir. Art arda ikinci çocuğu olur: Mahmut Ali ve Ümit Şimdi daha çok çalışması gereklidir. Sabahlar kadaçeviriler yapar. Masasının üzerine koyduyu sandalyeye çıkar ve lambanın altında kitabını içice yaklaştırarak okumaya çalır. Bütün parasını kitaplara yatırır.

İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesine, Fransızca okutmanı olarak işe alınması belki de yeni doğan çocukların kusmetidir. Bir taraftan da çeviri eserleri yayımları: Balzac'tan Otuzundaki Kadın, Onuçların Romanı (Ferragus) ve Kibar Fahiselerin İhtişam ve Sefaleti.

Sonsuzluğa açılan pencerelerin öndeki parjuruların sonsuza kadar civilene-rekkapananması

Nacık sokak no:14... En güzel hatırlarının geçtiği o evin manzarası belki hafızasını süsleyen son şey olmuştur. Arnavut kaldırım yokuşuya Fetih Paşa Körusu, henüz köprüyle süslenmemiş Boğaz'ın karşısında Yıldız Parkı, Yahya Efendi Türbesi... Bütün eserlerinin ka-pağında duran, kitap okuyan (belki bir ansikloped) Cemil Meric fotoğrafı da

**"Kafka'dan Milena'ya
mektuplar... Sanki bir
bakıma kendimi buldum
mektuplarda... Tek
rakibiniz Kafka. Ama
Milena sizin mektupları
okusa, beni ortadan
kaldırıp tahtımı oturmak
isterdi."**
(5 Mart 1967)

bu evde çekilmiş. Şimdi o evin olduğu yerde Üsküdar Belediyesine ait bina var sanırım.

Bir ale yakınından akşam oturması dönüsü Fevziye Hanım'ın koluna girmiş merdivenleri ineren tökezler yereyişir. Çocukları ve Fevziye Hanım hemen yaradına koşarlar koşmasına ama... "Dişanda elektrikler mi kesik Fevziye?..." demesiyle zaman durur ve sessizlik hâkim olur ortama. Kitaplara, yani dünyaya açılan pencerelerinin panjurları kapa-nır...

O yılın yaz aylarını İstanbul Cerrahpaşa Hastanesinde geçirir. Ameliyatlar çare-siz. Bir gözünün retina tabakası çatla-mıştır, diğerine katarakt sonucu perde inmiştir. Bir umut peşinde rüyalarının şehri Paris yolunda gözükür..

Okumak istediği kitaplardan pek azını okuyamış, tanışmak istediği kadınlar-dan hiçbirini tanıymamış, görmek istedigi şehirlerdense yalnız İstanbul'u gö-rebilmış. Paris ise evdeydi. Rüyasında görevlimi Paris'i, gülümsemiş ve kaybolmuştu... Bütlümüttürlertükendi-gi şehirdir artık Paris. Promete, Kadı-ğılı'ra zincirli, o ise Quinze-Vingts (Kenz ven) Hastanesine. Hatta sonraları "Quinze-Vingts Geceleri" adında bir ro-ma başlasa da devamı gelmez Kenzven gecelerinde söyle konuşur "Gören hangi hakla yalnızlıktan şikayet edebilir? Mevsimler bütün ipve leriyle emrinde dir, renkler bütün cılıveleriley hizmetindendir. Çiçekler onun için açar, şafak onun için pınlar. Gutenberg mat-bayı onun için içat etmiştir. Hugo o okusun diye yazmıştır şiirlerini. Şehrin bütün kadınları onun için giyinip süsle-nir. Çocukları tebessümü onun içindir." (Jurnal 1)

Arafin çarkları arasında ezilmek yetmi-yormuş gibi bir de buna körlük eklen-miştir. Ölüm ve cinnet arasında geçen yollar... "Ben alşamadım körlüğe. Bu kelime telaffuz edildikçe büyük bir kabahat işlemiş gibi yüzüm kızarıyor. Göz-lerimi göstermek istemiyorum. Körlür bütün devirlerin ve bütün ülkelerin par-çası. Kör müsün? Kör olasca!" (Jurnal 1)

Milena'yi Kışkırdıran Mektuplar

Öğlu Mahmut Ali Bey Jurnal'eri yayına hazırlarken Cemil Meric'in mektuplarına da yer verir. 63'te tanıtıçı İngilizce öğretmeni Lamia Hanım'a yazdığı mektup-lar her kadının muhatap olmak istediği cinste. "Kalbimi kelimelerle doldur-dum. Mektupları onun için parmaklan-nı yakıyor. Dudaklarını da yakacak. Du-

dakları ve bütün varlığını. Ben pervane değil, ateşim. Kışkırtıyorum kelimeleri. Birer kelebek gibi sana uşuyorlar. Kelimeler senin kokunla sarhoş... Kimsin sen? Kadın veya serap. Tann'ı kıskırıyorum: seni beraber yarattık. O başladı, ben tamamladım. Sevmek yaratmak demektir. Pigmalyon'un biçim verdiği heykel carianacak mı? Kimsin sen? Azabım veya saadetim." (Jurnal 1)

Aşağıda haysiyeti gibi dikenli tellerle çevirmiştir. "Gerçek aşklar sessizdir. (...) Yatılık kadınlarla dvünen, o kadınlarla yatacamayandır." (Jurnal 1)

Ne Victor Hugo'nun Juliette Drouet'ye, ne Stendhal'in Mathilde'ye, ne Cemal Süreya'nın Zuhail Tekkanat'a, ne de Kafka'nın Milena'ya olan mektupları, insanın bir balçıkın yaratılışında olduğu gibi kelimelerinistin yaratılışına bu kadar örnek olabilir. Zaten Lâmiâ Hanîm da şöyle cevap verir mektuplarına: "Kafka'dan Milena'ya mektuplar... Sanki bir bakırma kendimi buldum mektuplar da... Tek rakibiniz Kafka. Ama Milena sizin mektupları okusa, beni ortadan kaldırınca tahtıma oturmak isterdi." (5 Mart 1967)

Fildisi Kulesi: Gözleme Kulesi

Gözlerini kaybetmesi belki tesadüf değildi. Dış dünyanın karmaşasından kurtulmuş ve iç dünyasının zenginliklerini sofralarına oturmuştur. Olgunlaşacak... kalbi daha hassas, kanı dahasıcarak, zekâsi daha işlek, ruhu daha huzurlu olacaktır.

Görmüyordu ve yalnız hissediyordu. Artık okuyup yazmak için bir başkasına muhtaçtı. Fransızca jurnalıltutmayabaşladı ama südürmeden. Biraz aradan sonra Türkçe olarak yazmaya devam edecek. Öldükten sonra da tanıklar istiyordu ve bir şeyler yaratması gerekiyordu. "Kim beni okuyacak? Benzerenle illetceki hiçbir önemli mesajım yok. Bir vahşi gibi yaşadım, herhangi birigibi acı çektim. Hayatımda hiçbir fevkâlâde

olay yok: ömensiz hayal kırıklıkları, gerçekleştirmemiş rüyalar, yerine getirilmemiş projeler... İşte 38 yılının içinde sıkıcı ve hiç ilginc olmayan hikâyesi." (Jurnal 1)

Fildisi kulesine çekilir. Yine yüzü Batı'ya dönüktür ama bir dikiz aynası bulup Hint'i izler. Fransızcasıyla okuduğu (artık okutturduğu) Batı'nın kitaplarından Hint'i keşfeder. Dört yıllık bir emeği ürününü, sonrasında adı Bir Dünyanın Eşi'inde olacak olan ilk telif kitabı Hint Edebiyatı yayımlanır. Yayımlanır ama kalabalıklar görmezden gelir. Nadiren de kitabını değil de yazanı eleştirenlere muhafazakârlıkla, "saçılık"la itham ederler. Ama artık işin kaynağını görmüştür, bütün bir "umran ve irfan" tasavvurunu bunun üzerine inşa edecek. Çünkü Antik Yunan da Hint'in öğrencisidir. Arkasından ikinci telif kitabı olan Saint-Simon İlk Sosyoloj, İlk Sosyalist adlı eseri yayılmıştır. Yine aydın çevrelerince görmezden gelir ve bu sefer de hakkında "solcudur" diye mnînlânırlar.

Aylarını harcayarak çığınca bir işe kalkışır ve Victor Hugo'nun Hernani adlı eserini manzum olarak çevirir. Millî Egitim Seffiler'i de çevirmesini istememiştir fakat Hint Edebiyatı'nın hazırlığı buna engel olmamıştır. Seffiler'e başlarancak bitiremez, Rousseau'nun Emîl'i de aynı şekilde yarın kalacaktır.

"Tercüme, Babılıkulesinde yolumuzu aydınlatan hırsız feneri. Sonük, titrek bir ışık. "Traduttore traditore" (hain mütercim) iftira değil, kader. Dilden dile aktanın ruhtan çok lafız, şırsız bir 'aşağı yukarı'." (Umrandan Uyarılığ) Çevirene güven olmaz. Sırf bu yüzden çok emek verir tercümelerine. Belki tercümelerini Hugo görse kışkırdı, çünkü o ne yaptığına farkındır. Çevrilen sadece dil değil aynı zamanda ruhtur. Mütercim kendiruhundanüler düşünceye, ilk sahibine hainlik eder.

"Yığın düşünmez, moruz kalır."

Cemil Meriç

Denize Atılan Bir Şişe Her Kitap

Artık birer birer filateli denize şişelerini. Bu Ülke ve Umrandan Uyarılığ ayni kaynaktan fişkirmitir. İçinde bir ülkenin, yani bizim, kendimizin hikâyesi uymaktadır. Onu uyandırmayı okuyucusuna bırakmıştır elbette. Sağ-sol, Doğu-Batı, ideolojiler, din... Konfucyüs'ten Herakleitos'a, Ibn-i Haldun'dan Marx'a, Tagore'dan Makyavelli'ye kocaman bir coğrafaya kuş uçuşu fener tutaradeta Yavaş yavaş sahiplenenleri olur artık. Ama onlar da köyün delisinin oyunu kendilerine kultandırmak için seçim sandığına götürmeye gelen uyancılar gibi gider koluna. Halbuki kitaplarında niyetli söylemişti: O hiçbir zaman tek kitap insanı olmayacağındır.

Mağaradakiler'de kafası hem mağaranın içinde hem de dışındadır. Once karanlıkta sonra gözleriniz kamaşabilir. Alırmayanın geçecektir. Kitap kendi insanındankopanayının trajedisidir.

Kirk çeşit mefhumla doluolan Kirk Ambardı, sonra yine kategoride değerlendirebilecek olan Kültüren İrfana, farklı her türü inanç dünyasına kapı araladığı İlk Doğudan Gelir... Zira hep İlk Doğu'dan gelmiştir: Ex Oriente Lux. Denizle atılan şîşeler belki sahiplerine ulaşacak, belki de içindeki tomarlar çocukların elinde uçurtma olacak.

İsyân Ahlakı

Nurettin Topçu'nun "İsyân ahlakı" tabiri Cemil Meriç'i açıklamak için bulunmaz hintkuması. İranç, düşünce, his, karatavat arakteriyle, özgünlüslubuya, taklit, şablonculuk ve basmakalıçılığa başkaldırıyla, her meseleyi özü değerlereşenin sözünden geçirdikten sonra kendi idrak ufkunda yeniden değerlendirmesiyle ve kendine mal etmesiyle, isyan ahlakının abidesi olabilmisti. Son günlerinde ölüm korkusunu bile ümde dönüştürmüştür, bedeninden kurtulunca gözlerinin tekrar görebileceği heyecanıyla ebediyete koşarak gitmiştir.

“Kapanan her dergi, kaybedilen bir savaş, hezimet veya intihar!”

Şöhreti fethे koşan bir aydınlar ordusu. Kimi yan yolda kalacak, kimi yol değiştirecektir bu okincıların. Belki hicbiri varamayacak hedefe. Genç düşünce, dergilerde kanat çırpar. Yasak bölge tanımayan bir tescüssü; tanımayan, daha doğrusu tanımak istemeyen. En çatık koşullarda bile insanı gülümseten bir "İtimât-nefş", dünyanın kendisiyle başladığını vehmeden bir saffetvar. Tomurcukların vaitkârgururu.

Bir şehrin iç sokakları gibi mahrem ve samimidirler. Devrin çehresini makajısız olarak onlarda bulursunuz. Müzeden çok antikacıdükkanı, mühmel ve derbeder.

Kitap, istikbale yollanan mektup... smokin giyen heyecan, mumyalanan tefekkür. Kitap ve gazete... biri zamanın dışındadır, öteki "an" in kendisi. Kitap, beraber yaşarsızın, beraberbüyür. Gazete, okununca biter.

Kitap fazla ciddi, gazete fazla sorumsuz. Dergi, hür tefekkürün kaleşi. Belki serseri ama laze ve sıcak bir tefekkür. Kitap, çok defatek insanların eseri, tek düşüncenin yankısı; dergi bir zekâlar topluluğunun. Bir neslin väsiyetnamesidir dergi; väsiyetnamesi, daha doğrusu mesajı. Kapanan her dergi, kaybedilen bir savaş, hezimet veya intihar.

Bizde hazır bir kaderivar dergilerin; çoğu bir mevsiymaşar, çiçekler gibi. En talihilileri birnesle seslenir. Eski dergiler, ziyaretçi kolmayan bir mezarlık. Anahtarın kayboldum bir çekmece. Sayfalarına hangi hatalar sinmiş, hangi ümitler, hangi heyecanırlarılmış, merak eden yok.

"Mecmuâ-i Fünûn" (1863-1865) tam bir mektepli, diyor Tanpinar. "Bu mecmua bizde, Büyük Fransız Ansiklopedisi'nin on sekizinciçisindaki rolünü oynar." Ne garip mukayese! Fransız Ansiklopedisi, yükselen bir sınıfın kavgâ silâhiydi. Nasslan devirmekti amoç; nassları, yarı kiliseyi. "Mecmuâ-i Fünûn", bir avuç bürokratin nâşir-i efkândır; daha doğrusu Batı'dan ithal edilen posa fikirlerin sergilendiği bir meydân. Ne milleti temsil eder, ne içtimâî bir sınıfı. Bununla beraber, düşünce tarihimizin bir sayfasıdır; bedbaht veya bahtiyar bir sayfası. Hangimiz de koleksiyonuvar?

Dergiler, ikinci Meşrûiyet'te bir hitabet kürsüsüdü, hitabetkürsüsü veya bayrak. Altın çoğlanyeni harflerin kabulüle sona erdi. Eski okuyucularını kaybettiler, yeni okuyucu nesilleri yetişinceye kadar devletten yardım beklemek zorunda kaldılar. Cumhuriyet intellejansiyasının en öcil vazifesи, maziyi tasfiye ve hâli takviye yedi. Takrir-i Sükün Kanunu'ndan 1940'lara kadar, dergilerimiz hiçbir "asırı düşünce" ye daha doğrusu düşünceye yer vermezler.

Sonra, zaman zaman çılgıklar duyulur, tek parti devrinin kesif ve kasvetli havasını dağıtmaya çalışan çılgıklar. Nihayet politika, haftalık kavgâ dergilerine görilmemiş bir alâkâ sağlar. Ve bu hayhuyicinde, sesibüsbütküsilen edebiyat, birkaç zavallı derginin saluk sayfaları arasında nebatibr hayatıyor.

Cemil Meriç, İletişim Yayınları, 7.baskı, 1992, s.100-101

Cemil Meriç ateşten gömleği sırtına, dikenli taci başına geçmiş, öyle kalemre almıştır külliyatını. Kendisini, ruhunu, gözlerini yakarak fener olma istemiyor. Düşüncesini yardım olsun diye sunmaz. Layık misiniz değil misiniz anlamak ister. "Altın neden toprağın derinliklerinde? Okurken araştırmaya çalışacağınız maden: yazarın düşüncesi veya niyeti. Araçlarınız: zekâ ve bilgi. Kayayı kracak, madeni eriteceksiniz. Önce kelimeyi fethedeceksiniz sonra heceleri, harfleri." (Bu Ülke) Teşhis eder fakat tedavi etmez. "Nasıl?" sorusunu cevapsız bırakır. Oysa her fikir adadının vereceği bir cevap vardır.

Onu okumak ve anlamak ilgi, görgü ve sabır gerektirir. Yanı beyninize saplanmış bir kymik gibi duran bir derdinizi, tescüssün sebep olduğu susuzlukla kana kana içilmiş bilginizin ve issiz soğuk bir istasyonda ne zaman geleceği belli olmayan bir treni bekleyeceğin kadar sabrınızın olması gereklidir.

Hoşa giden aforizmalan, yanlış budamanın bir aacı kurutması gibi onu kurutur, yapraklarını döker, meyvelerini heba eder. Kitaplarına fethе gider gibi gitmekle belki şansınızı artırabilirsiniz. Yoksa kiralık cümleleriyle ancak yağmacı olursunuz.

Öyle; otobüste, metroda veya yatarken okunacak kitaplardan değildir kitapları. Bir kere okunup kenara atılabilecek kitaplardan da değildir. İlginizi çeken, merakınızı uyandıran kelimeler, cümleler özenle çizilir. Birkaç defa okuduğunuza ise zaten altı çizilmek satırın kalmadığını göreceksiniz. Kavramları ve insanların sizi yeni yolduklara sevkedecek. Bir bakmısınız ki elinizde bir sözlük olmuşmuş ve hayalinizde yeni yeni isimler, yeni yeni arkadaşlar.

Hangi kitabından başlanmalıdır diye sorulursa eğer tuttuğunu ilk kitabından başlanmalı. Suya girmeden yüzme öğrenilmelidir.

Cemil Meriç

Cemil Meriç, Bu Ülke

Karanlık kelimeler vardır, arılar
gibi vizıldayan kelimeler.
Taşındıkları hiçbir düşünce yoktur,
kimse tarafından anlaşılmazlar.
Ama yine de herkesin
ağzındadırlar. Onlar için yaşanır,
onlar için ölüner: Hayalimizin
rengine bürüňürler. Göremeyiz
onları, pusudadırlar. Ve bir atılısta
parçalar bizi.

Ümit Meriç, babası Cemil Meriç'i anlatıyor

SELÇUKORHAN

“Cemil Meriç Türkiye'nindir. Kendisini Türkiye'ye hediye etmiştir.”

Cemil Meriç'in hayatı eserlerine benzıyor. Hz. Nuh misali dayanıklı bir gemi inşa etmiş kendine ve içine girip oturmuş. Sizin tanık olduğunuz kadarıyla Cemil Meriç nasıl yaşadı?

Nuh'un gemisi istiaresi pek hoş. Doğduğu topraklar Osmarılı'nındı ama o Rumeli Osmanlısının çocuğuydı. Binbir Kur'an yazmış olan bir hâfızın, Dîmetoka müftüsünün torunuuydu. Babasının bir Osmanlı bürokratı olarak geldiği, Osmanlı Suriyesi ve doğduğu Reyhanlı kazası, ale tarihine yabancıydı. O, kendi dünyasını o günlerden itibaren kurmayla başlattı. Önce aksanları babasının idare lambası işliğinde bütün aleye okuduğu kitaplar ve dört yanında okumayı sokunce ablasının dolabından çekip çıkardığı kitaplarla Cemil Meriç kendi sefinesini inşa etmeye başladı. Bu sefinede o dönemin Hatay'ının Müslüman-Arap-Türk dünyasının, Suriye'yi işgal etmiş olan Fransa'nın "kültür emperyalizmi"nın, komşu ailelerin kütüphanelerinden borç alınan, kitapçılardan kiralanınan kitapların, Halep'ten devriyelen Sosyalist literatürün eserleri vardı. Satırlardan sadırlara nağdedilen kitaplar... Cemil Meriç'in gemicisinin ambarında çifte çifte hayvanlar yerine cilt cilt kitaplar vardı. Bu yüzden Sayın Cumhurbaşkanımızın Belediye Başkanlığının son günlerinde Kâğıthane'de inşa ettirdiği Cemil Meriç İlköğretim Okulunun açılış konuşmasında dediğim gibi, "Bizim evimiz zaten bütün duvarları cilt cilt kitaplardan oluşan bir kâğıttan hane idi." Cemil Meriç bu kâğıttan hanenin, bu Nuh'un sefinesinin kaptanydı. Ama yaşadığın dünyanın rüzgârlarında, dalgalanında müstağrı kalmadı, kalamadı, zaten kalmazdı da, Bu yüzden bazen direğin tepesindeki gözücü oldu, ülkesinin karşısına çıkan kayaklıları haberverdi; bazen yaklaştırtınca sezdi, rotasını ona göre ayarladı. Elinde bir dünya haritası vardı. Ülkesinin ve "temsil ettiği değerlerin" neler olduğunu biliyordu. Bu sürüura yaşıdı ve bu sürüura yaşamaması için ömrünün hiçbir ânını boş geçirmemi. İmkânsızı mümkün kılan çalışkanlığı, ciddiyeti ve sorumluluk duygusu dolayısıyla Cemil Meriç'in sadece ülke insanı için değil, bütün beşeriyet için de örnek bir şahsiyet olduğu kanaatindeyim

Sizce Cemil Meriç'i hiç tanımayan bir okur yola nerden başlamalı, *Bu Ülke'den mi, Kirk Ambar'dan mı, Işık Doğudan Yükseller'den mi?*

Yeni yetişen kuşaklar gözleriyle görmedikleri seye pek iranmırlar. Gözleriyle görümediklerini önemli bulmuyorlar sanırırm. Onun için bence Cemil Meriç'i tanıtmaya, hakkında yapılmış olan ve Google'dan bulunabilecek iki belgesel takip etmekle başlamalı. Buralardan birincisi hayatının son dem勒inde (1987) hazırlanmış olan Cemil Meriç belgeseli, diğeri 2008'de çekilmiş olan *Türkiye'nin Ruhu* belgeseli. Tüm eserlerini 38 yaşında gözlerini kaybetmekten sonra yazmaya başlayan Cemil Meriç, 1987'de felçolana kadar 12 cilt eser kaleme aldı. Otuz yılda 12 eser... Her iki büyük yıla bir eser... Bu ciddi insanın hayat hikâyесini birinci elden, şahitlerden dinlemek isteyen Cemil Meriç okurlarını da iki kaynağı yönlendirmek isterim. Bir, oğlu Mahmut Ali Meriç'in *Bu Ülke*nin başına yazdığı "En-telektüel Bir Otobiyografî" çalışması, diğeri benim *Babam Cemil Meriç* adlı eserim. İlk dört baskısı 165 sayfalık bir meğin oluşturulan bu kitabımda şimdilerde 300 sayfa genişletiyorum. *Türkiye'nin Ruhu* belgeseli yapılrken ifadesine başvurulan, Cemil Meriç'i bizzat tanıyan 68 kişinin Cemil Meriç şahadelerini de kitabımı katıyorum. Cemil Meriç okumak, ciddiyet ister, Sabır ister. Ama bir kere başladıkten sonra da insانı bir Cemil Meriç Üniversitesi'nden mezuniyete kadar götürür. Bence her Cemil Meriç okuru Cemil Meriç Üniversitesi'ne talebesi olmalı ve eserlerini dört yıla yayılan bir zaman süresinde okuyarak, notlar alarak, ansiklopedilere, sözlüklerde başvurarak icerlermelii. Dört yılın sonunda dönüp başladığı yerdeki kendi-stileğőz gözle gelmeli. O zaman idrak edecektir ki, o da Cemil Meriç gibi kendi ülkesinin ve medeniyetinin merkezinde kalarak Hindistan'dan İngiltere'ye, Kuzey Afrika'dan Rusya'ya kadar uzanan dünya coğrafyasının bazentarihiyle, bazen edebiyatıyla kucaklamış ve kendisi kalarak bir dünya insanı olmayı başarmıştır. Bu Ülke'yi gündüzleri gün işliğinde, Jurnalı ise gece abajur işliğinde okumakla, Cemil Meriç'in yakın çevresine girmek mümkün olacaktır. Cemil Meriç'in bir kitabından

birçok kitaplara geçiş yapmak, hatta onlardan bir ülke ve dünya kitaplığı oluşturmak mümkündür. Cemil Meriç hakkında yapılan iki çalışma daha var ki, bu kitaplar Cemil Meriç özel kütüphanesini daha da anlamlı kılacaktır. Babamın sırların (!) kamunun malumu kılan Halil Açıkgöz'ün *Cemil Meriç'e Sohbetler* kitabıyla, onun toplumsal hafızamızdan silinen çalışmalarını bize kazandıran, mütercim ve mütefekkir kimliğini değerlendiren Dükancı Cündioğlu'nun üç ciltlik eseridir.

Cemil Meriç bu kadar üretken ve yaratıcı bir yazarken niye bir roman yazmayı denemedi?

Cemil Meriç'in zekası bir sol beyindir. Pek bilinmez ama çok başarılı bir matematikçiydi, matematiği çok severdi. Onun muhayilesi, rasyonelitesinin hapsindedi daima. Belki de roman yazmayı, kendisine ve ülkesine vakt kaybetirmek olarak düşünüyordu. Roman okumayı çok severdi ama roman yazmayı benim bildiğim kadarıyla hiç denemedi. "Evladım, mös-yo le Cont saat beside kahvesini içmek için şemsiyesini alarak muhteşem konağından dışarı çıktı, diye yazamam ben" derdi.

Cemil Meriç isminin, eserlerinin veya eserlerinden alınışların zaman zaman istismar edildiğini hiç düşündünüz mü?

Asla! Cemil Meriç Türkiye'nindir. Kendisini Türkiye'ye hedife etmiştir. Her isteyen onu seve seve bağına basmak hakkına sahiptir.

Cemil Meriç'in en mutlu, en sevinçli olduğu demleri hatırlar misiniz?

Ooo, evet. Kitabı basılıp paketle postadan geldiği zaman çok sevinir, gözler işıldar, yüzü aydınlanır, yaraklıları pembeleşirdi. Biz de hemen yazihanının karşı tarafına geçerdik. "Al evladım kitabı" der, birinci sayfasını açtırır ve ilk kitabı anneme ithaf ederdi. Balzactercumesini Eylül 1946'da "Hayır meleğim Feyziyem'e" diyecek vermiş. Hint edebiyatının ilk baskısını (1964), "Sen ki bütün ilhamlarının, bütün heyecanlarının kaynağının

Sevgi ve perestigle" diye vermiş. Saint-Simon'un ithafi ise şöyle: (8 Aralık 1972) "Feyziyem'e... Bu kitap bir parça da senin, çeyrek asırlık dostluğun en sıcak duygularıyla..." Annemden sonra sıra, bizlere, en yakın dostalarına ve cumhurbaşkanına, başbakana giden bir ithaf zincirine dönüştü. Saniyonum ithaf yazma süreci onun hayatının en mutlu dakikalarını Cemil Meriç, bu yıl Cumhurbaşkanlığı Vefa Ödülü'nde aldı. Bir yazarın eserleri, birl milyona yaklaştı bir okuyucu kitlesine ulaşıyor ve onun görmeyen gözleriyle kaleme aldığı kitaplar, kulübelerden külliye'lere kadar her yerde okunuyorsa, devletine ve milletine vefali olan bir yazar, yüz yaşına bastığı gün devletinden ve milletinden en büyük hediyeyi alıyordemektir.

2015 Cumhurbaşkanlığı Kültür ve Sanat Vefa ödülü Cemil Meriç'everildi; bu konudane söylemek istersiniz?

Cemil Meriç'e Cumhurbaşkanlığı Kültür ve Sanat Vefa Ödülü'nün verilmesi, Türkiye'deki yeni kuşakların dikkatini, bir kere daha, Cemil Meriç üzerine çekmesi açısından önemli. Ama bu ödülün dünya açısından da bir önemi var. Azerbaycan ve Almanya'daki birkaç müteferrik zirvinde Cemil Meriç'in adı henüz dünyada yeterince tanınmamıştır. Bu ödülün haberi dünya ajanslarına ulaşınca Fransa, Balzac ve Hugo mütercimi, İkinci Sosyolog İkinci Sosyalist Saint-Simon yazarı olan Cemil Meriç'in adını duymuş olacak. Rusya, Türkiye'de bir Dostoyevski doslu olduğunu öğrenecek. Hindistan, Türkiye'de yirminci yüzyılda bir Gandhi ve Tagor elçisinin yaşıdadığını şarşarak öğrenecektir. Böylece, "Bu Ülke" aydını, daracık bir mağazadahapsılmaktan kurtarıp "Umrandan Uygırığa" giden çıkmazdan uzaklaşın ve sadece kendi ülkesinin değil, beşeriyyetin dikkatini de, "Kültürden İrfana" giden bir şehraha çeviren Cemil Meriç, ülkemizin, dünya yanında aday olduğu onderlik görevini, entelektüel mänâda da yerine getirmiş olacaktır.

Cemil Meriç bu yıl yüz yaşına bastı. Son olarak ne söylemek istersiniz?

Evet, babam artık yüz yaşında bir delikanlı. Yanlış bir dil politikasıyla, bir dünya imparatorluğundan bir ulus-devlet kalıbına dönülmek istenen Türkiye Türkçesini, kullandığı kelime haznesi ile yeniden bir dünya dili olma haysiyetine kavuşturmuştur Cemil Meriç. "Evladım, dünyada saçılısolcu yoktur. Namusu insanlarla namusuzzı insanlar vardır" diyerek, menfaatleri için değerlerini ayaklar altına alan insanlığını, namusular cephesinde yer alma şunu kazandırmak gayreti içinde olmuştur. Kendisi de ülkesinin ve at olduğu medeniyet camiasının hakikatlarını haykırıksız adına, düşünsünce namusunu son nefesine kadar muhafaza ederek, ülkesine ve bundan böyle dünyaya da namuslu düşünür olmanın çok şereflî bir örneğini vermeyi başarmıştır.

Yatağına Dönен Irmak: Cemil Meriç

ALPERÇEKER

"Karanlık kelimeler vardır, anılar gibi vizülden kelimeler. Taşıkları hiçbir düşünce yoktur, kimse tarafından anlaşılmazlar. Ama yine de herkesin ağızlarındadır. Onlar için yaşanır, onlar içün ölmür: Hayalımızın rengine bürenürler. Göremeyiz onları,pusudadırlar. Ve bir atılısta parçalarızı." (Bu Ülke, s. 108)

Cemil Meriç'in yukarıdaki cümlelerini vergi dairelerinin duvarlarına yazarak bir devlete ideoloji bina edemezsınız ama darıncı sevgilinin defterine gizlice yazarak bu sözler üzerine bir aşıklı bina edebilirsiniz

Cemil Meriç, felsefeden çok edebiyata yakındır. Yazdıkları önerme değil, şîrsel hikmetlerdir. Herkes o anki ruh haline göre kendinden bir şey bulabilir onlarda, tipki büyük bir şairin kaleminden dökülenleri okumak gibi

Cemil Meriç sağlığında gerek telif eserlerini gerekse de çevirilerini yayımlamakta zorluk çekti

Öldükten sonra ise paylaştılamadı; dilinden zevk almak varken herkes onun kitaplarını "saşa" - "sola" çektiirdi. Oysa bu mesele hakkındayazıkları açıktır: "Sol-saş... Çığın sevgilerin ve şıursuz kinlerin emzirdiği iki ifrit. Toplum yapımızla herhangi bir ılığısı olmayan iki yabancı, Sof'ın halk vicedanında yaratığı tedader: casusluk, darağaçlan, Moskova; sağı'n,

müphem, sevimsiz, sinsiz bir iki hayal. Hristiyan Avrupa'nın bu bahis kelimelerinden bize ne? Bu maskeli haydotları hafızalarımızdan kovmak ve kendi gerçekimizi kendi kelimelerimize anlayip anlatmak, her namusu yazarnın vicedan borcu." (Bu Ülke, s. 79)

Cemil Meriç'in mirasına sahip çıkmak, kendi kelimelerini küləlmək mümkündür. Bizi, kavga olduğunu dilişməzle başıştan mütefekkir, ömrünü, bize ait özgün kavramlar üretmemizi telkinə adadı. Meselesiş bir gençlikdeğil, yerlimeseleleri olan bir kuşak vasiyetetti. Gereken de düşüncə tarhimizə baklığımda son yüz yılımızın, Batı'ya ait sorunsallar çevresinde çözümsüz kavgalarla geçtiğini görürüz.

Ece Ayhan, çok fazla Batı'yagidenlerin sonunda Doğu'ya yaşığını yazar. Yahya Kemal, gizlice kaçtığı Fransa'daki Bibliothèque Nationale'de okuduğu Osmanlı tarihçilerine ait vakıynameler ve divanlardan sonrarikesine milli biri olarak döndü Cemil Meriç de yerliğini, Fransızca bilgisine borçludur. Bu size çelişkiyile gelebilir ama kendimizi ötekinin, diğerinin karşısında bir yerlere koyar, konumlanır. Her şey ziddıyla anlaşılır. İnsanın tabiatını, insanın tabiatla yaptıklarına bakarak anlarız Batı'nın Doğu'ya yaptığı bütün yolculuklar, aslında kendisini keşfetmek içindir. Cemil Meriç'in de Batı'ya yaptığı yolculuklar, asıldıkendini aramaçabasıdır.

Helva ile Koz

CANSU CİNDORUK

Kızlar, annelerinin kaderini..

Nereden baksan karanık, renksiz bir sabahı. Çocuk aklımla güneşin hiç doğmayıacığını düşünmüştüm. Her Ankara insanı gibi, şehrin üstündeki griye alışmıştım ama böyle bir siyahı hiç görmemelişim. Sanki daha gün doğmadan gölgelere bürünmüştük. Göküzünün aslında bulutlarla değil, bizim mutluluğumuzla boyandığını o an fark etmiştim.

Kurulu düzen dedikleri şeyin ise zor inşa edildiğini ama kolay yıkılabileceğini Ankara Adlyesinin önünde öğrenmiştim. O gün annem, "Son kez babanasanı istersem, belki bir süre göremezsin" demişti

O "bir süre" geçti, ben bir daha hiç babamı görmedim.

Hâkim Bey şiddetli geçimsizlik demişti; ben gerçeği biliyordum: Annemi sınır harbiyle etrafındaki eşyaların babamın üstüne fırlatırken görmüştüm. Sonrasında da zaten adliye koridorları dışında yan yana gelmemişlerdi.

Hergecesanlarakuyuduğun ayıcığını kaybedince çocukkalı bin amansız bir hastalığa yakalanrı ya, büyüğene kadar işte hep o soğuk hisle uyuyup uyanmıştım. Beni meşe palamudu toplamaya götüren babamın yokluğu insanlara duyduğum tüm güveni yıkıp geçmişi. Onun uzak bir yere taşıdığını duyduğum gün mutluğa olmuştu onu inancını da kaybetmemiştim. Önümde koca bir dünya atlasını açıp "Acaba babam şu an tam nere'dedir? Bu kadaryukanıçka çok üzür, buraya gitmek için de denizleri aşması gereker" derken büyüğüm, kadın oldum.

Babama en çok beni anemle yalnız bıraktığı için kızdımışım. Annem soğuktu cüntü, hatta buz gibiydi. Belki de bana bu yüzden kendisinden başka hiçbir şeyi sevmiyormuş gibi geldi. Kendisini bile sevmiyor olabilirdi. Bir araya geldiğim her ortamdan sessizce uzaklaşmaya çalışır, dile getirdiği hiçbir fikre katılmazdım. Genelde dargın geçen günlerimiz, iki sıvı karakter olduğumuz için etrafımızdakileri de bilden uzaklaştırıldı. Birkaç kez aramızdaki buzlaneritme gayretyle adım attım, benim tepkisizliğimden sonra bundan vazgeçmiştim. Ne de olsa annem, kendisini yoran meselelerin üzerinde fazlaza-man harcamayan bir kadındı

Tipki benim gibi..

Mehmet Tahir

Onun eleştirdiğim herhuyunu taşıdığını ve hatta çatalı tutusunu kadar birbirimize benzедiğimizi, bir sabah aynadaki yüzümüzde onun gülüşünü yakaladığında fark ettim. Sonra bir hisimla evden çıkip alabildiğine koştum. Hemen gidiip bunu anmeye söylemem lazımdı. Yılarca aslında ondan değil de kendimden kaçtığımı, belki de bu kadar benzедiğimiz için hep birbirimizi yanlış anladığımızı, aynı kutupların birbirini ittiğini falar, ona tek tek anlatmam lazımdı. Kendisine bir özür borçluydum.

Büyük olasılıyla annem de benim gibi sevgisini göstermekten yoksun bir insandi yalnızca. Yoksa sevmeyi bilyordu. Şimdi fark ediyordum. Babam da sevgisizlikten değil, başka bir kardina duydugunu sevgiden gitmişti. Her şeyi gözüme takılan bir gülüşle çözmuş, yılann tozunu üflememiştim. Aydınlanıyordum

Hepsini heyecanla bir bir sıralamaya başladım. Onun gibi pişirdiğim yemeklere bazen tuz koymayı unuttuğumu, örgü örmekten zevk almaya başladığımı, sevgilimin babam gibi çırpı gitgitini bir çırpıda anlatıtmı. Sustu, bir şey söylemedi. Sonra kuru otlan yolup toprağını suladım. Mezarlığa çoktan gelmemiştüm. Artık annemle konuşmak için çok geçti fakat onun kaderini yaşamak için hâlâ zamanım vardı

Ne de olsa anneler kızları için,
kızlarında annelerinin kaderini

...yaşardı.

"Ben de duruldum, sadeleştim. Siğlığa düşülmemiği sürece, lirik bir sadeliği çok değerli bulduğumu fark ettim."

Nazan Bekiroğlu

Aralık 2015'in ilk haftasında Nazan Bekiroğlu'nun *Sosyal Medya*'daki okurları Kafka Okur'un bu sayısını ona hem son romanı *Mücellâ* hem de yazarlığıyla ilgili merak ettiklerini isirdi. Değerli yazarımızın cevaplarıyla buluşunca, adeta yüz yüze yapılan keyifli bir söyleşi ortaya çıktı.

■ **Buse Köse:** Merhaba hocam, Nar Ağacı'nda Kâhin Prenses Cassandra kimliği ile kendinizi gösterirken *Mücellâ*'da da son bölümde Prenses Cassandra'dan bahsediyorsunuz. Onu sizin için özel kılan şey nedir? Bilmenin sorumluluğunu yazarak mı, üzerinden kaldırıyorsunuz, yoksa yazmak size yeni sorumluluklar da yükliyor mu? En içten sevgilerimle...

Benden de size ve diğer soruların sahiplerine sevgiler veyağmurlu bir Karadeniz kıyısından selamlar. Cassandra'nın trajedisini olacakları görüp buna kimseleri inandıramamışıdı. Bu hisse, Balkan Harbi ve I. Cihan Harbi gürültüklerini okurken kaptım. Cepheden günü günüğe yazan onlar bilmeyordu olacakları ama ben biliyordum. Bu, çok ürpertici bir duygudur. Çok ağır. Dahası, hayat ve tarih karşısındatecretebilir kazańınca insan, bugün olanların sonucunda olacakları da az çok tahmin ediyor ama buna kimseyi inandıramadığında kendisini Kas-

sandra gibi hissediyor. Antik dünyadan benim kahramanım Cassandra'dır. Bilmenin sorumluluğunu ise evet, bir parça yazarak yerine getirmek mümkün.

■ **Umut Gülaçtı:** Kitaplarınızda hep aynı özgeçmiş kullanıymısunuz ve şöyle bitiyor: "Görünürdeki hayatı bundan ibaret." Belki özel ama görünmeyen kısmı ne diye merak etmiyor değiliz?

Sizin gördüğünüz dumanı. Ateş o görülmeyen kısımda. Gerisini takıtsız tahmin edin

■ **Fazila Yalman:** Kitaplarınızdan hangisini başyapıtınız olarak tanımlarsınız? En sevdığınız kitabınızı hangisi?

Nar Ağacı en sevdığım kitabıam. Cam Irmağı Taş Gemiiyi de ilk üç arasindasayabilirim fakat en az ilgi gören kitabımdı oldum

■ **Veli Can:** *Nar Ağacı* kitabındaki olaylar gerçekten yaşanmış mı?

Dedemin Tebriz'den Trabzon'a geliş serüveni gerktir. Benim onun ailesini bulmaya çıktığım da öyle. Fakat aradaki boşlukları dolduran yığınla kurgu var. Ama kimbilir, belki gerçekten de öyle olmuştu kurgu zannederek anlattıklarım. Bunu düşünmek çok güzel

❖Fatma Özter: Sevgili hocam; aynı üniversiteden, aynı bölümde mezunuz. Unutmadığınız hoca kim acaba?

En başta Orhan Okay elbette. Bilge Seyidoğlu, Kaya Bilgegil, Şerif Aktaş, Saim Sakaoğlu, Harun Tolosa ve hemen hepsi. Hepsini hayırse minnetle anıyorum.

❖Rumeysa Nur Büyükbaci: Hayat mı zor, yoksa onu insanları zorlaştırtıyor?

Hayat yeteri kadar sert. Fakat bir gezegenin kimyasını bile bozduysak hayat insanın yanında daha masum kalyor. Onun hiç olmasa kendi içinde bir dengesi var. İnsan, dengeyi bozuyor.

❖Mustafa Erdem: Bir gün anılarınızı yazacak misiniz? Hayatınızı bîrinciağızdan okuyabilecekmiyiz?

Bütünyle anılarımı yazmayı düşünmüyorum. Ama hayatımın kristalize sahneleri var. Bir kısmı trajik, bir kısmı komik. Unutulmasına gönlüm razı olmadı. Onları not alıyorum. Sekiz yaşına kadaryaşadığım büyük evdeki hayatı ise evet, bütünüyle kaleme aldım. Çünkü o cennet. Bunu sadece çocukların ve ailem için yaptım. Yayımlamak niyeti değil. Bir gün hiçbir şey yazamaz hale gelirse ve bir kitabımdan çıkışmasını özlersem yayımlanıbelki.

❖Gamze Şanlıtürk: Ben Mücellâ ile Godot'u Beklerken eserindeki Vladimirve Estragon arasında benzerlikler olduğunu düşünüyorum. Mücellâ'yı yazarken okuduğunuz bir eserden esinlendiniz mi?

Evet. Selim İleri'nin "Gelinlik Kız" isimli hikâyesi bu roman üzerinde doğrudan etkilidir. Ondaki nostaljik aynının, "neoromantik" duygunun benimçevremdeki hayatlarda da var ve kayda değer olduğunu fark etmemi sağlamıştı o hikâye. Zaten Mücellâ da yollar önce hikâyeolarakkalemealinmiş ve yayımlandı.

❖Murat Aktan: Mücellâ'yı neden okumalıyım?

Ben bu hüzünlü ve üzgânlî fakat aynı zamanda hayatın her şeyerağen heryerde ve değerli olduğunu gösteren hikâyeyi anlatmak ihtiyacını hissettim. Siz de hayata da hüzünlü ve üzgânlî bir hikâye okumak istiyorsanız haydi, başlayalım.

❖Rumeysa Balci: Sizinle tanışmam Mor Mükrekkep ile olmu, en sevdigim renk mor ve ilgimi çekti, neden mor?

Mor'a dair çok sebebim var. Bana çok asıl geliyor, farklı, derin, hüzünlü ama başkalıncı, mağur, aynı zamanda trajik, metafizik, kadınısı, çok sanatsal, çok ikonik, çok çok çok...

Belli ki önce sevmiş, sonra sebepleri aramışım. Bir renk olsam herhalde mor olurdum. Ama mor, renkten fazla bir şey.

❖Elif Bilgiçoğu: Sayınazarım, Mücellâ gerçek hayatı biralıntı mı, yoksa bir hayalgücüünün anlatımı mı? Eğer bir hayalgücü anlatımı isenelerden esinlenerek yazdzınız? f Asuman Özdemir: Mücellâ gerçekten yaşamış mı? f Fatih Pekaslı: Mücellâ gerçek yaşamdan biralıntı ise halen yaşıyor mu? f Özlem Önal: Bir yazar hangi duygularla bir kitabı yazır? Gerçek yaşıamlardan da alıntı var mıdır? Mesela Mücellâ kitabı. Ben çok merak ediyorum?

Mücellâ gerçek hayatı karşılığı olan bir karakter. Romanındaki Mücellâ'yı beseleyen başka kadınlar da tanıdım ama biri doğrudan odr. Kitapta verilen tarihte (1976) vefat etti. Yapayalnızda fakat hayatı karşıyımsızlıkla doluydu. Mücellâ yaşımlandıktan sonra o kadar çok karşılaşıyorum ki "Mücellâ'yi tanyanlar" ile.

❖Hülya Yağız: Nazan Bekiroğlu hanımfendide, Nar Ağacı olsun Lâ Sonsuzluk Hecesi olsun, en çok etkilendiğim şeysi ıslubu. Sanki ben Âdem'im, sanki Havva'yım; kâh Mücellâ'ym... Naçizane, Nazan Hanım hangi atmosferde yazıyor ki, biz okuyucuların kalbinin can damarına dokunuyor? Bu hissi kendi de yaşıyor mu?

Siz nasıl okuyorsanız ben de öyle yazıyorum. Hatta birazda fazla. Çok daha fazla belki. Geçen akşam kafamda, henüz bulanık birkaç roman kahramanıyla birliktektim fakülteden Yağmurlu, soğuk bir akşamdı. Henüz bütünyle tanımadığım, günbegün taşınca içindeki heykel gibi açığa çıkacak olan (taşkınlırsa veya çatırsa çıkamayacak olan) bu kahramanlarla konuşmama ramak kalmıştı. Şaşirdım. En azından kendi payına, kafasında bir sürü kahramanla dolaşan birinin pek de teknin olmadığına karar verdim

❖Habibe Kavak: Kalemi bu kadar güçlübir yazar en çok kimi okumayı seviyor çok merak ediyorum? Ayberk Aydin iyi bir yazar olmak mı zor, yoksa iyi bir okuyucu olmak mı? iyi bir okuyucumusunuz?

Bence iyi yazar olmanın gereklerinden biri çok okumaktır. Yazmasam bile okumak bana iyi geliyor. Dostoyevski, Tolstoy ve Çehov için iyi okuyucuyum. Yazar olmak daha yipräticî

❖Hediye Peşin: Yazmak içgüdüsel bir eylem midir? Yazmaya nasıl karar verdiniz? f Muhterem Nisa: Yayımladığınız kitaplar hep birbirinden farklı. Topluma ulaştırmak istediğiniz mesaj da mı her defasında farklı, yoksa bir ana fikre mi tâbi? Bilgi hazinenizi kime, neye

borçlusunuz? Yazar olmanızda en büyük etken vesebep neydi? **Seda Kılıç:** Irmağıdüşen gölgelerimizi hissedip mi bu kadar güzelve derin yazabiliyorsunuz? **Oğuz Emir:** Bu kadar aşk ve şevk ile yazmanızın kaynağını nereden alıyorsunuz? **Ummu Hafṣ:** En çok merak ettiğimsey yazarken neler hissettiniz yazmaktaki amacınız neydi? **f Müzeyyen Sezgin:** Yazdığınız romanların zamanaralığı yakın; bu kadar hayal gücü ve bilgi birikimini neye borçlusunuz? **f Rumeyza Zügül:** Yeni kitap fikrinasil çıkyor? Biranlık mı, kurgulaması oluyor mu?

Yazar olmayı hiç düşünmeyen biri bir gün kendini romanlar yazarken buluyorsa, bu onun içen, içten gelen bir seyyidir halde. Ama beslenmesi gerek. Okumak ve seyahat etmek bennim yazımı besliyor. Masa başında kurgu yapamıyorum. İçimde bir şey belirliyor önce, tabii belirirse. Bir mesele, bir çatışma, bir hikaye. Onu anlatmak istiyorum. Sadece bir istek. Çünkü ortaya çıkacak olan şeyi ben de bilmiyorum. Aynca bütünylesanat, bizi sarsan onca çırkınlığın ve kötülüğün de bir biçimde estetize edilmesi. Bu yüzden sağıltıcı bir etkiye sahip. Yazı iyileştirir. Yazarken ve okurken iyiyim

f Ceren Sazak: Yüceyurt *Nar Ağacı* kitabı sayesinde bir kitapçıda tanışıp evlendik biz eşimle. *Nar Ağacı* çok özelidi, *Lâ* gibi. Ama sanırım *Mücellâ* bir *Lâ* gibi bir *Nar Ağacı* gibi değil. Sihri, tilismî elbette ki var ama ya çok derin yazınız bizdaha inemedikoraya ya da budefa daha başka bir lezzet sunmak istediniz? Doğru mudur? **Ş.s.cermik** Önceki romanlarımıza göre *Mücellâ*'da daha sade bir dil kullandığınızdırensusunuyorum. Konu olarak da, dil olarak da sadelik bu kitapta göze çarpıyor. Sebebi nedir? **f Dide Nur:** *İslîme Ateş Arasında* ve *Lâ* romanlarında kendinizin has bir üslubunu varken, *Nar Ağacı* ve *Mücellâ* romanlarında klasik roman üslubunu kullanarak kendi üslubunuzun dışına çıktınız. Biz sizi devrik cümlelerde, anlatamadıklarınızda sevdik. Tekrar eski üslubunuza ne zaman ödeceksiniz? "Nigar Hanım Sevgili" ile döneceksiniz diyebilir miyiz?

Bu, kendiliğinden gelişen bir sürecin sonucu. Söz konusu şirsel üslupla gidebileceğim daha ileri bir yer kalmamıştı. Israr, kendini tekrarlamak, tıkanmak anlamına gelecekti. Irmağın denize akması gereki. Çünkü ben de duruldum, sadaleştim. Sığlığı düşülmemişti sürece, lirik bir sadeliği çok değerli bulduğumu fark ettim. Belki bu kadar durulmak için o kadartlaşmak gerekmisti. Kimbilir?

f Güz Ay: Merhabalar hocam, birçok kitabınızı okumuş biri olarak saygılıyorum, özellikle *Nar Ağacı* ve *Mücellâ*'da

daha sade bir üslup göze çarpıyor. Niçin böyle bir değişiklik karar verdiniz? Ayrıca adınızın kitapçılarda "çok satanlar" raflarındagözükmesi sizin için bir sonraki kitabı yazarken aynı bir yük getiriyor mu, bundan memnun musunuz?

Sorunuzun ilk kısmını yukarıda cevapladım. İkinci kısma gelinice: Kendi yazıldım fedakârlık etmediğim, yazma sırasında bir samimiyetsızlık arıtmayı kurmadığım sürece, kitaplarının çok satın alınması yanı çok okunması beni mutlu eder. Kimi etmez ki? Ama hep satın alınması daha çok mutlu eder. Bir sonraki kitapçıın? Yazdığınız şeyiniçine öylesine giriyorsunuz ki okuyucu da kalıymır, kitap rafları da, siz de. Ve bu iyi ki böyle.

f Merve Battal: *Mücellâ* bir yer midir, kişi midir, yoksa belli bir zamanı mı işaret etmektedir pek bilinmez ama, *Mücellâ* Joseph K. ile birlikte "korku çağında" yaşamak ister miydi? Veya Milena ile dost olmayı? Yahut Gregor Samsa'nın dönüşümüne şahit olmayı mı yeğlerdi?

İlim değilse de irfan sahibi *Mücellâ*'nın duru bir hayatbilgisi var zannimca. Söz konusu meselelerin temel insanı bileşenlerin fark edebildiği oranda müsterigi olabilirdi. Ben Milena ile dost olmasını yeğlerdim. Tabii mutlaka yanlarında olmak isterdim.

SELCANAYDIN

Selcan Aydin

Küçükken ayağıma basan atla birlikte başladığında belki de acayı sevmeye halim... Bilirsin, atlan hâlâ çok severim.

Ruhuma kodlanmış gibi küçüklüğümden beri.
Peşimi bırakmayacağımı anlayınca sevmeyi denedim.
Sonra alışkanlık oldu, ben onun peşini bırakmaz oldum

Açı dediğin mutluluktan daha gerçekçi ömrümün çoğunda...
Mutluluğumu unuttuğum çok olur. İyi şeyleri kulakarkası
ederim de hüzün denizinde boğulduğum zamanlar gölgé gibi
izler beni...

Güzelmiş çok can yaktı. Canım çok yandı. Bir suştan
mûebbet yemiştim sanki...

Güzelsem aptaldım. Güzelsem anlamazdım. Güzelsem
sevmezdim.

Kılıf benim değil ki, içine koymuşlar kullanıyorım işte!

Görülenden daha gerçektim. Uyum sağlamağının kalıplara
girmeye çalıştım. Giremeyeince yine kötü oldum. Ben bendlim,
ben buydum

Kendimi geliştirmek, kendime öğretmek, kendimi büyütmek

için attığım her adım "dünya onun etrafında dönüyor sanıyor"
diye yankıldı. Doğruydu. Bu benim dünyamdı ve dünyam
benim etrafında dönüyordu!

Bağkalarının söylediklerinin hayatı şekillendiremeyeceğini
anladığında 15 yaşındaydım. O yaştan sonra söylenen her
şeybanasekipahibine geridöndü.

Otuz oluyorum. Yürüdüm, koştım, düştüm, kanadım
Kanattım,

Ama hep kanattım.

Çünkü özgürdüm. Hor görülenince uçtum. Çünkü hep uçtum.
Ortada durmayı bilemedim. Dengem bozuldu

Yeni biryıl döylorlar. İçimde hiç heyecan yok. Çünkü her gün
yeniden yaşamadım. Hayal kurmak için sayıların dönüşümünü
beklemediğim. Bilirsin, hayal de kurmazaten

Dedim ya, otuz oluyorum.

Kaztüyü yanım, seninle birlikte bıraktım
Şimdîyollarşar, sertve keskin

Kendime atlar kadar duygusal ama bir o kadar da asıl bir yıl
dilerim.

İki Kardeş

ERAY YASİN İŞİK

Burnuma mükemmel kokular geliyordu. Annem yine patates kızartıydı ve anlaşılan. Nedense bu koku bana hep hafta sonunu hatırlatır. Hafta içi zeytin peynirle geçiştirler, kahvaltı sofraları cumartesi-pazarsanlı patatesle zenginleşir. Bazi kokuların beyin kodluyor olmalı. Romantik bazı binyelerde her "Şanell" kokan, eski sevgiliye benzer meslek. Benim beynimse kokulara çeşitli mekânları ve zamanları kodluyordu anlaşılan. O yüzden ütü kokusu pazar, hacı misi cumadır benim içim

Çok fazla ses çıkarmadan yataktan kalkmamışım. Çünkü abim her an uyanabilirdi ve ben bunu katiyen istemiyordum. En azından bir saat daha uyuşa yeterdi. Belki o zaman gerçek prensesi bile kurtarabilirdim. Rüyamobile 13 hak99 altınla girmiştir, çatalını göremedigimiz mink tesisatı Mario Usta. Hemen ranzanın üst katından sessizce inip salona, televizyonun başında koşmamışdım

Eğer bir abiniz varsa ranzada istediğiniz yerde değil size kalan kısımda yatarsınız. İlk başta üst kat size çok cazip gelir. Ranzanın adınınanıldığı gün, "üst katbenim" iddiasını kabettmiş olmanza rağmen, bulutların üzerinde uyumanın hayalini kurarsınız. Ama abiniz çoktan yerlesmiştir üst kata ve müebbet yemiş birkoğuş ağası gibi oturuyor hallerinden üstüne. Sadece arkasında köy manzaraları duvar halisi eksiktir. Fakat hevesini erken alan abi, bu sefer üst kata çıkmaya özenir. Bir hafta boyunca dondurmalarını ona vermen karşılığında üst katı sana satar. Fakat bu sefer de yastıkları kafan arasına sıkışmış hayalleri kontrol ederken, yattığın yatağı iki ayaıyla havaya kaldırır. Yani abi ile ranzanın bir araya geldiği çekirdek alelerde küçük kardeşler çok zulum çekmiştir.

Normalde uyanamayan abimin, atarının başında beni görünce, uykusunu hemen açıldı. Ağır admıllarla televizyona yaklaşırken, sınavlarında arkadan öğrencinin kâğıdını kontrol eden öğretmen edasıyla tepeme dikkildi. Derin bir sessizlik hakimdi. Böyle durumlarda hangi cümle ile karşılaşacağımı şu kısa ömründe yüzlerce kez tecrübe etmemiştim. "Ver de bir hak oynayam" klişesi ile beni şaşırtmayan abimin ikinci cümlesi "Yanınca sira bende" olmuştu. Eğer uzun süre yanmazsan atarının kolunu gevşetmek, kaseti çıkarmak veya yanlışlıklareset tuşuna basmak bilinen abi gicikliklerdi.

Bu performanslarını "kardeş kardeş binerler" sevecenliğiyle alınan tek bisiklette de yaşıtlar. Sen bisikleti sadece dedenin dükkânına yemek götürmek veya yeni finandan sıcak ekmek almak için kullanırsın. Ben aylarca binmek nasip olmayan bi-

sikletin haberim olmadan kimbilir kaç kere lastiğini patlatmışım. Nasıl oluyor anlamıyorum ama abim kullandığı halde lastiği hep ben patlatmış oluyordum

Ailenin şımartmaya çalıştığı küçük çocuk abinin ezici baskısıyla normalleşir. Bu doğanın doğal bir dengesidir. Önce seni evlatlık olduğuna inandırır. Ya camii avlusundan alınmışısındır ya da hastanede kanıştırılmıştır. Benim bu hikâyeye inanıram için abim o kadar profesyonel çalışıyordu ki bigudilannemin de, bıyıklı babamın da bana benzemediğine hemen ikna olmustum. Bir gün gerçek anne ve babamı bulacağıma ve onları fakirlükten kurtaracağıma iranırmıştm kendimi. Ben doğmadan çekilen alle fotoğraflarını bile "Sen yokken ne kadar mutluyduk" diye bana gösteren abimiri üvey evlat oyununa ağlayarak iştirak ettiyordum

İşte böyle bir gecenin sabahında ondan önce uyanıp "atarı"nın başına geçmek beni fazlasıyla mutlu etmişti. Yüzümü bile yıkamadan oturmuştım başına. Hemen bir kaset takip oyunu açmamışdım. Biz ticari yalanı, 5000 oyunu diye aldığı kasette aynı oyunu alayıp pullayıp 500 kere karşımıza koyduklarında öğrendik. İşte o nesil sonrasında tek şarkının sezik farklı versiyonunu yapıp "single albüm"ü icat etti.

Abın uyurken Mario oynamanın en güzel tarafı gerçek Mario olabilmem. Aksi takdirde sen türbe yeşili kiyafetiyle "Luigi" olmaya mahkûmsun. Her bölüm sonrası kurtardığın sahte prenseslerden daha sahte bir kahramansın. Bu yüzden annem ekmeğe almaya yollamadan en azından bir kere Mario ile macevara yelken açmamışım diye düşündüp hemen başlamışım oynamamı.

Kimbilir kaç kez oyun başlar başlamaz sola gitmeye çalışmam hatırlıyorum. Bazan isyanım "Acaba orda ne var da gidilmeliyor?" şeklinde olsa da, sol tarafa kaçtığı için yakalayamadığım hak mantarları kadar yaralamamıştı beni. Tanrıım on sezik saniyede ilk bölümü geçmiş olmama rağmen hiçbir alını kaçırınamayacak kadar ustalaşmıştım artık. Finali bayrak direğinin tepesine atlayıp beş bin puanla süslemem ise görülmeye değerdi. Giriş çıktığım tüm kanalızasyon deliklerinden aşiret dügenünde bile taklamayacak kadar alın toplamıştım. Fakat bu mutluluğum odanın kapısının açılmasıyla bozulmuştu

Uyanan abi, abi türleri içinde tehditçi olmalıdır. Birkaç saat onuna muhabbet etmemeniz kendi sağlığını için yapılacak en doğru harekettir.

Fakat bütün bunların yanında bir abiniz varsa mahallede sizin için hazırlanmış mükemmel bir sokak yaşıntısı bulsunuz. "Abiiii..." diye final yaptığınız tüm kavgalannızda onun güven veren varlığını hissetmek gibisi yoktur. "Anne benim kazağımı giymiş!" tartışmalanın "Kardeşim ben maviyi alayım, sen kırmızıyı, değiştirek giyeriz" boyutuna taşıdığı gün en iyi arkadaşını bulmuşsundur. Aranızdaki sırular çoğalındıkçabaklılığınıza da artar. Fakat bu sefer de hayat siz bir yol ayrılmına götürür. Mayınlı bir arazide senden önce yürüyendir artık abin. Onun bastığı yerlere tutunarak ilerlersin hayatta. Aşık olduğunda ilk onunla paylaşırınsın. İlk randevunda ne yapman gerektiğini odan öğrenirsin. Cebine para, yüreğine cəsaret koyan abindir.

İlk İstanbul maceramı, askeri liseler sınavı için abimle beraber İstanbul'a geldiğimde yaşamıştım. İkimiz de ilk kez vapura bindiyorduk. Martılarla ekmek attık. Çünkü yengemin evde hazırladığı ekmek arası kumanyaları yemekten simitler yemek daha cazip gelmişti bize. Biz de martıları ekmeklerimizi atıp simitleri yemiştik. Heybeliada'ya indiğimiz anda hemen keşfe çıkmıştık. Iskeleden sahile doğru yürüken tanık bir koku, bizi kendine çekiyordu. "Abi..." dedim, "Burası bizim köye ne kadar benziyor?" "Ne alakası var Eray, Çankırı'da deniz mi var?" dedi abim. "Ama" dedim, "bizim köy gibi kokuyor." Burnum yine beynimin kodladığı bir kokuyu tanımladı. Hafta sonu tatlı için gittiğimiz köyümüzde de bu koku vardı. Abim "Faytonlara bak Eray" dediği an kokunun kaynağını keşfetmiştim.

Sınavda daha bir saat vardı ve vapurda yediğimiz simit beni aksama kadar tok tutamadı. Üstelik içeride 400 metre koşu, 10 barıks ve 40 da mekkik çekecektim. Sahildeki kafelerden birinde "HAMBURGER" yazısı gözüme çarptı. "Abi hambur-

ger yiyeлим mi?" dedim. Türkiye'ye 80'li yıllarda giriş yapan hamburgeri henüz Çankırı keşfetmemiştir. Sadece televizyonda görürdük; o yuvarık ekmeğin arasında kızarmış köftesi, marlu, soğanı şarkılı bir sanat eseri gibi bizi kendine çekerdi Annemin marketten aldığı hamburger köftelerini çiçek ekmek arasında önlümüze koyması sadece onu mutlu ediyordu.

Bu zaafimi bilen abim hemen bir tane söyledi. "Sen yemeyecek misin?" dedim. Açılmadığını, ben sınavdayken onun yemek yemeye çok zamanı olacağını söyledi. Biraz sonra hamburgerim geldi. Annemin yaptığıın biraz deniz manzara oluyordu. Fakat o yaşıta dışında yediğin barbunya bile en lezzetli yemek olsa.

Nizamîyeden sınav alanına girerken dönüp abime baktım, koca koca adamların arasında en dik o duruyordu yahut herkes onunduruşu karşısındagözümde küçülüyordu

Tüm sınavlar bittikten sonrani zâmiye kapısında eli çenesinde beni beklerken gördüm. "Nasıl geçti?" fasılmatlatıldıktan sonra hemen vapura bindik. Keşke bir tane daha hamburger yiip öyle binseydik vapura diye düşündüm. "Abi..." dedim, "hamburger de iyiymiş değil mi?" "Bilmem?" dedi. Nasıl yanı, ben içerdeyken yememiş miydi. Bahsi geçen şey hamburgerdi. Eğer bugün yemediye ancak Harp Okulu sınavlarında bu fırsat elimize geçecekti. "Sen ne yedin ki?" dedim. "Hiliç..." dedi.

Ben çıkışp da onu göremezsem ve kaybolursam diye beşdakı kaayınlamamıştı oradan.

Cünkü o "ABI"ydi. Benim "ABİLİM"di

Sayı 9 | Öykü

Gece karanlık.

Üşüyorsun, ama soğuktan değil; en son ne zaman ağıladığını hatırlayamadılarından. Yürüyorsun ellerin cebinde, sokaklar boş. Yolun seni götürdüğü yere doğru... Gittikçe aydınlanıyor kaldırın ve gittikçe hızlanıyor adımların. Açık bulduğun ilk kapıdan içeri giriyor, kaçip gitmemek için kapıya uzak bir tabure seçiyorsun

Gece karmaşık.

Kahvenin keskin kokusu, her nefeste yakıyor içinden bir yerlerini. Yüzünün parlak masadaki yansımmasına bakıyorsun, sana hiç benzemiyor. Yüzün, tanığın kimseye benzemiyor bu gece. Zihindeki gürültü yükseliyor yavaş yavaş, büyük bir uğultuyadonmuş omuzlara çokuyor. Yoruluyorsun. Aş gelmiş çok nüfusu bir ülke kadaryoruyorsun. Gördüğün her şeye bıranlam yüklemeye çalışırken kaşıkların porselen bardaklara çarpıp çökardığı sesler ile büyük kahve makinelerinin fokurulan arasındakayboluyorsun.

Gece kalabalık.

Genç bir kadın oturuyor karşısında, adı Rosaline. Güllüsünü, kokusunu, öfkesini, korkusunu bilirsin. Beyaz teni kumrala çalar geceleri. Onun çocuk kalmış, büyümeyen ruhunu seviyorsun. Uçuk tonlarında boyar saçlarını, gölde çıplak yüzmek ister hep. Bir an için utanıyorsun. Renklerden en çok kırmızıyı seviyor demek ki hâlâ, kahvenin yanında da fistıklı kurabiyeyi. Ona baktıkça avuçlarının yanıyor, nabızın yükseliyor. Sürekli yutkunuyorsun. Ama yanındaki adam kim, neden böyle yakın duruyor ona, neden arada bir elini tutacak gibi oluyor da vazgeçiyor, bilmiyorsun. Garson yaknarak bir şeyler anlatıyor ona, duymuyorsun. Onlar da seni görmüyor zaten

Gece aralık.

Beyaz işık gözünü alıyor yavaş yavaş, uyuşuyorsun. Cam bir fanusun içinde gibi Rosaline. Yanına gidip, çenesiyle köprücük kemikleri arasına yüzünü yaslamak, kokusunu içine çekme

Aşlı Bahçıvanlı

çeke ağılamak istiyorsun. Yapamıyorsun. Çünkü yanında duran adam calmıştı onu senden. Evet, artık hatırlıyorsun. Adamı büyük elliinden, çok elmacık kemiklerinden, yüzündeki kibirden tanıyorsun. O da ölüyor olmalı Rosaline'in sevgisizliğinden. "Boyle güzel kadınlar kimseyi severmezler dostum!" diyeysorsun. Duyan olmuyor. Sanki kimse kimseyi duymuyor, görmüyordu bu gece. Fakat Rosaline neden yemiyor o çok sevdiği kurabiyeyi, neden öyle hüzünlü hüzünlü bakıyor, anlam veremiyorsun

Gecedağın.

"Tanım bana güç ver. Bir şeyler yapmamalıym." Sayıklıyorsun. Geçen akşamı gibi; Rosaline'i düşünde gördüğün, uyanıp evde onu aradığın, küçükavlunun orta yerine düşüp kaldığın akşamı gibi sayıklıyorsun. Karşına çıkıp, neden seni tanımadığımı gibi davranışlığını düşünüyorsun. Utanıyor olmalı. Ama hayır, Rosaline öyle pek de utangaç değildi. Peki yanındaki adam? Belki de kötü davrandıranıyor ona. Belki de çaresiz Rosaline'ni göreğini bildiği için gelmiştirleri buralara. Belki de tesadüf değildir bu gece karşılaşmanız. Belki de şimdî, tam da şu an bir şeyler yapmanın, kalp ortalığı dağıtmayan zamanıdır. Belki de...

Gece bulanık.

Kusmak istiyorsun. Hayır, Rosaline değil o kadın, o hiç gelmedi böyle yerlere. Ve evet, adam da tanımiyorsun. Çekip gidişti, yine böylekoğu kırmızı bir gecede olmuştu, yine böyle büyük elli olın bir adam. Anımsıyorsun. O küçüçük bavula doldurmuştu bütün sevimlileri. Bir daha haber alamamışın ikitisinden de. Şimdi nerede, ne halde olduklarını, ne yaptıklarını bilmiyorsun. Apar topar kalkıyorsun. Evine, yalnızlığını dönmek için ağır adımlarla yürüyorsun. Koşmaktan yavaş, durmaktan hızlı... İlk bir rüzgâr dolasıyor boş sokakta, gelip tamense dedediriyor. Üşüyorsun

Gece karanlık.

Mutsuz İnsanlar, Mutlu Fotoğraflar

KAAN MURATYANIK

Sayı 9 | Deneme

Sırf mutlu olduğunu kendine gösterebilmek için fotoğrafçıya gidermiş şar Ziya Osman Saba. Çünkü fotoğrafçı "Gülümseyin bayım" dermiş hep. Aslında çok yakınımda olan dostları min, tanıklarının kendilerini tepeden irnağa kaplayan mutsuzluğu rağmen gülümsemeklerini; böyle bir yeteneklerinin fazlasıyla varolduğunu sosyal medyahesaplarına yüklediklerifotoğraflarında görünce Ziya Osman Saba'nın bu anısı gelir hep akıma. Belki de dostlann ve tanıklarının içine kendimi de dahil etmeliyim bir yerde. Çünkü mutsuz insanların mutlu fotoğrafları vebasalgıngibi yayıldığında ben de oradaydım

Bu mesele üstünde uzunsüre düşündüm; kitaplarla, filmlerle, şarkılarla kendini hayallerden yapılmış bir fanusun içinde avutan insanlara neden mutsuz olduğunu, niçin gülümsemediğiinin sorulması ve bunun mukabilinde mutsuz olduğunu başkalanın ağızından duyanların telaşla fanusunu kırıp aynaya veya kameranın kadrajına doğru koşmasına...

Etrafımızda sessiz sedasız genişleyen boşluğu var gücümüzle kemirirken başkalannınyıllar, hatta yüzyıllar öncesinde yaşıdıkları da tekrar ediyoruz sanırırm. Modern zamanları doyasıya yaşarken aslında kendimize dahi itiraf edemediğimiz, itinayla gizlediğimiz ama bir yolunu bulup 'ben burdayım' diye bas bas bağıran parçalanmaz bir yalnızlık ve mutsuzluk hali ile sürekli muhatap halındırız.

Niye bilmiyorum, gülümsemek veya mutlu olduğumuzu, yalnız olmadığımızı cümle äleme duymak zorunda olduğumuzun şartlarını aslında pek de yüz vermedigimiz o iştilli yalnızlığımızın ve dahi yüzümüzdeki bozulmamış hüzünün yerine koymak bazen özsaygı kavramının neslinin tükeneceği korkusunu doğuruyor zihnimde. Bu tatlışaklıyla roman kahramanlarıyla konuşan Sâdîk Hidâyet'in ölmeye karar verdiği ilk olarak kedisine anlatan Mişima'nın kendi çektiği filmleri daima yalnız başına izleyen Fellini'nin veya okuduğu kitaplara göre yaşayan pek mahzun hayalperestlerin kışmasını tutturduğu bir hisse yaklaşmaktan söz ediyor. Ya da üzüğe en yakın yeri ararken buranın bizzat kitaplann içinde olduğu gerçeğinden Kisacısı epey süredir, teknolojinin tüm zorlamalarına rağmen bizi özmüze döndürecek olan gücün yine sanat olacaği kanaatindeyim ki, benimle aynı fikirde olanların hiç de izimsayacak kadar çok olduğunu gördüm. Size Lennie'den bahsedeyim hemen; Fareler ve İnsanlar'daki şاşkin Lennie'den değil, İngiltere'nin saygın üniversitelerinden birinde görevyapan psikoloji bilimi profesöründen, yakın zamanda dostum olanından.

Dört ay evvel kendisiyle kahve içme şansım oldu Londra'da. Yukanda yazdıklarımdan bahsettim dilim döndüğünde; mutsuz insanlardan, mutlu fotoğraflardan. Gülümseyerek son üç yıldır üstünde çalıttığı konunun açağı yukarı bahsettiğim şeylelerle alakalı olduğunu söylemekten sonra bu konuda ki analiz-lerin bulunduğu dosyalaraçı mallinden

Bu bilgilere göre, son üç yıldır -Türkiye dedahıl- Avrupa ülkelerinde özellikle 18-30 yaş arasındaki insanlarda ortaya çıkan yeni bir psikosomatik bozukluk türü var: digital yaşam içinde iki kimlikle yaşamak. Ama bugünde kadar bilinen kimlik karmaşasına bağlı olarak gelişen kişisel bozukluktan farklı bir şey bu. Birinci kimlik, bireyin evden çıkışken tipik portmantodaki paltosunu usulca yerinden alır gibi bir gülümseyiş takması yüzüne ve gün boyunca bu gülümseme ile dolasması. Kalabalıkların içinde yalnızlığın belli etmemek adına programlanmış çalırsaata gibi on beş dakikada bir kahkahı atmazıveya yalnız olmadığını göstermek adına sürekli etrafında insanların bulunduğu gösteren fotoğraflar çekip sosyal medya hesaplarında paylaşması. İkinci kimlik ise zoraki gülümsermeyle kalısan yanaklar ve çevresinin ağırlığı altında ezilen gerçekolan hüzünlü yüzün sahibi. Profesörün dediği gibi bu hastalıkların da sosyal medyadaki mutlu fotoğraflarına bakarak her şeyin yolunda olduğunu düşündürler. Fakat bu iki kimliğin bir süre sonra birbirleriyle çalışmaya başlaması kaçınılmaz oluyor ve birey çeşitli nöbetler geziprebiliyor, halisinasyonlar görebiliyormuş. Peki, "Çaresi nedir?" diye sordum psikoloğa. "Bu tür hastalara genellikle bibliyoterapi uyguluyoruz seanslarda" dedi. "Gelecek, teknoloji ile beraber burası benzer birçok hastalığı bize hedyi edecek. Biz de terapilerimize kitap, film ve müzik ekleyerek bu hastalıklara karşıcephane oluşturuyoruz" diye ekleyerek hem kahvesini hem de konuşmasını bitirdi. Ka feden kalkıp başka başka yöplere yürümeden evvel selfie (ba k çek) çektiğid; ikimiz de gülümsemek kadrajı. Arkasından baktım profesöre, pek hüzünlübir hali vardı doğrusu...

NAZLI BAŞARAN

Sanabu satırlandenizin ortasındanyazıyorum
Sen bu yazıyı muhtemelen hiç okuyamayacaksın

Bu bir mektupdeğil

Bu bir yazı hiç değil

Bu bir hiç

"Denizin ortasından yazıyorum" kısmının gerçekliği ve duygusallığı ile tüm kelime dağarcığını elbette zorlamayarak ve yine katıyan bismillah çekmeyeerek bu hiçliğe başlıyorum
Bursa'dan İstanbul'adönüyorum
Birşehirdenbaşka şehredönüyorum.
Bir odadan öbür odayadönüyorum. Rakıdan şaraba
dönüyorum
Bir sana dönemiyyorum.

Mümkünlüğü yok. Dönüş yolu diye bir şeyyok

Olduğum yerde dairelerciziyorum. Bu çizdiğimdairelerde
elleri düzgün adamlarla,
iyi giyimli adamlarla,
fena adamlarla
karşılaşıyorum.

Birlikte masalar dayemekliyorum, sohibetlerdediyor, yan
yoldan dönüyorum.

Senikimse sormuyor.

Senikimse özlemiyor.

-Sanki sen öldün ve biz seni çoktan gömdük,-

Senitanyanınsanlarlaoturuyor, buluşuyor, seni hiç sormadan
aynlyor.

Onlardaseni sormuyor.

Sanırım serin nasıl olacağını benden iyi kimse bilemez diye
düşünüyorlar.

Yanlıyorlar.

Ve yine onlar yanlıyorlar.

Biz değil

-İrmakların denizleri yendiği küçükotel odalarını katlanır bir
bicimde anınlaryalabırıktımeħafazaetmekte.

Onun bir elinde kamışın bir elinde yarası,

O kavgadan bu kavgaya,

O acıdan bu acıyakoşuyor.

Adeta bir cengäver edasıyla terketmelere doyamıyor.

Gece Üçükirk beş geçtiğinden sonra iki kare bisküviasına

fistik ezmesini sürüp yemeye bayılıyor.

Ellerini mutlak suretle kurulmadan masaya oturmuyor.

Asla nemli havalan sevmiyor.

Kesinlikle emir kiplerinden hoşlanmıyor.

Hiç kimserin keşfetmediği şarkıları aksak bir keyifle söyleyiyor.
Hassaslığını bir utang gibi içinde saklıyor.

Aşkı kutsallığınadeliğibi inanıyor.

Sevişken terlemezse seviştigi anlamıyor. Bu liste uzayıp
gidiyor.-

İnsan denizdeyolculukyaparken kendini inanılmaz hiç
hissediyor.

Toprak, kaldırım, ev, yuva, IETTYerine deniz

İnsan ne bileyimözgürhissediyor.

Kafam karışıyor.

Ellerim tutuşuyor.

Ellerimi denize bastırıp söndürülince bir martı kanadına sarıyor.
Sandın değil mi?

Hiç de öyle olmuyor.

Filmler hayatı olañızları intihara sürüklüyor.

-Okendirihiçliğinin ortasında güverde hissediyor.

Bu yüzden hersabah kuşlukvaktı iki sigarayı hüpletmeden
uyuyamıyor.

Ellerini hiç hareketettirmeden gözleri ile tavandabüyük
daireler çiziyor.

Çizdiği dareler benimciddiğim dareler ileasla kesişmiyor.
İslarakesişmiyor.

Müküm değil kesişmiyor. -

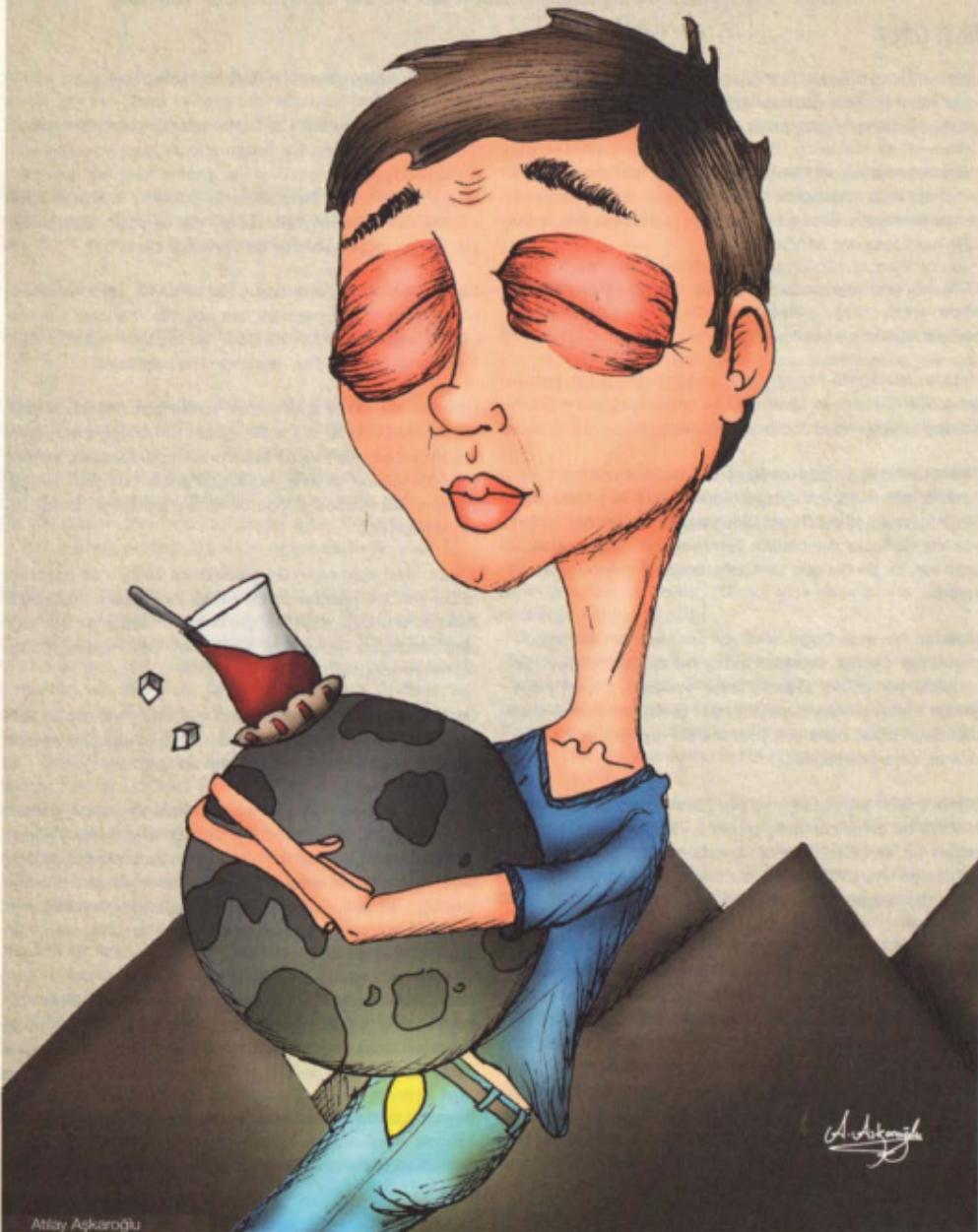
Bu ne idüğü belirsiz hiçlikasla bir veryansın içermiyor. Deniz
ne uzuyor ne de kısalıyor.

Dalgalarıçılıp büyükken kalbimyerinden çıkacak gibi
oluyor.

Bu hiçlik;elinle dokunursantuzbu olacak kelebekkanadı
misalbaşımı üstünde hale şekilde duruyor. Fark ederler,
hayranlıkla dudaklarını hafif aralık bırakarak yanında nefes
almaya korkuyor.

Fark edemeyenler ise, olmuşum ama gömenim yok sanıyor.
Ama sen iyi biliyorsun ki,

İkimiz de iyi biliyoruz ki
bu bir mektupdeğil

Aramızda Kalsın

YUSUF ÇOPUR

Uzunboylu, kirli sakallı, kırkyaşlarında, uzun düz saçlarınnı kaya yatarım, ince sesli bir adam. Adı Siyah. Boğazından ayakcuna kadar siyahbir elbise giyinmiş. Bağırı:

-Yaşamaya korkar mı insan? Korkuyorum. Belki de yaşamaktan. Neyi niçin yaşadığımı bilmiyorum. Her geçen gün kendimde ölüyorum. Ölmek bir ihtiyaç, yaşamaktan öte. İnsan neymuhtaça onu iyi öğreniyor.

Yüzündeki görünmeyen, heryerilekeli, kırlenmiş bir insan. Sesinden erkek olduğu anlaşılıyor. Adı Beyaz. Kisık bir sesle önce Siyah'a, sonra seyircilerdöner.

-İnsanın istediğiyle ihtiyacı farklı şeyleştir. Bu Siyah denilen şahıs ölümü istemiyor. İstemediği bir şeyi ihtiyaç haline getirip kendinededahakolay kabullenerek ölümü.

Siyah: (Sakin ve yavaş konuşur) Umut bir zehirdirdostlar. İnsansanız ölürsünüz. İnadım ve ölüm. İçinizi karartmak değil niyetim, (sesini yükseltir) gerçekleri söylemek. Yalanların dünyasında ne kadar çıkar sesim bilmesem de. Evliliğim. Çocuklarım var. Bir de her gün beni zehirlemesinden korktuğum bir kanım.

Uzaktan bir ses: Doğru söylüyor. Bu siyahının sofrasından misafir eksik olmaz. Onlardan biri de benim. Bu meseleyi bilene kadar hemen her akşam beleşe getirdiğim akşam yemeğinden dolayı şükran duyardım ona. Şimdi atın ölümü arpandan olsun diyor, daha çok yiyorum. Ne demişler yemek bulduñ ye, dayak bulduñ kaç.

Siyah: (Hiçbir şey duyamamış gibi devam eder) Oluñ da kopalırsen bu cehennemden, kendime yetecekl kadar biraz da par var. Ve nefesim kalar korkularım. Kimse neye kızacağımı bilmiyorum. Evlilik bir alev'e dönünce ne ateşten kaçabilorsun ne ateştekalabiliyorsun. Öyle bir haldeyim,

Beyaz: (Siyah'a döner ve sesini yükseltir) Sen kendini kandırıyorsun a dostum. Bunalımlı bir anlam katma derdindestin. Hayatına belki de. Yanlış yoldasın. Hayatına anlamı hayatındaki ötekileşitirecek degilonlanıçına alarak katabilisin. Sen sevmeyi bilmen bir adamsın. Kim sevdir sen? Anneni mi? Babanı mı? Tek erkekkardeşleri olduğun ablatlarını mı? Kimseyi, hiçbir şeyi sevmedin dostum! Şimdi kalkmış sevilmesi bekliyorsun. Çok beklersin. Kırkına geldin. Hâlâ neyi niçin yaşadığını bilmiyorsun. Varsa yoksa hedeflerin. Bilmem ne kadar pa-

rabırıktırıpkaçip gitmek. Hedeflerinin kölesi olmuşsun.

Uzaktan bir ses: Valla o kadar paramın olacağını bilsen bırak köleyi, itolurum. Ne çektim yoksułuktan. Yokuğun kahnnı unutturacak her şeyin altına girerim. Yani her işin. Mutluluğu insanlarından dilemektense paradan dilemeye tercih ederim. Aynca sevmeyi bilmendiği koca bi yalan. Parayı seviyor. Geçen, akşam yemeğinde söylemişti bana.

Siyah: (Aynı tonda, aynı buruk yüz ifadesiyle seyirciye döner) Kim seçmiş ki ana babasını ben seçeyim. Kendimi kandırmış keşke. O zaman dünyanın en bahtıyar insanı olurum. Kandırımadıysam dostlar, ne kendimi ne başkasını.

Uzaktan bir ses: Araya girmek zorundayım. Neticede yann hesabi kitabı var bu işin. Vallakansıñ iyi kandırıyor bu adam. Akşam yemeğinde zehrine ortak bulmadığı zamanlar yemekleri çöpe döküp kansına ne ittifatlar ediyormuş yemeğin güzelliğine dair. Sarhoş olduğu bir akşam anlatmış. Buyurcam devam et.

Siyah: (Heresesesağır) Gerçeklerim ne beni ne de başkasını mutlu edebilir. Hedeflerim oldu hep. İlk hedefim büyümekti. Belki de o hedefe ulaşlığı için böyleyim. Ulaşmak için değil ulaşabileceğimi bilmek için hedeflerim. Sevemedim dostlar. Bu benim suçum mu?

Uzaktan bir ses: (Fondaki müzik eşliğinde şarkı söyley) Sevmek en güzel duyguya sevmek / Sevmek ağa gönlünü vermek/ Sevmek derdi dermanı demek/ Sevmek sevmek...

Beyaz: (Bir işaretle müziği keser, siyahının yanına yaklaşır. Seyircilerin de duyabileceği bir fısıltıyla sözle başlar) Herkes rolünü oynuyor bu hayatı. Suçu aramayı bırakmayan dostum. Niyeğelden buralara? Türkiye'dekasdın. Ne güzel bir mesleğin olacaktı. Sen sevgisizliğini yaşadığın yere bağlıdın. Oysasevgisizliğinin yaşadığın andı. Avrupa'ya gidecektin. Kurulacaktır her şeyden,

Uzaktan bir ses: Ben de aynı hayallerle geldim. Sefaletent kurtulur, ailemizi de kurtarıñ diye. Kaderine yapmışsayı yokluk ne yapsanboş. Buyurunuzbay çokbılımşı hayaletefendimiz. Kih kih kih.

Beyaz: (Uzaktan gelen sesi duymazdan gelir) Annenden, bandan. Ablalarına göz diktiğin arkadaşlarından. Günahlardan. Korkularından. Geldiğin yere kendinle geldin. Her

“Inanmayı başaramadım hiç. Bir kez olsun. Hiçbir şeye, hiç kimseye inanmadım.”

seyinle. Bir kadının, çocukların hayatı mahvettin. Başardığın tek şey bul. Şimdi kalkmış cehennemden bahsediyorsun. O cehennem senin içinde a dostum. Nefesin. Hayatın. Kendin

Siyah: (Dizlerinin üstüne çöker. Titreyen elleriyle yansır ağarmış saçlarını yolar. Ağlar) Inanmayı başaramadım hiç. Bir kez olsun. Hiçbir şeye, hiç kimseye inanmadım.

Uzaktan bir ses: Töbe de lan.

Siyah: Yeni bir hayatı tek istedigim. Hayata inandım. Hayatta boğuldum

Uzaktan bırses: O kadarcımlı olursan boğulursun tabii! Laf aramızda, bu adam pintinin tekidir. Çıkan olmayan yerde cebinden bir şey çıkmaz. Kendisine dörnmeye çek hiçbir yardım da bulunmasın. En basitinden: Yanna gittiğimde dondurma ismarlar, hemen ardından bahçenin çiçeklerini bitirir bana. Yediğim dondurma donumdan ter olarak çıkar. Kerldine de artis bir sıfat bulmuş, programatik midir, pragmatik midir nedir.

Siyah: (Çöktüğü yerden yavaşça kalkıp seyirciye yaklaşırken bu sefer sırılı bir şekilde başlar konuşmayı) Damat geldik ölü gide ceğiz bu gâvur memleketinden. Daha ikinci günler seni. Artık sen sen değişsin, bilmem kimin damadısındır. Adın sanın yok olur gider. Bir hayat çizili sana. Al denir, tut denir. Az verilir, çok istenir. Sesini çikarma. Kadına kanşma. Herkes kendi içinde, kendidirinde. Özgür birmemleketburası. Ömrümce mecburiyetlerden kaçtım. Kaçığım kadar mecbur kaldım. Dönsem Türkiye'ye. Birlerce dedikodu. Ana babamın saygınılı. Ailemizin onuru. Ne saygınlık kaldı ne onur. Bitti her şey. Ben yokum. Onurunuz olsa ne, gururunuz olsa ne. Gel de anlat. Öğlümüz Almanya'da. Para da gönderiyor. Kimisi dul kimisi yoksul ablalanna yardım da ediyor. Daha neolsun! Uydum gitti heveslerine.

Uzaktan bırses: Her şey bir yana, en çok da anasınababasına, ablalarına gönderdiği paralar koymuştu bu adama. Çünkü karşılığı yok. Geçenlerde küplere binmişti. Ana baba ya, abiye, kardeşe yapılan yardım ölü bir yatırımdır, diye Sesimişkarmayıp ayranımı içiyordum lıkrı lıkrı. Sağolsununge güzel yemek yapar. Hele bir mantısı var, parmaklarınızı yersiniz. Henüz zehirlenmedik çok şeker. Şu ukală beyazlık ters tersbakıyor yine. Ne hevesli konuşmaya.

Beyaz: (Sınırından titrer) Kendi heveslerinden başka bir şeye

uyamazsan sen dostum. Annen baban onlar. Ne yaptılar sana. Onları bildiği sevgi buydu. Vannı veren utanmamış. Ne esir gediler senden? Babana kızıp duruyorsun. Vermediği bisikletini aklından çıkarmıyorsun. Bir gün direksiyonunu kırmışın. Ne dedi sana! Hiç Ekmek kapesi o. Çoluya çocuğa oyuncak olamazdı! Birak onları. Gözün açılıncı Almanya'da yediğin naneleri hatırla. Her hafta bir başka kadının koynunda.

Uzaktan bir ses: Ah keşke onlar tarafından da zehirlenmekten korsayıdı. Şügariban da bayramederdi, çok mu?

Beyaz: Mutlu musun? Değilsin. Pişman misin? Değilsin. Ne sin, sen de bilmiyorsun. Evde huzur bulamayınca, şehveti sönmüş memelerde aradın mutluluğu.

Uzaktan bir ses: Küçümseme hacı, onu bulamayanlar da var.

Beyaz: (İçinden lanet okuyarak devam eder) Aldandan. Pörsümüş bedenlerde kaybolurken hayatın intikamını aldığındı düşündür. İntikam senin hedefin olmuş. Önceceye kadar koşacağın peşinde

Siyah yorulmuştur. Oturur. Beyaz iyice yaklaşırla ona. Elbise minden bir toz çikanpuzatır.

-Fazla düşünme dostum. Kimi sorular cevaplanmadıkça önemlidir. Sen busun. Geçmişinle. Bilemediğin geleceğinle. Severmediklerinle. Sevemeyeceklerinle. Daha fazla zehir etme. Madem sevmiyorsun hayatı ve hayatındakileri. Kendine zulmetme. Ölüm bir kurtuluşur kendiri bilmeyenlere.

Uzaktan bir ses: Ulan çok bilmış pislik. Bu mudur ederin Onun yerine sen geber. Şurada kamımız doyuyor, keyfimiz oluyor. Ne zalim bir şeymişsin sen. Kimsin lan sen? Git o bıldıklarını babana anlat. İnsanın başına her şey gelir lan. Hem olsa n'olacak biriktirdiği o kadar para. Kansına kalacak. Boşuna mı yaşamış olsun adam. Bari bir garibane bırakırsın da sevabası girsin. İyi ki bu sevapları da var, ne olurdu halımız! Neyse... Hadi git sen evine. Kimseye de bir şey deme. Bu konu aramızda kalsın. Duyarsam beyazın olur kırmızı. Hatta mor. Renk cümbüsü yapanı valla seni. Her şekilde. Anladın sen! Yerin dibine batasca. Yallah! Hey! Siyah boşver bu büyük lafları! Acılar hayatın kalbidir. Beni dinle. Bak ben yanındayım. Kalbine ortağım. Daha ne olsun! Karmım da açtı. Yıbelim dostum!

Seninim. Yoksa, hiçbir şey olmak istemiyorum.
Birçoklarının almak için, neleri varsa verip de
gene olamayacakları bir şey olabilirim oysa.
Ama seninim.

Yaşam durmadan çözülüp bağlanan, bununla
birlikte aynı biçimden, kalıptan, karşılıklı
konum üzerinden bir ikinci kez geçmeyen bir
gidişse, anılarımıza pehpehleyelim, anlatalım,
kullanalım canımız istiyorsa; ama onlardan
koltuk değnekleri çatmayalım kendimize.

Kitaplığın raflarından uzun, boğuk bir uğultu
iniyor üstüme; elime herhangi bir kitabı alıp az
ilerideki okuma koltuğuna otursam durum
uzun uzadıya değişimeyecek: açtığım sayfadан
doğan sesler, ama mirilti ama ünlem,
kafatasımın içinde dolanadursunlar, aynı
uçultunun eşliğinde, saatin akışına
salvereceğim içimdeki huzursuzluğu. Buna
alışmişim ben.

Düşünüyorum da, ölenlerin zamanı gerçekten
durmuştur, hiçbir değişikliğe gereksemesi yoktur.
Biz akan zaman içinde onlara kaşılaşıyoruz ikide
bir. Tuhaftır bir şey bu; onlar biraz bizimle akiyor, biz
biraz onlarla duralıyoruz. Ölüm, bir söylencedir.
Bu söylenceden birkaç söz bulalım.

ARİF

KARASU

BATUR

ANDAY

Ercan Kesal:

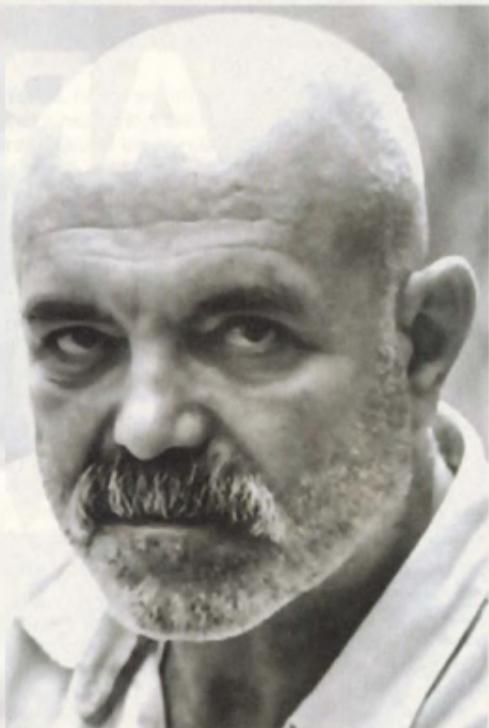
“Hâlâ sürüyor ‘cennetteki’ yaşamımı”

DİLEK ATLI | Söyleşi

Hayatımızda bazı insanlar vardı. Yaptıkları, yazdıklarıyla hayatı ışık sizdiracak pencelerin perdelerini açırlar. Bir bakarsınız günde yüzünüze vurmuş. Gözleriniz kamaşır once. Sonra yüzünüzde sıcaklığı hisseder, iliklik isınırınız. Umudunuz yerir. Birkıtap, birfilm, bir söyleşiyle değişim her şey..

Ercan Kesal'a da bazı yönetmenler, yazarlar perdeleri açtı, şimdî de o bizim hayatı ışıklarızdırıyor. Bu böylediriste; bir väsiyet gibi elden elegeçer. Kimbilir belki birgün bize bililerinin perdelerini açacağız. İşte bu söyleşi tam da bunun müjdesini vermek içinyapıldı: Birgün gelecek, perdeler açılacak.

Bir cılt çocukken kitaplara sıçınarak hayatını kurtaran, kitaplarla dolu dünyası için "Hâlâ sürüyor 'cennetteki' yaşamam" diyen Ercan Kesal ile İletişim Yayınlarından çıkan son kitabı Nasipse Adayız'dan başlayıp söyleşimiz, anılarından sözlerle sinemadaki eline ve Cemil Meriç'e uzandi. Okuya okuya yazar olduğunu, iyi filmler yapmak istediğini söyleyen Kesal, Emir Kusturica ile bir anısını anlatırken deşunu iyice akıllara kazdı: "İnsan yaşıdıklannıntoplamından başka bir şeye değil."

Nasipse Adayız kitabında bir insanın adım adım güç adını verdigimiz ateşe kendini nasıl kaptırdığını görüyoruz. Siz antropoloji kitapları okumayı seviyorsunuz. Nedir insan denencanının güç ile alıp veremediği?

Doğu söyleyorsun!.. Aslında cevabı sorunun içinde saklı; "Alıp da veremiyorum!" Güç sahibi olmak bu işte... Diyalektik de bir şey. Güç sahibi olma arzusu, aynı zamanda güçsüz kalma korkusu da demektir. 'Şahip olmak' denen o zehirli cümle. Sahipolmanın bitmeyen döngüsü. Sonsuz bir ikincen. 'Deniz suyuçmek gibi' bir şey bu. İçtiğe için yanıyor, bitmiyorsuzluğun. Antropoloji zaviyesinden başınca, ilk zehirlenmenin avci-toplayıcı toplumdan tarım toplumuna geçişle başladığını ve binlerce yıl boyunca genetik kodlanımıza yerleserek aktardığını anlıyoruz. İnsanoğlu biriktirmeye başladığı ilk andanbugüne deðin içindeki korkunun da esri olmaya başlıyor. Doðanın bir parçası olma safliğını kaybediyor. Kaybetmekten korktuðu için de sonsuz ve bitip tükenmez bir güç arzusunun esri oluyor. Hepimiz esiriz, paranın veya parasızlığın değil; içimizdeki o büyük korkunun, kaybetmek korkusunun.

Ben sizin her yazdığını okurum. "O yazacak, ben ne kapacağım" diye bakıyorum. Siz de böyle bir okur musunuz?

Okumak benim için önceleri kaçış ve sığınmaydı. Yoksulluktan, birilerinin dayağından, aşaçılmaktan, açlıktan veya yetmezlikten kaçış. Sonraları, edebiyatın içimdeki ilham kapılarını açarak sonsuz bir hayal gücünü de sağladığını anlayınca bu uğraş aynı zamanda 'bir başkaldırı' da dönüştü. Pasif bir okurdan aktif bir yayara dönüştürdü beni. Ama her şey tabii ki önce okuyarak başladı. Okumak, hayal dünyasının kapılarını açan bir şey. Yazmak sanki bir kenarda bekleyen duygularını ve önermelerimi ateşleyen bir şey. Geceyanları bir şeyler okurken daha önce hiç karşılaşmadığım yeni bir şey öğrendiğimde kalkar, odamda büyük ikramiye kazanmışım gibi bir süre dolanınım desem, inanır misin!

Yönetmen koltuğuna geleceksiniz. Bizi nasıl bir filme karşıkarşıya getireceksiniz?

Şu arada, film olabilecek en yakın ve olanaklı hikaye, sonyayımlanan novellam: *Nasipse Adayız*. Halen senaryolaştırılmıştır. Film çekmek bir çok disiplini bir araya getirmektedir. Senaryoya bitmiyor tabii ki. Mekânlar, oyuncular, reji ekibi, tüm bunları sevk ve idare edecek bir yapımcı aklı, vs.¹

Sinema ile ilişkiniz çok kuvvetli. Tarkovski, Kurosawa, Bergman, Bunuel sizin için önemli yönetmenler. Nuri Bilge Ceyhan da öyle. Bunu biliyoruz. Ama ben sizin içinde yaşıttığınız, karmanın önünde veya arkasında bizztere göstertmeye çalıştığınız sinemayı ve onu nasıl tarif edeceğinizi merak ediyorum.

Bensinemanın, insanların yeryüzünü sahiplenme ihtiyacıyla ilgili bir sanat olduğunu, dünyadaki her film seyircisinin de, seyrettikleri her filme sadece kendilerine ait ve bir daha tekrarlanamaz, her seferinde yeniden tasarlanan özel bir ilişki kurduklarını düşünürüm. Bu, işin seyirci tarafı. Diğer taraftan, çekilen ve gösterilen tüm filmlerin gösterildikleri zaman ve mekâna da ilintili olarak, her seferinde seyircinin karşısına farklı bir film gibi çıkabileceğini ve büyüsüne sahip oluklanna inanıyorum.

Filmlerin de canı vardır ve çoğu zaman oradaki kahramanlar, yaşayan kanlı canlı bireylerdir. İyi film, gügü filmdir. İnsan bu güçten etkilenmeli ve bu yüzden harekete geçmelidir. Böyle filmler duyguları hareketetip, insan ruhunu dönüştüren filmlerdir. İyi bir terapist gibi telkin etmeler, öğretmeye çalışmazlar, yalnızca yol arkadaşıdır. İyi filmler insanın kalbine kivilcimler çakar, ateş yakar. Ateş dünyayı değiştirmiştir. İyi filmler de değiştirir. İyi film yapmak istiyorum!

Az önce, insan ve güçten söz ettik. Bu iki ana başlık alındı da birçok alt başlık barındırıyor. Belki de bu alt başlıklar bir edebiyat yapının içinde kaybolduguümüzda daha iyi fark eder veya tanımlayabiliriz. Örneğin Cemil Meriç'in kitaplarında... Cemil Meriç sizin için neler ifade ediyor?

Bu soruyu Cemil Meriç'e sorsayıdık kendi ifadesiyle şunu söyleşti: "Hayatını Türk irfanına adayan münzevi ve mütecessis bir fikir işçisi..." Kişi kendini bilmek kadar irfan olamaz. Elah doğrudur. Bir fikir işçisidir Cemil Meriç. Ömrünün Türk düşünürsinin gelişmesine ve yetkinleşmesine harcamış, hiçbirideo lojinin adamı olmaya gönül düşürmemiştir, hiçbir menfaat bekletisi olmadan yaşamış, bu ülkenin vicedanı olan bir adamdı "Muhteşem bir maziyi muhteşem bir istikbale bağlayan, kelimeden ve şevgiden müteşekkil" bir köprüydü.

En sevdığınız Cemil Meriç kitabı Umrandan Uygarlığa olduğunu biliyorum. Sizin için bu kitabından diğerlerinden bir adım öne çıkışının nedeni nedir?

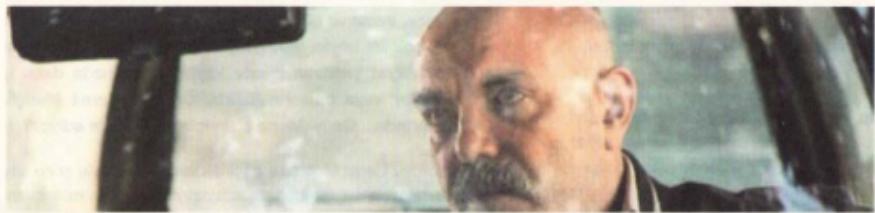
Cemil Meriç'in tüm eserleri kıyas kabul etmez, birbirinden kymetlidir. Ama bu kitaptaki denemeleri 'uygarlık' kavramını tartıştığından ve belki de bizdeki bitip tükenmez 'aydin sorusunun' temelinde Meriç'in altını çizmeye çalıştığı 'umran' meselesiinden haberdar olmadığımız iddiasını taşıdırdı ola-

"İnsanlar kötüydi, kitaplara sığındı" diyen Cemil Meriç ile büyük bir ortak noktanız var. Sizinle ilk röportajım değil, bu yüzden biliyorum. Daha önce "Beni kurtaran kitaplardır. Kitaplara sığınmamadır" demiştiniz.

Çok doğru. Anadolu'nun ortasında, küçük bir bozkır kasabasında, çok çocuklu, koloni tartzında yaşayan büyük bir çifti ailesinin en küçüğüççüsü olarak dünleyip geldim. En yakınınamın dönüp bana bakacak, 'aç mısın, tok musun, okula gitmiş mi, üzerindeki ne, vs.' gibi hiçbir soru soracak halleri yoktu. Tek başımaydım, zayıf ve çaresizdim. Çok erken yasta, İlkokul öğretmenimin sayesinde Avanos Halk Kütüphanesi'ndeki kitapları keşfettim. Ondan sonrası kitapların bahsettiği bir cenneti Dişandaki dünyadan daha zevkli, daha coşkun ve onlardan daha gerçek üstelik! Hâlâ sürüyor bu "cennetle" yaşamı...

Kitapların içinde geçen sihirli dünyalarla ilgili bir hikâyeyiniz var mı?

Babamın bana aldığı ilk kitap İvo Andrić'in *Drina Köprüsü*'dür. Kitapçı söylemiş, "Yazan adam Nobel Ödülü almış, bunu al" diye. Hemen yerleştiriyorum *Drina Köprüsü*'nu kitapluktaki yere. Şimdilik tek başına, ama nasıl güzel duruyor! Daha sonraları yanına cuma pazarından aldığım Hayber Kalesi'ni ve Karacoğlan'ı da koymuyorum. Bir de *Mucitlerve Kâşifler* kitabı-

ni. Fena değil, yakında dolar bu raf. Sonra... Çok sıcak ve susuz bir bozkır gününde, serin sulara dalar gibi dalyorum *Drina Köprüsü*'ne... Çocuk Sokollu'nun acısı. Topraklarından kopanıp İstanbul'a götürülüşü. Başından geçenler. Zalim Abid Efendi... Radisav'ın kaziğa oturtulması... Sel felaketi... Kumarcı Milan... Ali Ağa'nın ölümü... Köprünün altından akıp giden hayatlar. Yıl 2011... Demek ki 40 yıl geçmiş. Bir kuş günü, Emir Kusturica'nın davetlisı olarak Sırbistan'a, Küstendorf'a gidiyoruz. Burası Belgrad'a üç dört saat uzaklıktı, kızın ancak helikopterle ulaşılan dağın zirvesinde 600 yıllık ahşap evlerin bulunduğu bir köy. Emir, ailesiyle burada yaşıyor ve her yıl o günlerde on gün kadar süren bir film festivali düzenliyor. Belgrad Havaalanı'ndan Küstendorf'a, sürekli içtiği her halinden belli olan deri montlu, iriyan bir Sırp pilot götürüyor bizi.

Hayatında ikinci defa biniyorum helikoptere. Havada duruyor gibi yapılan bir yolculuk. Aşağıya iniyoruz sonra. Kusturica'nın yanında duran, yerel kıyafetli iki Sırp kızın ellerindeki tepsiden ekmeğin kopararak tuzla banyo yapıyoruz. Emir bütün gün elinde koca bir bardaklageziniyor. İyi bir eser sahibi. Herkesle ilgilenyi, konuşuyor. Yiyoruz, içiyoruz; çok güzel ahşap evlerde kalıyoruz. Filmler gösteriliyor bu arada, söyleşiler yapıyor. Dönüş zamanı, Emir'in elinde bir paket var. Orada olmamızın anısına verdiği bir hediye. Onun için çok önemli bir kitapmış. Vedalaşır ayrılmıyor köyden. Bizi Belgrad'a götürecek arabaya biner birmez açıyorum paketi. Ivo Andrić'in *Drina Köprüsü*. Bu İngilizce ama. Babamın kitabı, 40 yıl sonra da olsa sinemaya ve Emir Kusturica'yla buluşturmuştu beniște.

Sürgün

GÖKHAN COŞKUN

Filtz İrem

İnsan özlediği, mutlu olduğu yere döner bir gür. Yahut dönenceğünü bekler.

Bense sadece gittim. Küçük bir çocuğun elinden sıyrılmış uçan balon gibi. Geride bırakıklarımı düşünmeye tâhammûlüm yoktu. Kapayı kilitlemedim. Ve daha gideceğim yere bile karar vermeden evvel silmem gerekti gözlerimi dolu dolu eden tüm güzel hatırları. Annemin tereyağı bulgur pilavını, omzundaki gammeyi, canları anason kokan sofralarda söylediğimiz memlekît havalarını, dizinde uyuduğum geceyi, tulum peynirini, saçlanması dokunuşunu, babamın yolculuk anılarını, gülerken gözlerini kaçırmayı, sütlü kahveyi, ilk uyanlığında boyunun kokusunu, şiir gecelerini, hiç ama hiçbirini hatırlamıyorum. Gelgelelim hiçbir sürgün, onu terk-i diyareyettiren gerçekleri unutamaz. Gözünü kapattığ her an o kâbusu tekrar yaşıyor...

Toprağa gömülmüş kitapların ruhları dolaşıyor sokaklarda Sayfaların çökteren çürülmüş ama okuyanların umutlarını fısıldıyor. Gerçekler, hasta bir köpek gibi titriyor, hırlıyor beynimin içinde. Teni nemli. Yapış yapış. Damarları o kadarince ki dokununca sıcak şeyler akıyor elimin altından. Yaşanmışlık koyuyor. Sabahın başında ucuz bir otel odasına...

Ya burası... Sanki plastik çiçekli bir masalın tam ortasındayım.

Burada pencere yok. Gürneş var mı diye heyecanla koşuyorum bazen. Bazan aklıma bile gelmiyor. Uyuyorum. Ne kadar karanlıksa o kadar özgürlüm. Ama işkiler hiç sönmüyor. Duvarları yokluyorum. Tüm düğmeleri gösterişli saatlerle kapatmışlar. Her biri farklı zamanlarda. Ve burası hep normal şartlar altında. Belki bu yüzden o çok sevdigini siyah kazâğım giyenmişim hic. Dikkat çekmemek için kafamı kaldırmadan yürüyorum. Asansör açılıyor, birisi güllümsüyor ve "Nasılınız?" diyor cevabımı dinlemeden boş bir sıntışla. Demek ki burada insanlar gerçekten merak etmiyor. Hayal ediyor. Burada hayaller var. Kimse hayallerde acı ve kederden ölmeye, diyyorum

Kaçamıyorum. Kaçabilseydim ölebilirdim. Korkuyorum esasında. O sebeplerden ki hic ölemedim.

Hem yalnızolmaksızı

Gel artık. Birlikte ölelim.

Songül Çolak

İskalamak

CENKÇALIŞIR

"Hasaaaan!" Ne yapıyorsun tozlu çati katında? Ne ariyorsun Allah aşkına? Söyle temizlikçilere bülşunlar. Sen nedenyorsun kendini?"

Kanım aşağıdan bağınyor. Bana olan merakı bu kadar işt. Ve receğim cevabı dinlemeden gidecek. Temizlikçileri bulup azarlayacak. Çıkıp baksa, otursayınma, beraber arasakbeni.

Şu kutuların içinde olabilir miyim? Of Şule of. Ne işler açtıń başıma. Senin yüzünden işe gitmedim bugün.

Freno bastığında yol kenarındaki bir ağacın altındaydı. Çantasının üzerine oturmuş, sırtını ağacın gövdesine dayamıştı. Çiseleyen yağımurun geçmesini bekliyor veya dinlenirdi. Arabamla durunca başını kaldırıldı. Siperi şapkاسının altında genç bir kızın yüzü vardı. İstanbul'a gittiğini söyledi.

"Gel" dedim.

Son bir nefes çekip sigarasını iki parmağıyla yuvarlayarak ucundaki ateşi doldurdı. Arabaya bindi. Emniyet kemерini taktı. Sigarasının ıçunu kıvırıkkot montunun cebinesoktu

"Yarım sigaraya kotik gibi bir şey derdik eskiden" dedim. Günlümsedi.

"Şimdi de öyle diyoruz" dedi. "Ama şairdim sizin yarım sigaranın argo adını bilmenize. Sosyete adı yoktur ki yarım sigaranın. Beş yıldızlı otel balosunda kimse çakın kotik yakmaz."

Söylediğine gildük birlikte. Elimi uzattım. "Hasan ben. Sosyete Hasan."

Kahkahayı bastı. Samimi, rahat. Eli avcumdada. "Şule ben" dedi

"Tatilde misin?" diye sordum. "Mevsim kaplumbağa gibi gezmek için pek uygun değil."

"Gezmiyorum. Ben böyle yaşıyorum" dedi.

Yola baktım. Yan gözle ona. "Nasıl?"

"Kaplumbağa gibide dinizuya. İşte öyle!" Bir dostun sırtınavuru gibi vurdu bacaklarının arasındaki sırt çantasına. "Bütün evim bu."

İlk bir dakika yoldan çok, ona baktım. Saçları kırmızı, omuzlarının. Beyaz tenli. Yeşil gözleri aydınltı. Genç. Nerdən baksan yirmi beş. Yanyardından küçük. Zarar verecek, gasp edecek birine benzemiyor. Böyle bir şeye niyetlense başedebilir miyim bilmiyorum. Son dört yıldır kalbinde pil var.

"Nereden geliyorsun?" diye soruyorum. Sesim bana yabancı. Çatıltı. Şaşkınlımlı, yoksa tədirin mi?

"Yunanistan'dan giriş yaptım. Kavala'daydım bir süredir" diyor sakince.

Orada ne yaptığını, geçimini nasıl sağladığını sordum. Anlatı uzun. Dokuz senedir dünyayı dolaşmış. Everest'e tırmanmış. Kızıldeniz'de dalmış. Afrika'da Sınır Tanımayan Gazeteciler'e katılmış. Brezilya'da Maya uygurlığının kazılarında çalışan arkeoloji grubuna yemek pişirmiş bir süre. Avrupa'nın neredeyse tamamını dolaşmış. Balina avna karşı çikan Deniz Çobanlangrubu'nu bağıtopleftamış

"Uzun zaman oldu..." diyor. Özledikleri varmış. Bir süre İstanbul'da kalacak, sonra Kuzey Asya'yı dolaşacakmış. Sibiryaya'ya kadartılmamışlığı.

"Ailen için mi döndün? Dokuz senedir görmedin mi onları?" diye soruyorum şaşkıncı.

"Hayır" diyor. Toplamda dört kere gelmiş. Annesiyle, dostlarıyla özlem giderekçeği. Üniversitedeki arkadaşlarından biri evleniyormuş.

Sürpriz yumurta gibi Şule. Ne dese şapşırıyorum. Şimdi de üniversiteli Şule. Hukuk fakültesini üçüncü sınıfta terk etmiş. Hukuk denilen şeyin adalet olmadığını anladığında bırakmış okulu

Sistemin kölesi olmak istememiş. Koluktakımı almak, daha çok elbise giymek, ayakkabı koleksiyonu yapmak, deniz gören bir ev satın almak için bütün ömrünü yapay iki mahkeme salonlarında geçirmek ona göre değildi. Sabah güneğini hissetmek, kuçucıltılarını dirlerek yetoprakkokusunuuiçine çekmek yerine çalaraat ile uyannmak onu hayatı değiştirmiştir. "Aslına bakarsanız kimseñin tercihi değil" diyor. Dayatılan buymuş. O buna izin vermemiştir. Birçok şey gibi doğduğu ülkeyi ve zamanı da o seçmemiştir. Başına gelen her şeyi değiştirmeye karar vermiş. Çapasını atmış. O günden beri aklı ve canı nereyi isterse oradadır.

Heyecanla anlattı neden gittiğini, neden durmadığını. Söylediklerinin gençken hepimizin hayalini kurduğu bir yaşamlığı olduğunu ancak bir gün hayatın gerçekleriyle yüzleşmek zorunda kaldığımızı söyledim. Sorumluluklarım, ailemiz, sevdiklerimiz, kariyerimiz hakkında konuştum. Bütün bunlar için de savaşmak gerekiğini belirttim

Haddimi aşım belki ama bacak kadar kızın 7 kasa 5.000 cc'lik arabamda bana aklı veriyor olmasına da ukalaca buldum. Onu savaşmamakla, gerçek dünya ile yüzeşmemekle ve kaçmakla suçladım. "Yenilen sensin" dedim. "Bahsettiğin savaşı ben kazandım. Deniz gören on bir odalı evim var. Çocukların yurtdışında eğitim görüyor. Elime kürek almadan, bulşık yıkamadan senin gördüğün ükelere gidebiliyorum Para kazanmak için çalışırsın, çalıştığın para kadar yaşarsın Doğru veya yanlış. Gerçek bu. Daha az kazansaydım daha az lüks bir arabam olurdu. Daha da az kazansaydım hiç lüks denemeyecek bir arabam olurdu. Ondan da azını kazansam arabam olmazdı. Anladın mı? Araba için para, para için çalışmak gerek. Hayatın gerçeği."

"Amaç İstanbul'a gitmek. Bunun hızlı veya yavaş, lüks veya daha az lüks olması beni ilgilendirmez. Kamyon kasasında, çocuk cesetleriyle birlikte saatlerce yol aldıktan sonra bunnan benim için bir şey ifade etmediğini söylemeliyim. Bir avuç pırınç için günlerce bekleyen çocuklar varken benim hayatım gerçi araba değil."

Birkaç dakika konuşmadık. Sanırım ikimiz de gerilmiştık. Ben onun sözlerini düşünüyordum, o kendinden emin, camdan dışarısına seyrediyordu. Hem açılmışım hem de konuyu değiştirmek, havayı dağtmak istiyordum. Kotığını içine sakınlerdi belki. Yandan ona baktım.

Kamyon kasasına çocuk cesetlerini bu minicik ellerle mi taşıdin neler gördün Şule neler yaşadın on bir odalı deniz gören evimizde bilmem kaç ekran haberlerde ne çok acı var ne çok şeysiğirdin o bedene Şule

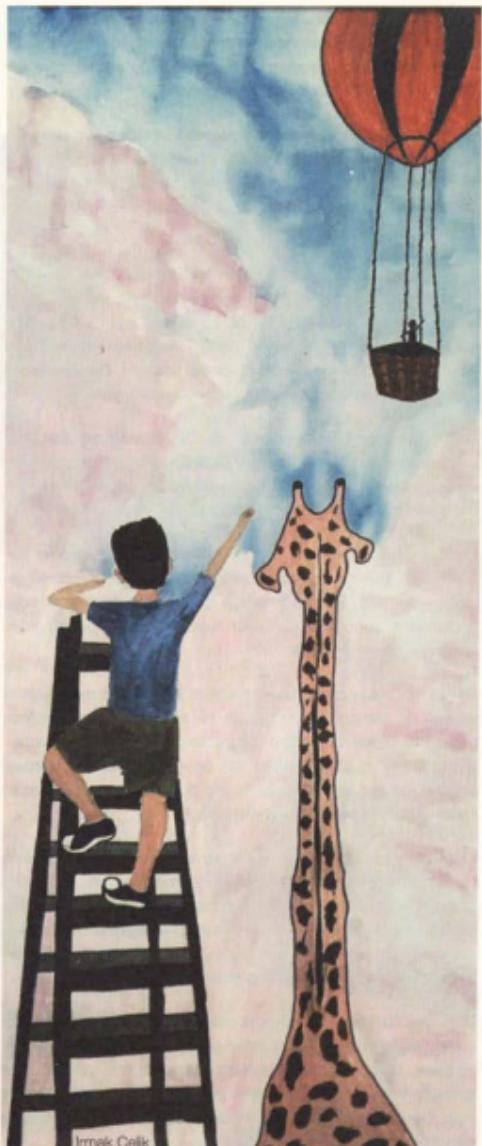
"Yemeğ yiyelem mi? Açı misin?" diyесordum

"Evet" dedi tebessümle. "Şöyledi sulu bir şeyler yesek. Özledim Türk mutfağını."

"Buralarda yol üstünde bulur muyuz bilmiyorum. Çanakkale dönüşünde Altın Maşa'da yerim. Güzel izgara yapar. Onikilometre sonra."

Birkaç dakika yol aldıktan sonra eliyle benzin istasyonunu gösterdi.

"Burada yiyelem. Buranın yemekleri güzeldir" dedi

Ayağıma gazdan çektim ama emin değildim. Salaş bir yere benzıyordu. Üstelik bir sürü kamyon parketmişti.

"Bir sürü kamyon park etmiş" dedi heyecanla. "Kamyoncular sürekli yolda olduklarından evdeki tadi ararlar. Nerede yeni geleceğini iyi bilirler. Kamyoncunun çok olduğu yer leziz ve temizdir. Bu kural bütün dünyada geçerlidir."

İçeri girdik. Onlara yemeğin sıralandığı tezgâha yürüdük. En son askerde self servis yemek almıştım sanırım. Tepsi me çatal kaşığı Şule koydu. Görmeden geçmişim. İzmir köfte, pi-rinç pilavı, yeşil salata vettatlı aldık. Şule'ye ödetmediğim. Israr etmedi.

Bıçak almadığımı fark ettim. "Sen ister misin?" diye sordum. "Bogver biçağı" dedi. Köftesini çatalıyla kesti. Ekmeği eliyle bölgerek tabağna daldırdı ve ilk lokmasını ağızına attı. Ağrı dopdolu bir halde "Mmmmm" dedi. Tadını beğenmişti. Onun gibi yaptım. Ekmeğin ucunu tabağa sotkut. Damlamasına izin vermeden attım ağızma. Çocukluğumdaki gibi

"Un çorbas ile büyündüm ben" dedim. "Yedi kardeşti. Yer soframda tencereye çalakaşık daldardı. Kaşığın ucuya yer sen aç kalkacağın sofralardı. Biliyor musun, hiç bisikletim olmadı benim. Arabam son model ama bisiklet süremem."

Kotığını çayla birlikte içti. Ben kahve söyledi. Yemekler kadar lezizdi. Bakır cezvede, kor ateşte, şekersiz. Lavaboya gitmekten ayrıldık. Şule kucağında yavruları bir köpekle döndü "Koklasana şunu" dedi. "Çırkıń şey" diyerek öpüyor, kokluyordu. Çok mutluydular.

Sorguluyor *muyum kışkanıyor muyum ben benim mutluluğum en son ne zaman böyle güldüm en son ne zaman kendime dürüştüm güzel mi kokuyordurdeniz gören evinbahçesinde-kıkkurt köpekleri neydiisimleri kaç beygir bu araba un çorbası kaynatsana ana açtık belki de hiç doymadım ana úşúyorum yaksana sobayı neden ağılyorsun ana?*

La net olasıkaset. Hep böyle olur. Aradığın daima baktığın son kutudadır. Alyorum kaseti, iniyorum merdivenleri. Merdiven başında hizmetlilerden biri. Karımdan yemiş firayı. Yüzünden belli. Yardım edebileceğim bir şey olup olmadığını soruyor. Kähyanın oğlunu çağrıryorum. Kamera olmadan kasedi izleyemeyeceğimi söyleyorum. Kasedi alıp gidiyor. Diskete aktartacak

Dün gibi hatırlıyorum. Okulun son serlesi. Vedat'ın öğrenci evindetoplanmıştık. Ben yurttan izinliyim. Vedat çekmişti görüntüler. Sorulan Kerem sormuştu, röportaj ciddiyetine. Her birimizle konuşmuştu. Kasetleri verdikten sonra "Yıllar sonra açar bakanz" demişti. "Ne kadannı başarmışız, ne kadannı iskalamışız hayatın?"

Bir bardak viski bitmeden geldi kähyanın oğlu. Çalışma odamda televizyona gerekli bağlantıları yaptı. CD'yi çalıştırdı, çıktı

Kerem elindeki firçayı mikrofon gibi tutuyor. Ne kadar zayıfım.

"Hasancığım rahat misiniz efendim?" Kamera aşağı kayıyor, oturdugum koluktaki iki tane otomobil lastiği. Üst üste konmuş, üzeresine suntave minderatılmış. Yerdeki hali antika olacakakkadar eski. Yırtılmışın diye etrafında dolasıyoruz. Annemin ördüğü yeşil kazak. Nur içinde uyu anam. Kamera odada bir tur atıyor. Ali, yanında arkadaşı Aslı ile. Henüz çıkmıyorlar. İkili koluktakiler Şevket ile bir dargin bir banüş sevgilişi Hülya Hicbirimizin elindeki tabak dilgerininkile aynı değil. Takım yok. Makarna yapıyoruz. Hepimizin yüzünde kocaman bir güllümseme.

"Eferidim okulunuz bitecek. Dünyamızın kaotik ortamında yeminizi alacaksınız. Nedir hedefiniz?"

"Dünyanın dönüşüne katkımız olur mu bilmiyorum. Yazılım konusunda çalışmakta kararlıyım. Gelecek bilgisayarada."

"Hedefleriniz nedir efendim? Arabanızı ne zaman alacaksınız? Nasıl bir eviniz olacak?"

Makarnayıyyutuyorum aceleyle. "Valla ayağımızı yerden kessin de. İstanbul kalabalık. Ev değil, amacım yuva sahibi olabilmek. Gönülüm odalan dolsun, evin değil. Ama yazılım işi konsantrasyon ister. Mutlaka kendime ait bir çalışma odam olmalı."

"Kendiniz için mi çalışacaksınız? Yazılım işinden isteyen şirketler olduğunu biliyoruz."

"Sanıyorum. Mecbur kalmadıkça ne yapacaksam kendim için yapmak istiyorum. Az olsun benim olsun. Hayatımı kendim yönetmek istiyorum."

"Çok iddialıyız efendim. Peki çalışmадığınız zamanlarda ne yapacaksınız?" Elindeki firçayı kafama vurarak soruyor. "Bu beyni nasıl dinlendireceksiniz?"

"Oltaalının, param olursa belki küçük de bir sandal, balyaçı-kanım. Kirlardabisikletebinerim."

Kaset bitiyor. Çok üzlemişim. Ali, Kerem, Şevket, Vedat iskalamış hepsini. Hayatında ben kalmamış.

Kähyanın oğlunu çağrıryorum. Hazırlanmasını, alışverişe çıkışlığını söylüyorum. İki tane olta, iki tane bisiklet almaya gitmeyi.

Bos bakıyor yüzürme. "Bahçedeki köpekler" diyorum, "isińırları beni?"

Zaman Hiçti Vakit Hep

FÜLYA ORDU

Çoğalış bir kapıdan geçmekle
başladığında

Ben ellerime fidanlar ekmeyi
anlatıyordu anneme

Sengeldin

Zamanhiçti, vakit hep

Vazosu kırk, avuçlatoprak
birikmişliği

Vehiçbir suya yanaşmayan
zarif bir köktannılığı vardı
içerimde

Hiç gülmediğim bir fotoğraf
baktığım tüm aynaların
kiyafetiymi

Ben yürümeye başladım, dünya
eğrildiği çizgisi kaybetti

Raylanına nalesi vuran bir gar
vurgunu ydu

Atilar bacaklarından, şaha
kadar kuruldu

Bana bunu kim anlatsa
ağlamaya giderdim gözlerinden
Kim anlatsa,

Mendilesarlı ruhumu sallayıp
tren pencerelerinden

Ceplerim küçüktü,
Ellerinbahçeli evlere çıkan
yolların hanası
Öylegeldin
Zaman hiçti, vakit hep

Durmadan içine katlanan bir
kumaşkırınlığından benimki
Gözlerime sürüklüdü saçları
dökmüş bir ihtiyann kuru elleri

Beni kim, kimse nasıl

Beni kim, kimseneden sevsindi

Sen geldin
Zaman hiçti, vakit hep

Gülümsе
Zaman hiç tükenemezken
Vakit hep gececek

Bir Sezgin Kaymaz Röportajı!

NAZLI BERİVANAK

"Annem, hiçbir zaman oyuncak alacak parası olmadığından güvercindi, horozdu, kediydi, köpekti, ne bulursa getirdi eve.

Sezgin Kaymaz ile biraz yeraltıdan, biraz Son Şur'a'dan

Sezgin Kaymaz ile son kitabı Son Şur'a'yi konuşalım dedik, ama konu hemşecik herkesin girmediği sokaklara doğru aktı. Laflı uzağmadan paylaşıyoruz bu keyifli sohbeti.

Buncaklığa,buncakitap.Nasıl, nerede, ne kadar zamanda biriktibü hikâyeler?

Geçeyelin birkti. Yazının başına oturdum her gece, annesi komşuya gitmiş, o da hazırladet bağına kalmışken aynanın karşısında saçmalayan bir çocuk gibi oluyorum. Olduğuuna, bittiğine, nerden gelip nereye gittiğine bakmadan, tam gaz, ne olursa, ne gelirse yazıyorum gitsin. Gün ağardığında bir şeyler yükselmış oluyor kenara. O birikenleri okumak hoşuma gidiyorsa, "ben olsam okurum" diyeysam yazmaya devam ediyorum, gitmiyorsa alayı çöpe. O gece başka bir macera başlıyor o zaman.

Zaman değişiyor; haller,tavrılar, ilişkiler değişiyor.

Değişen raconunausal deşerlendiriyorsunuz? Deccalgibi babalar kalmadı artık.

Kalmaz, çünkü biz kalmadık; başkalaştık, çeşit bir şey olduk. Daha çok menfaatçi, daha az empati, daha çok sırısız, daha az içten, daha çok numaracı, daha az kendimiz bugündür. Bir böyleyken babalar nasıl söyleolsun? Onları da böyle oluyor; bizim gibi oluyor, racon macon dinlemiyorlar. İnci Baba'yla yapılan bir mülâkati okumuştum seneler önce. "Yelek yiğitlikler kalmadı, bitti" diyordu. "Pusu geldi, bir kişiye karşı başlığı geldi, geçtiğitti racon. Bitti."

Mekânbilgisininenásılıhipsınız? Barlar,pavyonlar, hastaneler... Çok mu takıldınız erken yaşılarınızda eğlence älemine?

Ankara genelevinde çalıştım uzunca bir süre; fahişe, travesti, gey kardeşlerim oradan oldu, konsomatis komşularım, arkadaşlarım da oturduğumuz evlerden. Ne evimizi sakladık onlardan, ne yemeğimizi, ne içimizi dışımızı. Hayatında bir kere bir

pavyonun kapısından girdim, o da konsomatis şarkıcı arkadaşlarından birinin zoraki davetiyle. Ve yanımda Hülya'yla. Hatta pavyonun patronundan "Insanburayakansını getir mi oğlum, naapiyon sen?" diye azarıştırmış. Peki nereden biliyorum o älemi... Bilirim ben. O felegin çemberinden geçmiş nice güzel insan tanıdım. Yazmadım, kaydetmedim onların dertleşiklerini ama içinde bir yerlerde kaldı demek. Yoksa navigasyonum berbat, dolayısıyla mekân bilgim berbat kere berbatır. Gezilp gördüğüm, gidip baktığım bir yerden çok az şey aklıma kalır. Ama ne zaman ki yazının başına oturdum, aal! Dökülmüş geliyor ne gezdim ne gördümse. Enteresan bir durum. Mekân bilgim bu şekilde, tipki hayat bilgimi gibi

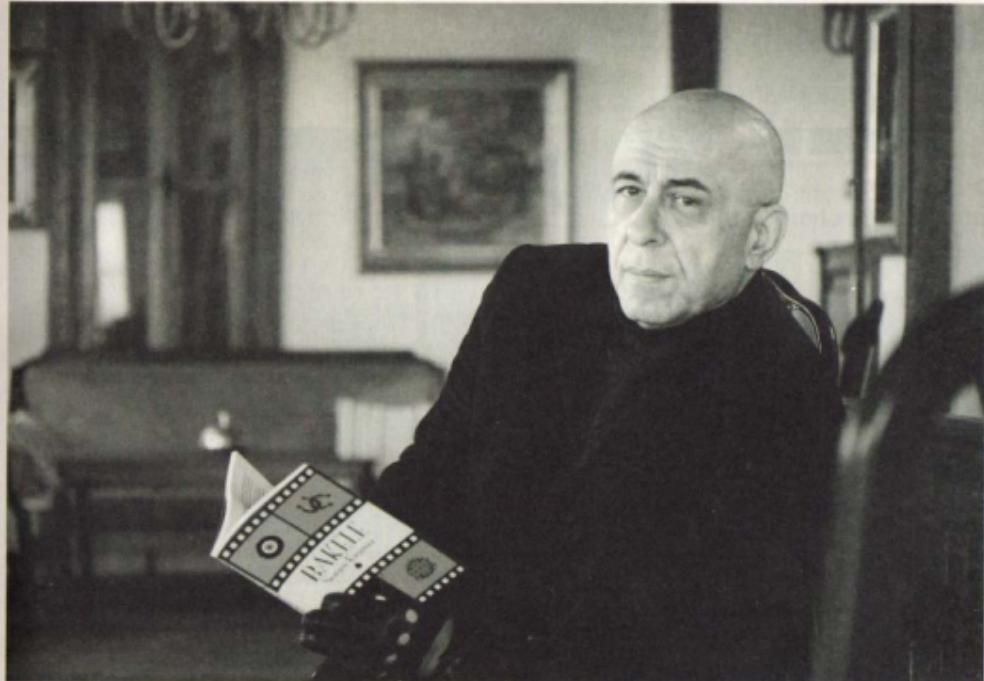
Annem sağlığıydı. Hastanelerde büyütüm denebilir, ama "Hadi anlat!" de, bir şey gelmez aklıma. Yaşadıklarının acı tarafları silinir gider öncük benden, bende kötülüklük kalmaz. Bir sene sonra hatırlayacak olursam da "Ne salakmışım" der o acıyan yerlerime gülerim. Ama başkalannın yaşadığı acılar mı gibi çakılırlıca; acır durur.

Bu köpeksevgisinin temeli nedir; Lucky, Çetogerek kahramanları mı?

Köpek sevgisi değil de hayvan sevgisi diyalim bence. Sebebi Sabıstır: Annem. Hiçbir zaman oyuncak alacak parası olmadığından güvercindi, horozdu, kediydi, köpekti, ne bulursa getirdi eve. Orırlarla oynar, arkadaş olur, dillerini öğrenirdim. Bir çift yabavantşanımız bilevardıdışınınebiliriyormusun, eşek kalarlardı; evdeki kediyi köpeği döver, kapılan, sedirin ayaklarını, mutfakta tel dolabın tahtalarını kemirlerdi. Sevdik İşte. Lucky ve Çeto konusundaki hakikate gelince... İkisi de gerectir. Dinlerseniz, köpekler konuşur asında. Yalan söyleyen ben değilim, duymayanlar sağır.

Sıradan var? Bakele gibi bir öykü derlemesi daha bekleyebilir miyiz yakın zamanda?

Şu anda iki roman birden yazıyorum. Biri feci bir köpeküzerine, diğeri ise beni "fantastik yazar" kaderiyle mühürleyenlere bile feleğini şartıracak, "Çok az mühürlemiş" dedirecek kadar fantastik. Hikâyeler ayrı bir bahis, estikçe yazılıyor, ütlenip kaldırılıyor, bir kenarda bırakıyor usul usul. Önce şu mendebur köpeğin kitabı mı gelir, yoksa Bakele gibi bir hikâye kitabı mı, bilmiyorum onun orası; şu gelir bu gelir diyemiyorum. Hangisi önce tamamlanırsa o gelir. Buna da ben karar vermiyorum, bittiğizaman bitiyor.

Ankara edebiyatı deyince neye karşılık geliyor?
Ankara'dan yükselen seslerinden bu kadar kuvvetlisişon
dönemde?

Ankara edebiyatından kasit, içinde Ankara geçen veya Ankara'nın içinde geçen edebiyat olsa gerek. Zaman içinde, İstanbul'u adamın gözüne gözüne sokan, "Al sana İstanbul! Al ullan, daha çok al, bunu da al!" diye tutturun bir acayıptır peydah oldu malum. O söyle olunca da birkaç ıstisnada, içindelstanbul geçmeyen hikâyeler ve romanlar büktüboynuña kaldi. İstanbul yazmıyor, Emircan'dan, Çamlıca'dan, Boğaz'dan, Haliç'ten dem vurmuyorsan mutlaka koy yazmamışın, sığırların tezeklerin arasında gözünün çapagina konan sinekleri kovalaya kovalaya gezip yabarla kafayı bozmamışın gibi bir bekleni oluşturdu. Niye? İstanbul güzelse Ankara da güzel

İstanbul şehre Ankara da şehir. Şart midirdağ bayır, şart mıdır şalvar potur? Nedir yanı? İstanbul yazmıyoruz diye şehir yazmayalım mı başka; ahıra mı tklip kalalım? Eskişehir ne kadar güzel bir şehir. Nerde roman? Hikâyeleri nerde? Ankara'dan yükselen kuvvetli seslere bakınca şu geliyor aklıma;

demek ki tek benim değil, başka birilerinin de şurasına geldi artık.

Translar, geyler, kendine aşık kadınlar, bir türlü aşkı bulamayanlar. Karakterlerinizi yaratırken sınırınız yok gibi görünüyor. Bu kadar da fazlaoldu dediğiniz bir karakteriniz oldu mu hiç?

Yazarken uzun yol şoförü gibiyim. Uzun yol şoförü ama kamyon şoförü; menzil değil, yürüyüş önemli. Yanında benden başka kimseyok. Yolu da boş bulmuşum, ne nereye gittiğime bakıyorum ne nasıl gittigime. Gidiyor muyum, gidiyorum. Bu yüzden, bu kadar da fazla dediğim bir karakter olmadı hiç, ama az bile yazmışım dediğim oldu

Sezgin Kaymaz'ı kimler okumalı, hangi kitabından başlamalı?

Evde kendi başına kaldığı zaman aynanın karşısında saçmalayan kim varsa okumalı. Yani herkes. Ben olsam bütün kitapları okurum, hepsinden birden başlanırmı.

Katil Ülkeli

ŞEYDA ÜZER

Roman Trystram

birşey olsun istedim
sudayesen bir şeyler gibi
yaprak aksın
yüzsusunağına
ölüm aldattı uykuda
duvarları kağıdındansoyulana
taççıp dökülenben olmayıaymistedim

bilin ki
size ve ifşasına asaletin
bugün muhtarlığını bilmeyen epeyyilanmış
tutupahşabı çökmese desesi pul atanvirtüzlerdençalarak
bitenle başlayan ince bileklerinde
şimdi karşılangeçene benzeterek
birzaman uzaktan yürüyene
katladığı çamaklılarından inci boncuk allayarak
esen bütünü ilk, geçenyzadabıraktığınızıkaygilannızı
eski eşyalarınızdan bilsin istedim

Lord'um, ben bir soprano değilim
amaterzisiyimonor
kahverengidiz kapaklınlıa
kahverengi eteklerinizin boyunualan
şairolsaydım belki kirlara konusurdum bunları
sizeçocukluk fotoğraflarını gösterirdim
dumanlı odalarda hayikeder işidiğini

anneileanlaştığımız biröğlen mezarıklaryanımızdaydı
siz, yürümeye yeni başlamışınız
ben, iri dökümlü papatyalar istedim öldüğümde
o ise kutsal darbeye mermere tozlan..
kollayacak kadife çiçekleri...

uyurkenönülliği üzerinde unutan kimyasalcılar
onlarınbildiğişeyinhiçbiriolan ustabaşları
ustaklıla aldiğiniz başım
hiç görmedi sizi
zaten kadife çiçeğini de

seda olsaydım istedim
denizi kurulaktansonra
karnını islatan irfan kayrı
badananının kalması taşınırken
saatin duracağı tutmuştu
arkasında avuntu öpnerlerden

birşeyolsun istedim
o kadar ki
külağımaadımlaokunian yataklann ensesi
siz şavkını ilanettiğiniz gibi
sehanızın üzeri gibi
isırıganotlannızın
ülkeli ya da katil, ne diye dokunmadığımız kökleri

Katil

MERVEÖZDOLAP

Bir damlayıyanagında eritip buharlaştırdı yine hayat.
Hatırlattı gidişi, her zaman hatırlatır;
Nefes almanın anlamsızlığı tasmayı takar boynuna,
koşturur.
İronik değil mi, dahazlı nefesalırsın.
Bir duvara çarparhayat, her gün milyonlar camızın alınını
yarar.
Bir kurşun girer kalbe, orda atar.
Kan yavaşalar, kandurur, kalp küskün sessiz.
İçinde yaşattıkları dışarıdan bakar soğuk bedene, onlar
da biraz küskün.
Ne için yerediştü, ne için savaştı ruh ve ne buldu
sonunda dünya,
Toprağına karışacak yeni bir bedenden başka?
Toprak bu, aç kendinden varolmuşsolana
Ve doymuyor insanlar birbirini toprak altına sokmaya.

Kendime Ait Bir Oda

ESRAPULAK

- Ne vakit yere sıkı bastım, o vakit yerden yükseldim. Hayal ettiklerimi gerçekleştirebilmek için ihtiyacım olan tek şey, kendime ait bir odaydı, kalbim'dı.
- Sen 'ben'de, ben 'sen'de yok olduğunda gölgeler de kaybolacak.
- Söylenecek çok şey olduğunda, sözcükleri dirlendirmeli biraz.
- Savaşamayacağımız iki güç var; biri doğa ana biri aşk. Ha; bir de cehalet.
- Yaralysan, kimsenin seni tanımadığı yerlerde dolaş.
- En çok ve en uzun neye inandın?
- Korkma; merak et!
- Sen de az konuş, çok sev... Olmaz mı?
- Yollar seni sana getirir mi?
- Artık ışığa ihtiyacımı yoktu, kalbim ile görüyordum.
- Şöylediyordu; "Ben eminim, sen de emin ol!"
- İmtihanın aşk'tan olsun.
- Yüreğim havalandığında titremesine şükredirim. O titremedir beni canlı kılan.
- Çaldığın tüm kapılar sonuna kadar açılsayıdı nasıl öğrenecektin?
- İzlediğim bir tek yol var; kalpten kalbe gider o...

Hayır, Ben Mizantropum

ÖZLEM GEDİZLİOĞLU

Ben (bundan kesinlikle emin olamasam da) daha önceden izlediğim cinayetimin üzerine iki kadeh –meyvemi aromasıyla dolgun bir hazır damacıma akitan– Şiraz üzümlerinden yapılmış şarabımı içtim; yılların beri tekrar eden ölüm anılarını bekleyen yaşamsal bir sıvı gibi..

Şimdi birazdüşünunce hatırlar gibi oldum;

Bir cennet anıydı, aynıydı. Peyami Safa'nın bir romanında işaret ettiği gibi, "ölüm ve günde sabit bir gözle bakılacak". O her zamanı ben ve benden daha fazla; havası ağırlaşmış, penceleri sıkıca kapanmış, duman grişi taşları örülmüş duvarları olan, girişи basık bir odada beş-altı kişiydi. Altıncıdan pek emin değilim, ama lycice çürümeye yüz tutmuş, ayakları paslırmış, sırtılı olsayan boz rengi bir sandalyede bir ara bana kayıtsızca sırtına behse bile girebilirim –evet, o fenvalbeşer, ne idüğü belirsiz odada altı kişiydi diyalim. Altı onumarın bu cebri tutumunu görmezden geldim, çünkü onu anlamaktan acıdım ve sevgili-m inan bana o an fazlasıyla suçumtu taşırmışım üzünlərimden. Hissizliğimi böyle açıklayıbildim kendime. Üzerime istiflenmiş, kokusmaya başlamış cesetlerin yüküyle engellenmemiştim; üstelik hayatmda ilk kez gördüğüm, konserve gibi, izbe, unutulmuş bir odadaydım. Yabancılardan üç erkek, kişi kadını; en azından yattığım yerden gördüğüm buydu. Sadece kadınları ikisi fazla samimiyydi, ara sıra karşılıklı birbirlerinin memelerini okşamaları beni de yattığım yerden tahrik etmiyor değildi. Zavalı ben. Bir tek bendum teslim alıp hareketsizle mahküm edilen; ellerinde, kollarında, bedeninin her boğumunda bir bukağı taşıyan...

Sedyeye yatarılmış kavruk bedenimin her noktası –ne sakallarım ne vücutumun herhangi bir yeri traş edilmemişti– en yüksek gerilimi elektrik dalgalarını tadarken hâyasızca bir tattımsızlığı kapılıp akıma hâkim olamıyorum. Ses çekaramasam da fısıldamaların netlikle duyabildiğim, tepemde hâla tanrımeye çalıştığım yabancılann suretleri; o işkenice odasının hysterik ampullü lambaları –hepsiştirem premler gibi üzerinde yattığım yerden abanıyordu– koyu kırmızı bir ışık saçarken odaya, felçli bir ihtiyarın kırıltısızlığını hissetmemre rağmen kızığın bir boğayışmasına sonuna kadar hak ederek titremeyi başarıyordum. Hatta rodeo yapan bir kovboyun, altından dalgaladıgaya yayılan ani zelzeleleri kontrol etmeye çabaladığı ölçüde kan ter içinde şurumu ehlileştirmeye, teskin etmeye zorluyordum kendimi.

Altıncı (erkek) kişi sinsi gülmemesini sürdürerek kocaman elleriyle omuz başlarına olancagucüyle ağırlığını verdi ve onu

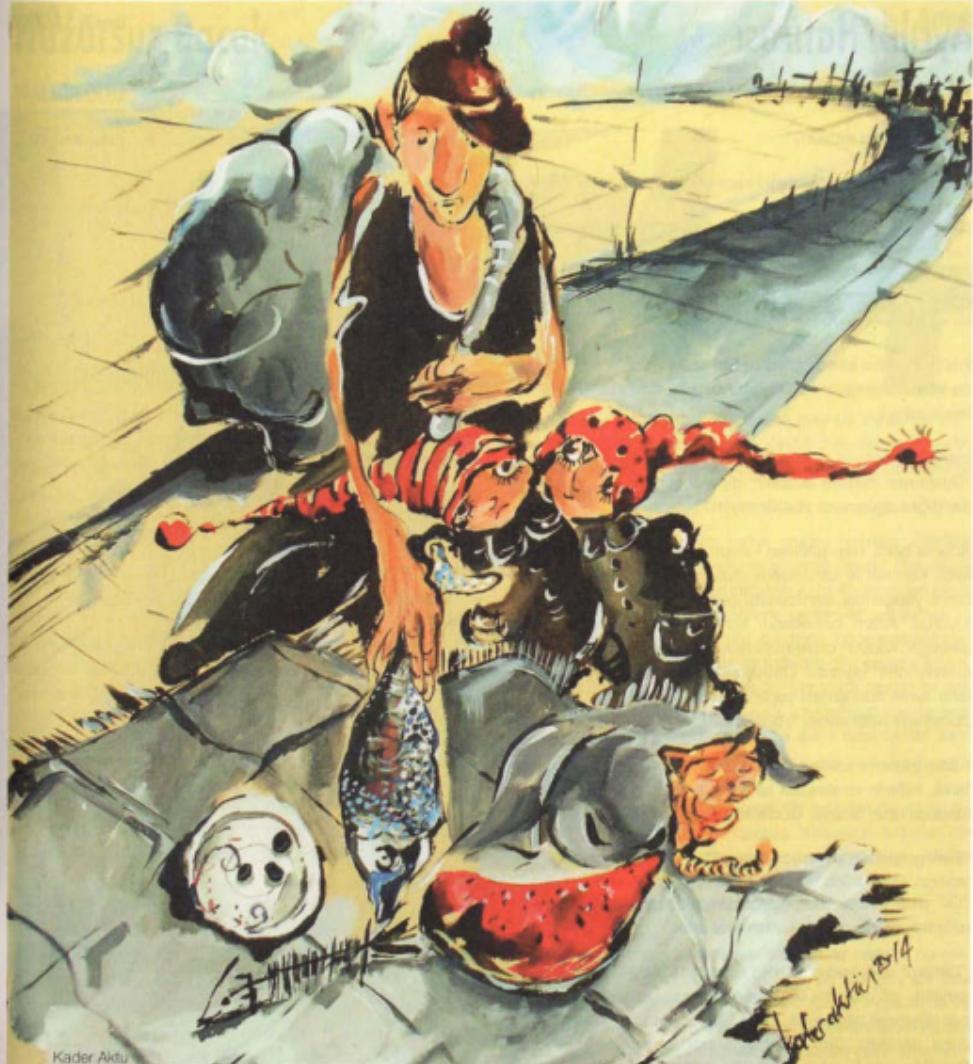
duyabilmem için diğerlerine eliyle sessiz olmalarını işaret etti. Hâlâ hayal meyali hatırladığım bu sahnenin sesli kışımından sadece "ya sen ya da biz" sözleri belleğimde yer etmiş; tuhafta bu aranın büyük bir hızla hatırlıyorum. Sanki ölüm orgazminin ardından göğe yükselsiñken etrafına ışık saçan hafiflemiş ruhlar gibi. Sanki bu birleşmenin tadını sadece ben almamışım gibi

Aslında herhangi karanlık bir cemaatin ayinine, ne bileyim ibadetine falan benzemiyordu yahut hedonist bir topluluğun seks partisi sayılmadı. Neticede nitelikli bir rahatlama yaşadığım sugötürmez bir gerçekti, ancak bol kan ve şiddet içeren iskencelere maruz kalmıştım, –hem de nasıl (!)– görmen lazımdı sevgili-m.

Benliğimin baria açtığı bu orantısız savaş, bağısıklık / savunma sisteminimi etkisi hâle getirmiş olsa da gözden gizli yürüttüğüm (belki de onun beni yürüttüğü) bir alt benliğim vardı ki şöyle demişti kulağıma (epik bir tınıyla): "Sevgili-m! Ben bütün zamanlara ait ve bütün zamanlardan hükümsüz, şurunun tınselliğine görüp hissedebileceğin, aldatıcı, sayısal tahmin edilemez, tutarsız bedenlerden ibaretim. Senin görevbiliğinse sadece o sevimsiz odanın içinde birlikte hapsoldukları ve onlar inan bana sadece vakıt kaybydı. Bu yüzden kanının son damlasına kadar mücadele verebilden, bu yüzden odanın infilak etmesiyle işlediğin cinayetlerin seyri hak ettin."

Rahatlamalı mıymı? Ah evet mağlubiyet benim değildi ama altıncının da değildi. Hele hele can çekışmelerimiz ortak olduğunu iliklerime kadar duyumsadığım diğer oda arkadaşlarını da galibiyeti almadığını ben daha sana işaret etmeden anlamış olmalısın. Baş dönmelerim, titremelerim ve düzensizce soluk alıp vermekten yitirdiğim oksijenin üzerimdeki tesiri hepimizi bayın düşürmüştü. Ara ara ayık kalmaya çabalarken diğerlerinin gözlerinin önünde pekmez gibi akişkan bir halde heba olduğunu görevbiliyordum. Sanırım bunu verdiği cesaret ve kuvvetle gevişen bağlamı (ki yağlı urgandan yapılmış iperlerle düşümlenmişti ellerim ayaklanır) çözüverdim, hızla doğrudulup yattığım yerden. İşte o vakıt oldu her şeybirdenbire

Boğuşmalar, çırpmalar, inlemeler, yalvarmalar, gözlerden boşalan yaşılar, böbreklerden, bağırsaklılarından, ağızdan, burundan fışkıran ve zemineeleem elem yapıylarak karışan kanlar surreal bir tablokadarcan alıcıydı

Kader Aktu

Ah, katman katman üzerinden soyunduğum ketenden, keçeden, ipeki, kafideken, tülden, her türlü ipten, ilmekten dokunarak örülmüş kumasları, örtülerim, kadınlanm, erkeklerim, çocukların, bebeklerim...

Ruhum yenic; ruhum seçim hakkı verilmemiş yeni doğan bir bebeğin sınırlarıyle sınırlı refleksleri kadar aciz ve kimsesiz

kaldı. Sonradan öğrenilemez dedim, oysaçık sonralan öğrendim. Anladım seninle beraber: "Doğanın evlatlanın bir defaya mahsussunduğu tansıydı bu banavesana bahşedilen."

Ve ben bir kez daha üzerine iki kadeh, bu defa merlot şarabından içebildim, az pişmiş kırmızı et eşliğinde.

Ayrılık Hatırası

FYEZAALTUN

"Beni sevmiyor musun?"

"Hayır" dedi adam. Gözlerini kaçırıyordu.

"Doğu mu söyleyorsun?" dedi kadın. Inanmıyordu. Sanki inanmak yeteneğini kaybetmişti.

Aslında inanmak istemiyor değildi. Hem de çığırınca inanmak, bu işi bitirmek istiyordu.

İnanmak kabul etmek miydi, o fikri savunmak mı, yoksa sadece sorgulamamak mı bilmiyordu ama herhangi birini kabul etmeye razıydı.

İnanmayı deniyor, nedense hisleri bu sözleri reddediyordu. "Duymuyor muyum acaba?" diyeduşündü. "Bu yüzden ne derdiğini algılamıyor olabilmiryim?"

Adama baktı. Hep gittikleri kafede, hep bulundukları köşelerdeydi. Karşılıklı iki sandalyede oturuyorlardı. Kadın dizlerini birbirine yapıştırıp, kamburunu çıkarmış, ellerini kucağında tutuyordu. Adam bacaklarını açmış, kadın kendisine doğru çekmişti. Kadının dizlerini sıkıyor, okşuyordu. Ve kadına "Seni sevmiyorum" diyordu. Oturuş şekillerine dışandan bakan onların aynılık konuşması yaptığına kestiremeye bilirdi. Daha çok, öpüşmeye hazırlanıyor gibiydiler.

Kadın gözlerini kaldırıldı yerden. Derin bir nefes aldı. Yukarıya baktı, kafenin etrafındaki binalara, kafenin en alt katında bulunduğuuzun binaya. Gözlerini nadamaçevirdi.

"Beni gerçekten sevmiyor musun?"

"Ol" dedi adam, "Kaç kez söyleyeceğim! Kaç kez? Neden anlamak istemiyorsun. Lütfen anla artık."

"Tamam" dedi kadın. Gözleri dolmuştu. Sanki altındaki zemin yanmış, gri dumanlı bir boşluk belirmiş, sandalyesiyle beraber düşmeye başlamıştı. Elleri hâlâ dizlerindeydi. Avuçları yüzüne döndüktü. Sırtı kambur, suratı ifadesizdi. Düşüyordu. Sandalyesiyle beraber sabit bir şekilde düşüyor ve tutunacak

hiçbir yer bulamıyordu. Aslındatutunmak için çabalamıyordu. Dizerine bakıyordu.

Ayağa kalktı. "Ben bir yüzümü yıkayım" dedi. Adam kadına bakmadan masadaki çay kaşığıyla oynuyordu. "Tamam" dercesine kafasını salladı.

Kadın kafenin kapısının hemen yanındaki apartman girişine yürüdü. Asansörde bindi, 13'e bastı.

"Sevmiyor" dedi. "Sevmiyor"

Son katta indi. Yukarı çıkan dar merdiveni gördü. Sıvalı halıyla bırakılmış inşaatnakilerle benzeyen daracık bir merdivendi. Merdivenlenin tepesinde koyu yeşil, demir bir kapı vardı. Sürüşünü çekti. Renksiz geniş bir terasa açıldı kapı.

Kadın kapıdan çıktı, tereeddüsüz yürüdü terasın bir ucuna.

Aşağı baktı. Kafenin masaları küçükük kalmıştı. Adamı gördü. Masaya eğilmiş, kayısızca telefonuyla oynuyordu.

"Beni sevmiyorum" dedi. Kadın göğsünde baktığından kanlı bir boşluk görüyordu. Bir av hayvanı gibi vurulmuştu. Kurşunun girdiği yerde bir oyuk vardı. Bu yüzden mi nefesi daralıyordu bilimedi.

Daha fazla düşünmeden.

Kendisini aşağı bıraktı. Rüzgâr esiyordu. Biraz soğuk diye düşündü. Masalar büyümeye başlamıştı. Adama yaklaşıyordu gitgide. Tam yanına, büyük bir gürültüyle adaman ayağının dibine düştü.

Adama yaklaşıyordu, bu ona hiç unutamayacağı bir hediye olacaktı, adama yaklaşıyordu, ne de yakışıklıdı! Yere çarplığında düşündüğü son şeydi.

Huzursuz Bacak

YASEMİN OLUR

Yasemin Olur

Uykusunda sağbacagından küçük bir yılanı cimbızlaçekipal-maya çalıştığını gördü. İlk denemesinde tutmayı başardı ama yılan o kadar hareketliydi ki tekrar bacağın içine kaçtı. Etlerini sıkıp onu dışarı itmeye denedi. Tam yılanın başına dışarı çıkarmayı başardığı anda kapı çaldı. Gelen bir yabancı. Yanlış adres. Tekrar gitti yattı ama olmadı, uyuyamadı. Kalktı çay koydu. Çayın demlenmesini beklerken salondaki balkonun kapısını açtı. Geçtiğinden kapının en yakındaki koltuğa. Boşbos haliye baktı. "Halde ne çokçık deseni var" diye düşündü Aklına balkondaki fesleğenleri geldi. Çay olana kadarcıkeleresu vermemeyeyeldi. Üşendi. "Bok için" di çiçekler. Baktı halya. Halde kıvrık üç kıl gözüneçarptı. Çiçek bozuntulanın arasında... Biraz daha bakınca onlarcasını görebilirdi ama uğraşmadı. Su kaynadi. Tıkkı gitti demledi çay. Sonra yine koltuğa. Neden hâlâ televizyonu açmadığını düşünüp afalladı Kumandaya bakındı. "Piç kurular nereye sokmuş ki bunu..." diye arandı. Çocukları onun zihinde birer piç kurusuydu, pratiğe hayatının anlamı... "Onlar için yaşıyorum" diyordu içinde piç kurularına söyleverken... Kumandayı kırının altından çıkardı. Bazen aradığı bir şey için çok uzaklara bakınmanın gereksizliğini anladı. Genelde o çok aradığın şey en yakından, kiçindan çıkarılabilir sonucuna vardı. Aştal değildi. Liseden sonra okusa bankacı bile olabilirdi. Çay olana kadar televizyon izledi. En sevdigi program besidekika sonra başlayacaktı. Tam o sırada çocuklardan ufak olanı uyardı, geldi yanına. Onun sesine büyük olan da kalktı. Bol sütlü, keçi peyniri, organik domatesli ve gezen tavukları yumurtladığı yumurtalarдан yapılan omletli kahvaltlarını ettiler. Baba hâlâ uykudaydı. Kahvaltıyı toplarken yatak odasından bir neşe hortladı. Kadın merakla odanın kapısına vardi, Adam telefonda konuşup gülüyorken birden kapayı açtı. Karşısında kansını görünce adamın neşesi yüzünden çıktı. Dökülenleri çocuklartopladı

Bu sefer bol hayvanlı, sucuklu, salamlı, pastırmalı bir kahvaltı sofrasıydı. Kadın sofrada otururken, eczaneye gidip "Bana

elli gram siyanür verin, desem acaba öyle bir imkân var mı?" diye sorduğu dıpsız dışincelere daldı? "Verirler miydi yanı? Ne kadan yeterdi lekesiz bir temizlik için..." Derinlemesine bir temizlik istiyordu evinde

Bir anda hafta sonlarından nefret ettiğini hatırladı. Özellikle pazarlardan. "Kahvaltin intharla bir ilgisi olmalı" diye düşündü pazarlar. Diğer günler çocukların kahvaltı etmeden okula giderlerdi. Sabahın o erken saatinde canları bir şey yemek istemez, kocası erken uyamayı bir türlü başaremediğinden son anda işe yetişmeye çalışır ve kahvaltı gibi şeylerle ilgilenmezdi. Pazartesi mutluluğu diye bir şey vardı hayatında aniden "Çay koy!" sesiyle irkildi. Çaydanlığın başına geçti... "Karancılı çay güzeli de siyanür çaya nasıl bir tat veridi?"

Sonra içерiden çocukçılıklılandı. Bir hältolduğu yoktu. Sıradan bir T-rex paylaşmama kavgası. Kocasının bakışları izin verdi ve çocukların yanına gitti. Hiç kızmadığı halde kususının de yüzüne bir tokat geçirdi. Birertokat daha vursazevkten kendini alamayacakmış gibi hissediyordu.

Gerektiğinde durmayı başarabilecek bir iradeyle hareket etmesini iyi öğrenmişti. Masadan kısa bir anlığına da olsa kalkmasına ve "hayatının anlamı" olan "sevgili evlatları"na birer tokat atmamasına sebep olan T-rex'in gözlerine baktı ve ona sadece kususının anlayabileceğii dilde bir selam çaktı. Onu, evin diğer kutsallarını koyduğu yüksek yerlerden birine kaldırıldı ve mutfağa dönerken yine sadece zevk için çok sevgili çocukların ağız dolusu bağırdı.

Mutfağa dönüp masaya oturunca bacagında tuhaf bir kırıdanma başladı. Sanki sağ bacagının içinde bir yılan dolanıyordu...

Camdan Kalp

CANSU TOK

"İnsan bu, göçendir. Bilmez tek yuvasının kaburgasının içindeki çeperde saklı durduğunu. Unutur bunu da, hayat ona her seferinde aşkıla yeniden hatırlatır."

Yıllar yıllar önceydi... Cihanın gözbebeği İstanbul'un çocuklarıydı biz. Dönem Tanzimat, zaman Osmanlı. Aşk ama yine her yerdeki gibi aynı. Küçük bir cam atölyesi ve ustası ben. Yüreğimdeki acının adı, aşk! Beni ona bağlayan neydi bilmiyorum? Öyle garip ki; boyu posu,ince beli değildi beni ona vurduran, beni bana kırkıran bu sevdanın adı. Onu düşündürdiğim tek saniye zulümü bana. Onunla olmam imkânsızdı, onunla olmamak da ihtimal dışı... Olasılıksız bir aştı bu. O sarayın gözde çiceği, bense küçük cam atölyesinin ustası. Masalımdı o benim, yaşamam gereken hikâyemdi. Kaderle ilgili ne düşünürsünüz bilmem ama, bana göre tesadüf diye bir şey yoktur! Eğer biri bir yerde karşınıza çıkyorsa ve çıkışma ihtimali size göre yoksa, bu kader değil de nedir? O benim yazmıştım yazdım... Alnimin yazısıydı. Biliyordum onu sevmek, boynumun borcuydu!

Onu gördüğüm o ilk an, nasıl unutulur o an? Padişahı fermaıyla bütün cam ustaları sarayda toplamıştık. Padişah emrinin aşıklarken gördüm gözlerini... Kısa, kısacık bir anlıma gözümlü yerde duran halдан alıp, işığa hasret kalan pervane misali çevirmiştim pencereye. Sarayincımdan parlayan bir güneşti sanki! Oylelegizeli ki, tarifi imkânsız... Gözleri zindanım oldu, beni oraya mührürledi. Ona yaklaşmanın tek bir yolu vardı, padişahın fermanı! Uzak uzak yerlerden, Japonya denilen bir ülkeden gelmişti bize çay. Sevmiş, benimsememişti. Sanki yılardır aradığımız tattı bu. Öyle sıcaktı ki, sanki biz gibi, Türk gibi... 'Demlenmek' tabiri artık iki şeyifadeedi. Bir raki, bir içeriçay. Uzun lafagerekyok! Padişahın fermanı demetişti. Ferman: Çay içmek için bir bardak! Bunu yapan ustası, antk sarayın bütün cam işlerinden sorumlu olacaktı, yan saray mensubu! Ona ulaşmanın tek yolu yuva... O, pencereden görülen bahçede kendisine tutulmuş Mecnun'dan habersiz, bense gönüldeki Leyla'hın peşinde çaresiz...

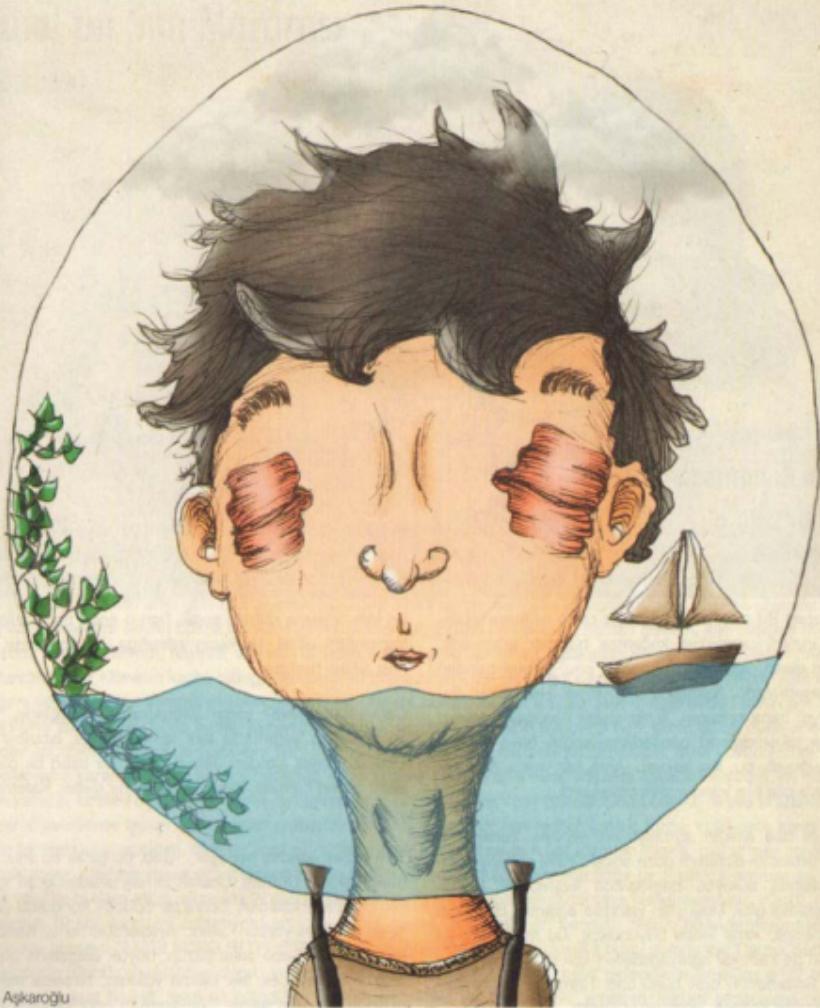
Saraydan çıkışına demlemek lazımdı. O ince beli bir saniyelijine bile olsa akıldan çıkarmak lazımdı. Ey koca Yeditepe!

İstanbul, Fatih bana bu aşıki ver diye mi fethettiymişti seni? Dostlarla demlendikten sonra nara ata ata döndüm eve. Sokaklar, İstanbul duysun istiyordum içimdeki yangını. Duysun da çare olsun bana!

Günler geceleratolyede geçmişisorrta. Öyle bir bardak olmalydı ki, beni ona yaklaştırmalı. Öyle bir bardak olmalydı ki, görenler hemen ona olan aşkımlı anıtlamalı... Kalp şeklinde bardaklar mı yapmadım, neler neler denedim bir bilseniz, rezil olma pahasına. Yaptığım hiçbir şey içime sınırmıyor. Bir gün gözümü kapattım. Karşımıda! Yakan bakışları ve ince beli! Tam karşımıda, uzansam tutacağım sanki ama elimi atmamla rüyadan uyınmam bir oldu. Hayal bile yetemişti beni benden almayı... İşimin başına geçtim. Adeta ona nefesim deşsin diye üfledim camı. İnceilttim belini bardağın, koymadım kulp falan. Elini hafiften yakınsa istedim bardağın dokunmasını, benim yüreğiminyandığı gibi, oriaşkım gibi... Ince belinden sonra altını biraz geniş tuttum, böylece çay daha zor soğuyacaktı. Kalbimin sıcaklığına ithafendi bu.

Yapmıştım. Onun gibi idi, aşkım gibi idi... İçine demlediğim çayı koyduğumda, o ilk yudum, çaya vrouluşum. Sanki ben çay, o incebelliçay bardağı. Kavuşmuş, karışmıştık işte nefesimi üflediğim camdan bir hayalin içinde...

Bardakların teslim günü geldiğinde, içimde onu görecek olmanın inanılmaz heyecıyla gittim saraya. Padişaha bütün ustaların yaptığı bardaklarla çaysunuldu. Başımızonümüzde, gözlerimiz yerdeki el emeği göz nuru, kırmızı üstünde dalar yer al Lâdîk halişinda. Padişah baktı bardaklara onu bile bilmeyen bir halde. Gönlümüzdeki tek dua günlerdir uğraştığımız bardağımızın beğenilmesi, bu umutla beklediköylece, kum tanelerinin saatde nasıl aktığından bhaber. Sonra bir ses duyuldu, davudi. İsmim o davudi sesin sahibi dedaklarını arasından çırıp çarptı mermer duvarlara. Benim bardağım olmuştu padişahın dilediği. İçinde 'aşk' olduğunu görmüştü belki de, kimbilir. Heyecanla korku midemin içindeki yumrukta kurtulunca derin bir nefes aldırm. İşte o an, sankihayata yeniden başlıyormuş gibi alındım o nefeste bir kez daha düştü aklıma padişahın gözler güzeli kızı, sonra da ömrüm boyunca aklımdan çıkmak nedir bilmeli. Saray yuvam olmuştu o günden itibaren. İnsan bu, göçendi. Bilmez tek yuvasının kaburgasının içindeki çeperde saklı durduğunu. Unutur bunu da, hayat onaher seferinde aşkılayanın hatırlatır. Asılıyuvanın farkında, dünyada saraç dayadıım artık. Sarayın cam ustaşı olmuşum. Bundan böyle bütün Osmanlı tebaasında benim bardağımdan içilecekti çaylar... Saraya olmanın verdiği

Atlay Aşkaroğlu

umutla, oraya geldiğim ilk gün gördüğüm can sultanyla halyallere dalmıştım. Bir daha onu yıllarca hiç görmemiş oysa. Her üflediğim yeni bardakta onun dudaklarına degeceğini düşündüm nefesimin, arada camın aracı olsa da...

Zaman öyle bir aktı ki, küçük çocukların arkasından koştu yakalanz ırmuduyla; geri döriüp aynaya baktıklarında gördükleri ak düşmüş saçlar oldu. Akıp giden zamanda saraya girişim, yüreğimin kirilişi olacakmış meğer. Başta da dedim ya kader diye, boş da deilmiş bir cama benzetmem yüreğimi... Beriim

ince bellimi yıllar sonra bir kez daha gördüm. Onca yıl her nefesimin değiştiği cam bardağında onun hayatıyle yaşayıp durmuştum. Bir gün, saraya girişimi duyuran davudi sesin sahibi dudaklardan bir ferman daha döküldü. "Cihan padişahımızın güzeller kızıyla sadrazamızın oğlu" diye başlıyordu. Her cümlein olduğu gibi bu cümlein de bir başıvardı, sonuna geldiğinde ise, elimdeki çay bardakları gerçekime karşı koyamadı! Yürek de bardaklar gibi camdanı artık...

Gözlerini Kapatırsan Hissedebilirsin... ATILAY AŞKAROĞLU

Filiz İrem

"Gözlerini kapat! Bu şarkıyı ancak böyle daha iyi hissedebilirsin" dedi. Gözleri kapalıken kaçamak bakışlar attım ona. Tüyüleri diken diken olmuştu. Kiskandım onu. Şarkıyı benden daha çok hissediyordu. Aslında hep böyleydi. Her zaman daha çok hislediydi bana nazarın. İlkinci şىşeyi neredeyse yanlaştıktı. Yastık sıkıştırıldığımız pencereden soğuk hava geliyordu. Kar soğluğu bu, kar kokusu. Ama kar yoktu. Son zamanlarda hava bilebizi kandırılmaya çalışıyordu.

En sevdığı iki bira altılığını ayırmıştı bu geceye. Yumuşayıp katlanacak, yırtılacak olmasının göze alarak. Kimi saf duygulan insan başkasında buluyor. Başkasında keşfetiyor. Birçok duyguya keşfettiği gibi. Doğustan yalnızca ağlamak bize oluyor. Ağlayabilmek. Ama insan büyüğündeki, bu meziyetini de yitiriyor. Belki de kadınlar ağlayabildikleri için saflığını koruyabiliyorlardı. Soraramdım tabii bunu ona. Hem konu ağlamaktan açılırsa gözleri dolardı. Hissiyatı yükseldi.

"İnsan en çok sevdığından zarar görür" demişti. Şu yaşadıklarına kadar kim beni önemsemeyeği söylediye, ilk önce o terk etti gemiyi. Ayni anıları paylaşıyor olmak bizi mutlu eder miydi, anınlızı olsa bile? Tecrübe ederek görmek lazımdır. Aci insanı olgunlaşdırır. Ve curlyume, olgunlaşmanın hermen arından gelir.

Yağmurçeslemeye başlandı. Bir sigara daha yaktı. Düşünceli En çok bu zamanlarda tanımak istiyordum onu. O düşünceler-

rin tam ortasına daldığı anda. Tam o anda bana anlatmaliydi. Yapamazdı elbet. Herkesin yalnızlığa ıhtiyaç vardır. Ve yağmur ruhları temizler.

Çatıya çitirdayarak yağan yağmurun sessizliğinde, "İste tam da böyle bir yağmurda terk etmeli burayı, İstanbul'u" dedi. Onuna gitmek istedim. Tam o arada. Bir tıgört bir pantolonla. Belki bir sırt çantası, birkaç kitabı ve bir defter. Kaleme bile yer yoktu.

Terk etmek istedim her şeyi... Onu, bu şehri, bu anı... Kaybolmak istedim. Unutak. Unutak olmak istedim o an içерisinde. Hiç olmamayı diledim. Sonra bir öpüçük kondurdu yanağıma. "Sen beni anlıyorsun" dedi. Anlıyordum onu. Kendimi hiçe sayarcasına. Gece vakti yüzüp, büyük dalgalarla boğuşurcasına... Söylediğek tek kelime yokken, binlerce meraklı göz önünde konuşurcasına... Anlıyordum onu, kendimi anılcasına.

Ayaklarma soğuk vurduğu tam o anda göğüsme bir ağırlık çıktı. Ben buna yalnızlık derim, sen bencilliğim. Önemli değil. Hissettiğim benimdi. Ve bunu anlayacak bir insana ihtiyaç duyduğum o anda kimseyoktu.

Kimi insanlar hayatı algıladığı gibi yaşar. Kimileri yeseheni algıları. Doğru olan görecelidir. Yalnızlık ise bencilikteki

İstanbul'un Son Macerası

ŞİLAN DAĞDEVİREN

Mert Bozkurt

7.5.13

geç yattığım söylenemezdi aslında. uyumadan önce telefonla çok oynamış olabilirdim, bu büyük bir muammaydı. Aybuke'yle buluşacaktım ve bu uyanmam için kafein etkisi yapan cinstendi her haliyle. hemen duş aldım, bütün kararsızlığında dum kane-penin üzerinde bırakılmıştı gisilerimden alelade bir kombin belirleyerek giymeye koyulduğum, alelade dediğim için Nirvana'lı tişörtüm bana çok kızacak belki ama günlerdir giymek istedigim etekti sorun olan. çok istiyordum. ama üzerine gileyebileceğini hiçbir şey yoktu adeta eteğimi boynu büyük bırakım isteksizce ve kot şartumu giydim. ne zaman giysem, kilo aldığı hatırlatır cins-tendi bu şort. tam bir zalmdı, hayındı. aklımda dünden kalma Umrı'un turuncu sakalları ve geç gittiğimizden ötürü, "lanetli" olarak adlandırdığımız kilisenin kapalı olduğu ve bugünkü planlarının içine ne olursa olsun katmak istediği vardı. kafa karışıklığıyla evden çıktım. ve Marsik'tan ayrılmaman üzüntüsüyle. Aybuke'yle buluşmak için en geç saat 9.45'te evden ayrılmam gerekiyordu ki, ben bildiğimiz üzere saat 10'da evden ayrılmıştım. ne yapiscardım? Marsik'in suçuydu hep, güzel güzel oynanır mı söyle? bacak aramadım geçmem ha? hem de yürükerken seni hain kedî sol bileğimde dairesel bir iz bırakın, sana kızamıyorum. evim olduğunda köpek alma kararlılığımı bir kenara bırakıp senin gibi bir kediyi aynı evde yaşama hayalleri kurudur. ne güzel geliyor-dan sabah yanına, birlikte uyuyorduk. evden ayrılmam uzun sürdü, Marsik'i çok özleyecektim çünkü. neyse ki Marsik'la vedala-şacak cesareti kendimde bulup evden dışarı atabildim kendimi. 4 kat merdivenlerden inmek zordu. indiğimde kendimi ölüden-dirmek için bir sigara yakacaktım. öyle de yaptım, 10 kiloluk bir sırt çantasıyla 4 kat inen bir insana, plaket bile verilebilirdi. plaketi almak üzere sahneye davet edilebilirdim! neyse ki öyle bir şey olmadı, yanında hazır bir teşekkür konuşması yoktu čün-kü. ben de yoluma devam ettim. sigaram 2. etapta yakabildim. birinci etapta kendimi hazır hissetmemiştüm çünkü. hâlâ günlerdir bir sigara 10 lira vermemi anlayamıyorum. çok para yoktu, buna rağmen kendimi zengin hissedebiliyordum. Marlboro içerek,,, bakkal amcaya "MARLBORO RED LÜTFEN!" demiş hoşuma gidiyordu. keşke bunu dediğimde Camel Soft alabilsem. İlk sağdan dönüp otobüs duraklarına doğru yürüdüm. Kocamustafapaşa! senden nasıl gidecektim Beşiktaş'a ki? ben anda ka-fanda birtakım rotalar belirdi. ama en bilindiğini ve kafama yatarı sevtim tabii ki. amacım Taksim otobüsüne binip, Yusuf-paşa'da inmek ve akabinde tramvayla Kabataş'a kadar gidip oradan da Beşiktaş otobüsüne bimekti. sabah ilaç almak için hunharca yediğim corn flakes ve Nutella'lı ekmeği düşünüyordum, zaten kahvaltı etmek için gittiğim bir yere, ikinci kez kahvaltı etmek için gidecektim. Aybuke'yle her şeyi yapabildim. mesela kilometrelere yürüüp, susuz kalanırdım. ya da deli gibi ye-mek yiyeip sonra tekrar yemek yemeye gidebilirdim. kalabalık bir yerde, "MEHMEEEGIT!" diye bağırlılar ve o anki Meh-metlerin sayısını bulabildim. ama Beşiktaş'tı, Ozan'ın iş yerine yakındı. her an onu görebiliyordum ve belki bu pek iyi bir karşılaşma olmazdı. Ozan'ın çok şeker bir kız arkadaşı vardı. kocaman gözükleri olan bir anime karakteri gibiydi hatta. ilk gördüğünde anlamıştı, Ozan onu severdi. ne güzeldi. Ozan severdi. son olaylardan sonra, bırakmadığım konuşmaya Ozan son vermişti. ne de iyi yapmıştı, bu kadar peşine düşmekten kendimi polise bile ihbar etmemi düşünmüşüm. neyse ki Ozan gitti, gelebilirdi tek-rar ama gelmezdi. ben de her zamanki Beşiktaş ve Kadıköy serüvenlerimdeki Ozan'ı görme olasılığını çıkarmış olurdum. üzü-cliydum ama güzeldi. onun gibi biri vardı ve canlı bile görmüştüm.

Şimdi-(ki) Zaman

KASIM HASAN ÜNAL

Hälen yirmi birinci yüzyılın ilk çeyreğinin herhangi bir gece-sinde ölmüyorsun. Yaklaşık iki saatlik bir uykı ile diğer bir ge-ceye ulaşabildin. Ölmemenin dışında artık böyle şeyler de ba-şarabiliyorsun. Başkasının elinden düşmüş bir yatağın üzerinde, başkalannın sende değişirdiği aptal bir hayatın devinim-lerini kurcalyorsun. Bunu yaparker, yatar pozisyonda çak-makla bir sigaranın tutuşturulamayacağını ve duvarların üz-erinde herhangi bir insandan daha çok yara taşıyabildiğini keşfediyorsun. Yerinden doğruluyorsun. Nikotin, karbonmo-noksit ve zifir kanserini, yerçekmini dikkatle alarak kavuşuyorsun. Duvarları gereğinden fazla kale alıyorsun. Bazen be-ğenine uyın parıfı, duvarların karşısına diklip, girlağın yorulana dek okuyorsun. Bunu çoğu zaman duvarların, harfleri ezebilecek, deliribilecek ve yok edebilecek bir güçte ol-duğunu hesaba katmadan yapıyorsun. Üstelik kendinin de dünyasının hiçbir alfabetesinde olmayan ve kullanılmayan ve her gün duvarların çığneyip çığneyip tükürdüğü bir harf olduğunu biliyorsun. Bunu bile bile yapıyorsun. Rüzgârlı gecelerde ya-taktauzanıp tavarı seyrederken, koridorda kapının önce gi-cirdiyap, sonra pervaza çarpmasını bekliyorsun. Giçirdama ve gürültü arasındaki o ufak, olağan aralıktı duymasıdırın he-yecanla, halen ürkебildiğini kendine kantılıyorsun. Sonra diğer bir giordamayı bekliyorsun. Günde artık en az bir kitap bitir-iyor, bunlan ne için okuduğunu da bilmiyorsun. Okuyorsun, okuyorsun, okuyorsun, arada yazıyorsun, sonra yine okuyorsun. Sigara içiyorsun. Karının akıtıngında bir fincan kahweye ve yahut yaralı bereli bir elmaya sanlıyorsun. Sonra yine okuyorsun. Bitirdiğin kitapları tamamlanmış bir iş gibi üst üste yi-ğiyorsun. Gözünde takıldıklarında, onları parmağınla sawıyorsun. Hayatında hiçbir şey değişimiyor. Bu kesin biligiyle günde sadecde iki ana indirmek için, duvar saatinin sırtından pilini sö-küyüyorsun. Artık saatte baktığında hep aynı iki ayrı anda hiçbir şeyin olmadığı görüyorunsun. Başkalanna bir gün sonra iptal edeceğin randevular varıyorsun. Gitmemen iğİ hep aynı bahaneyi söylüyor, bu bahaneye her zaman kanımlanına şaşı-yorsun. Metrolarda dergi, kafelerde öykü, odanda romanlar okuyorsun. Her gün çantana hep aynı şeyleri koyuyor, akşam odana girdiğinde hep aynı şeyleri çıkaryor, sabah tekrar ko-yuyorsun. Bir ulaşım kartı, bir öğrenci kartı, bir anahtar, bir kurşun kalem, bir murekkepeli kalem, iki çakmak, dün geceden kalma bir paket sigara, bir dergi, bir öykü, bir numaralı gözlük ve cebinde kalan son para. Günün ilk sigarasını fakültede çı-ktığında içiyorsun. Akşam eve geldiğinde bağdan geçip biri-lerine anlatabileceğin hiçbir yaşamışlık bulamıyorsun. Tan-rı'ya her gün inanıyorsun. Ve nerdedeyse her gün bir ölüm ve

bırkaçışpları kuruyorsun. Bu planların her gün, aynı noktada, aynı süreçte tıkanıyor, sonrakendini başka bir düşünceye zor-luyorsun. İnsanların başından geçen sıradan olayları, pek önemli, pek özenilmesi gereken bir tecrübe gibi anlatmasını dikkatle izliyor, hangi cümleleri kullandıklarını, hangi mimiklerini yaptıklarını, nereleerde beklientlerini alıp, nereleerde almadıklarını zihnine kaydediyorun. Gözlerin yoruluduktan ve yeniden açıkroma başladığtan sonra hemen yatağa krvnlıyor, hiçbir şeylerin notunu tuttuğu günküne birkaç harf sıkıştırıyor, rü-ya görmek için salakçabır hevesleykuya dalyorsun. Uykuya dallığıñ tam o âni yakalayıp, bunu bir hatrıraya, bir tecrübeye çevirmek istiyor bunu asla başarayorsun. Geçmişte haya-tına bir şekilde girmi ve acelece çıkışmış kızlara isimler veri-yorsun. Bu isimleri yazdırın hikâyelerde ve günlüğünde kulla-nıyorsun. Diğerlerinin aksine isim veremediğin o kişi ise dokuz yüz yirmi üç gündür, günde en az bir kere düşünüyorun. Do-kuzyüz yirmi üç gün. En düşüğünden dokuz yüz yirmi üç ha-yal eder. Bu sana yersiz bir melankoliye sürüklenebileceğin dokuz yüz yirmi üç sebep verir. Sadece bir gece cami avlu-sunda edilen acemi bir dans içen, dokuz yüz yirmi üç kere du-varlara dalıp gittin. O kızın sesinin dışında her şeyini hatırlı-yorsun. Battaniyenin altında sesini hatırlamak için beyininin vi-dalarını zorluyorsun. Ama hiçbir şey duymuyorsun. Ona olan tutkunluğunun azalması bir yerde durdu. İçinde kalan kısmı ise, hayat seni işsiz görüşüz gördükçe çalkalayıp duruyor. Odandaki pencereden gökyüzü görülmüyor. Bu yüzden yaz ve kişi saatı uygulamasının pratik değerini başkalarının pen-ceresinden kavriyorsun. Bazen sessiz huzursuzluğunu, etten ve kemikten yapılmış bir duvara karşı yaşamak için bir baş-kaşının karşısına kuruluyorsun. O kişi de, senin dudağından dumalar çikan büyük kafana doğru bakarak kendi hayatı-daki birmutuluğu, senin anlayacağın bir lisana çevirerek, yanı tamamen yabancı olduğunu o hikâyeye biraz olsun hüzün ve sıkıntı serpitirerek sonuna kadar anlatıyor. Anlatma sırası sa-na geldiğinde ise, odann içindeki o binlerce saniyeli, o tüm dalgınlıklarını tek bir kelimeyle anlatabiliyorsun: "AYNI". Bu iş-te. Dört harften oluşan, dışanya çıktıığında, sana sorulan ik soruya belki yıllardır verdığın o tek ve aynı cevap. "AYNI". Bu kelime senin tüm eylemlerinin bir anda özetli olabiliyor. Vüclu-dunda her gün yer değiştiren o ağıra özenliyorsun. Bu hayatı-sa denen daha çok yol katedebildiğine inanıyorsun. Gittikçe kilo vermeye devam ediyorun. Bunu bir de ayna karşısında kazağını katlayıp, yağılarından annan göbeğine bakarak kont-rol ediyorun. Nedense bu lirlermeye seviniliyorsun. Yolda bir asker gördün mü iç cebinde bir yumruk sıkıyorsun. Bir za-manlar babanın sakal traşı ile ilgili fazla ileri geri konuşulukan

İçin böyle bir şeyi yapıyorsun. Sokak aralarında kendiyoluna doğru giden bir kediye sesleniyorsun. Onu peşine takipodefisiz gezimelerine ortak ediyorsun. En sonunda evinin önüne geldiğinde kapıyı onun suratına kapatıyorsun. Kendiligiden dışarı çıkmış bir eylemin sonucunda, başkaları genelde masa altlarına, küllük çukurlarına, kahvetortularına, duvarlara hep duvarlara dalıp giderken, kendini az biraz mağlup olmuş bir birey olarak duymuyor. Sense böyle anlarda kendini büyümüş tek bir sperm olarak görürsün. Arada sırada seni uykularından uyandıran bel ağrısını, kaybettığın kuyruğunun sancısı olabileceğiğini düşünüyorsun. Yaz sığlığından takılıp kaldığın, o dalgılığın resimsel kazıntısını bir türü zihinden törpüleyip yok edemiyorsun. Yuvasına uğramış müslrif oğullannı çöğu; babalarının ellerine, sakallarına, ceplerine bakarlarken sen sandalyede ikiye katlanmış bir şekilde babanın bacakları arasındaki yere doğru dalıp gitmişin. Yeni bir yuva bulmak için terk ettiğin asıl yuvarı, uzaktan, sindi yabancısı olduğun başka bir yuvadan, bir iki adımlık bir mesafeden izliyordun. Kuyrukacına bir isim takıyorsun. Kaldırımlarda dengeşiz,odefisiz, çarpık yürüyüşünü bu isme yoruyorsun. Altı gece önce kalabalıklararasında kaldırımda yürükerken önünü kesip yüzüne hırlayan o köpek için bir hikaye yazmaya çalışıyorsun. Bunu uzun zamandır seni ciddiye alan tek kişinin o olduğunu yaniyorsun. Son zamanlarda odandaseni rahatsızından o kokunun peşine düşüyorsun. Bir şişedolusu oda parfümünü boşluğa yağırsan da, birkaç dakika sonra o koku yine geliyor. Kokunun kaynağının nerede olabileceğiğini düşünüyorsun. İlk

olarak çöpleri atıyorsun, yerleri süpürüp siliyorsun, giysilerini artık haftada iki kez, yatakçaraohılarını bir kez yıkıyorsun. Ama koku gitmiyor. Kokunun kaynağının kendinin olduğunu düşünüyorsun. Her uyandığında duş alıyorsun, ama halen koku gitmiyor. Son olarak kokunun kaynağının senin içinde bir yerde olduğunu dair paranoid bir düşünceneye dayalıydır. Uzunluğu altı, genişliği iki büyük adım olan, içine elden düşme bir yatak, bir masa ve bir kitaplığın sırgabildiği odanı kendine "nağara" olarak tanımlıyor. Mağaranda seni buraya geri dönmemek üzere dışarı kovabilecek bir sen bekliyorsun. Bu yüzden kapı aralığından, ariatlar deligidir, içeri sızan hersese bir anlam yüklemeye çalışıyorsun. Keridin neburadan nefret ettiğini fısıldıyorsun. Fakat bunun gerçek olmadığını biliyorsun. Burada olmayı sen istiyorsun, her seferinde sen istedin. Hiç kimseyi, hiç kimseyi buradan dahanfazla seven medin. Bu yüzden de nefretin canlı ve diri kalyor. Senin bekâretini, babasını erken kaybetmiş o esmer kız değil, bu mağara aldı. Böyle olduğu için kurtulamıyorsun bu boyunduruk sevdasından. Gelecekte kendini hiçbir yerde görmüyorsun. Sen zaten her daim gelecek denen şeyin, üzerinde sayıklıyorsun. Bu duvarlar, bu yatak, bu dalgınlıklar, bu bekleyişler, seni ölümüne kadar kabul eden tek şey. Duvarların sanlısına bilecek yerlerinin olmamasına da artık şaşırıyorsun. Büylesi alınmış bir yük zorunluluğunun karşısında zayıflığa, hatiflige, biraz olsun aşırı kaçmış bir şefkate yer olmaması gerektiğini gitikçe öğreniyorsun.

@kafkaokur

@sevilakan

@dilaim

@feyzanurdizdar

@hsyncoban

@suaygunn

@i3erat

@esinurcelik

@__naz_

@optimistbaykus

@beyzabozzkkurt

@cerenozyesil

@hilalistan

@enterecoccus

@deadfairysays

@eltifvyzz

@kitaplarikonusturankadin

@zzebyn

Instagram @kafkaokur#kafkaokur #kafkaokurdergisi #kafkaokurfikir#kafkaokursanat #kafkaokuredebiyat

Son Seyler

Kafka Okur Fikir Sanat ve Edebiyat Dergisi

Yazı Gönder

Yazılınnızı, çizimlerinizi, önerinizi ve görüşlerinizi editor@kafkaokur.com adresinden bize ulaştırabilirsiniz.

Bana Hakkı Değil Kendini Ver s. 2

Hece Dergisi Cemil Meriç Özel Sayısı 2010

Cemil Meriç İle Sohbetler: Halil Açıkgöz

Bir Mabed İşçisi - DÜCENE CÜNDİOĞLU

Bir Mabed Başçısı - DÜCENE CÜNDİOĞLU

Bir Mabed Savaşçısı - DÜCENE CÜNDİOĞLU

Jurnal 1. Cilt, iletişim - Cemil Meriç

Jurnal 2. Cilt, iletişim - Cemil Meriç

Kırk Ambar, iletişim - Cemil Meriç

Bu Ülke, iletişim - Cemil Meriç

Mağaradakiler, iletişim - Cemil Meriç

Umrانan Uyarlığa, iletişim - Cemil Meriç

Belgesel: "Türkiye'nin Ruhu Cemil Meriç"

2008

TRT Türk DevriAlem Programı "Ümit

Meriç" 2013

Beykoz Belediyesi Cemil Meriç'i Anma

Programı (2014)

Şehirler ve Yüzler 29, Bölüm (Taha Akyol

Cemil Meriç'i Anlatıyor)

Konferans: Çalıştığımız Cemil Meriç (Halil Açıkgöz) (2013)

TV Program: "iz Birakanlar" 2012 Hilal TV

Sempozyum: "Prof. Dr. Mustafa Acar"

Sözler s. 26

Ahmed Arif, Leylim Leylim, İş Bankası

Yayınları s.144

Bilge Karasu, Ne Kitapsız Ne Kedisiz, Metis

s.92

Enis Batur, Kitap Evi, Sel s.36

Melih Cevdet Anday, Akan Zaman Duran

Zaman, Everest, s.3

co!

MINIMAL!

kafkaokur.co

"Benim edebi ilgi aları arım yok,
ben edebiyattan ibaretim, başka
hiçbir şey değilim, olamam."

Franz Kafka

**“Sevgi neydi?
Sevgi iyilikti,
dostluktu...
Sevgi emekti.”**

Asya

OCAK

Pt	Sa	Ca	Pe	Cu	Ct	Pz
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

SUBAT

Pt	Sa	Ca	Pe	Cu	Ct	Pz
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29						

MART

Pt	Sa	Ca	Pe	Cu	Ct	Pz
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

NİSAN

Pt	Sa	Ca	Pe	Cu	Ct	Pz
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

MAYIS

Pt	Sa	Ca	Pe	Cu	Ct	Pz
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29

HAZİRAN

Pt	Sa	Ca	Pe	Cu	Ct	Pz
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

TEMMUZ

Pt	Sa	Ca	Pe	Cu	Ct	Pz
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

AĞUSTOS

Pt	Sa	Ca	Pe	Cu	Ct	Pz
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

EYLÜL

Pt	Sa	Ca	Pe	Cu	Ct	Pz
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

EKİM

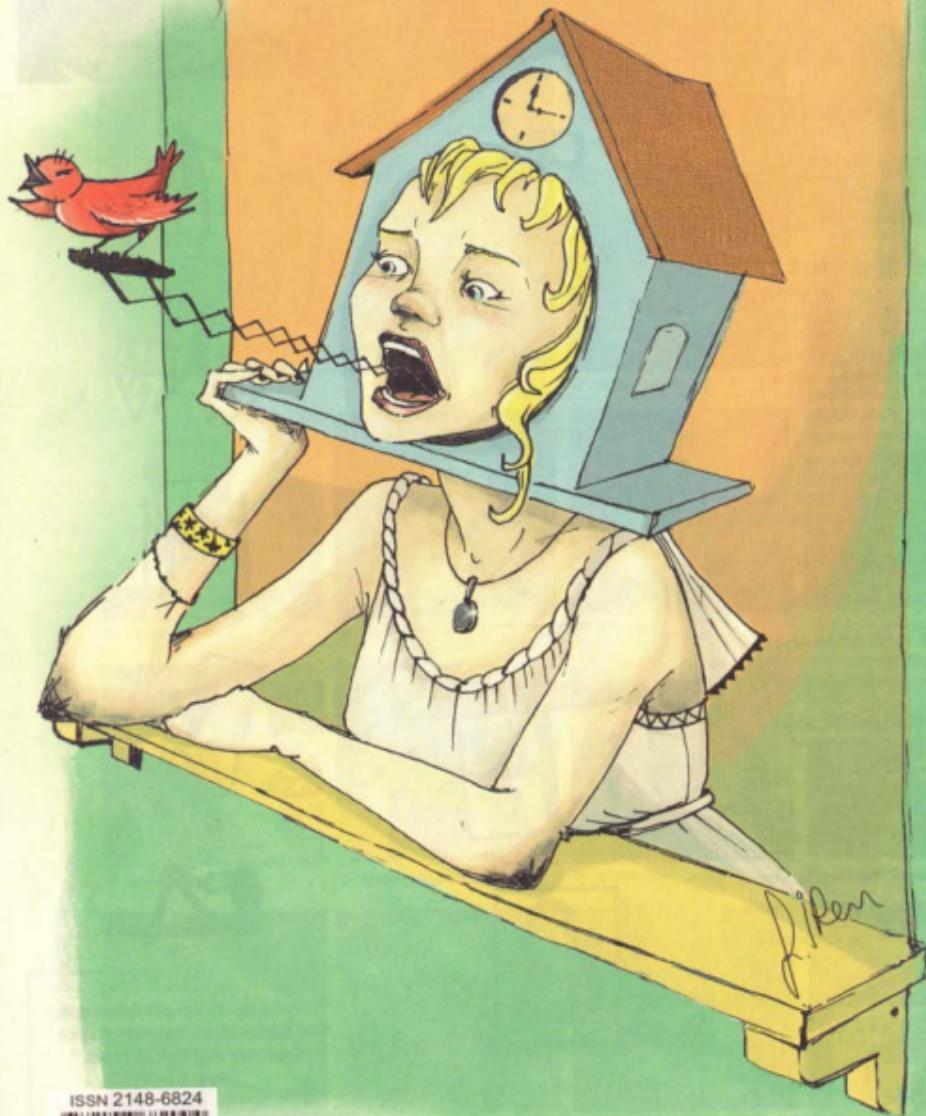
Pt	Sa	Ca	Pe	Cu	Ct	Pz
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

KASIM

Pt	Sa	Ca	Pe	Cu	Ct	Pz
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

ARALIK

Pt	Sa	Ca	Pe	Cu	Ct	Pz
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

ISSN 2148-6824

9 772148 682004